

18812



Մասնագիտական Յանձնախումբ

Հ. Բ. Ը. Մ, - Հայկա Փաստերի 348

~~Նախագահ Բաշխարհիկ Բաշխարհիկ~~

~~Անդամներ Կրկին Բ. Բ. Կ.~~



ՖԻԼԻՍՈՒ

Պեր կէն Ռուսա . . . . .	1
Թագաւ շէհրնարէ զարեղն Ռուսա . . . . .	16
Չարք կէնէ . . . . .	26
Լիշէ գափը-ճուրղընարա կէղնըրէն պեր Ռուսա . . . . .	32
Պագեր Յոնէփ . . . . .	44
Սեպուլ նա՛ յիննին Քրիստոս պե՛նէս . . . . .	51
Նինար Սարա . . . . .	62
Պեր կէր կէնճննն կօլն-ն . . . . .	81
Պեր սահր զարեղննն կնննն իլճուլ . . . . .	91
Կէն գափճնննն Մարտ-աճաղու-նու . . . . .	105
Պիարոս նա՛ խաւի . . . . .	110
Քրիստոսնուլընն ապհնննն պեր Ե- հարննն շէհարէլի . . . . .	128
Տնուկ Ս օրնննն շէհարէլի . . . . .	140
Մարտ-աճաղու-նու հեր գրչիկարնն ի-ս- կնն պի-ր . . . . .	142



# Մ Է Ճ Մ Ա Ի Մ Ո Ւ Փ Ի Տ

Ը

Պ Ի Բ Կ Ե Մ Ի Մ Ի Չ Օ Ս Ո Ւ

Պայէթ սերթ մէջըէս վէ թէրս դա-  
պիաթը պիր կէմի գափտանը վարըտը , քի  
օ՛ տայիմա քիւֆիւր կիւնա՛՛ սերիսօշուգ  
վէ էօրքէ իլէ ամէլ վէ հարաքէթ էթմէսի ի-  
լէ , կէմիսինին ճէմի՛ գափֆէլէրինի պըգ-  
տըրմը՛ վէ ճիւմլէսինի քէնտինէ տիւշմէն  
էթմիշիտի : Պու գափտան՝ կէմիսի իլէ ուզադ  
պիր մէմլէքէթէ կիտէրքէն , եօլտա անկար-  
զըն՝ տէնիզին օրթասընտա պիր թէհլէքէ-  
լի խասթալըղա տիւշտիւ : Պու սուրէթտէ  
կէմինին իտարէսի իքինճի րէյիսէ կէշտի .  
վէ եիւրէյի գաթըլանմը՛ գափֆէլէրին  
ճիւմլէսի պիլ իթթիֆագ գափլի գարար  
էթտիլէր քի , գափտանը գամէրասընտա  
էքիլմէղ աղըրլարըլա օղըաշարագ հիչ  
պիրիսիօնա իմտատ էթմէյիպ՝ թէլէֆ օլմա-  
ղա եալընըլ գօյվէրսինլէր : Իմտի գափ-  
տան՝ պու հայտէ իքէն , հիչ պիր քիմսէ-

նին վաղի՛ ֆէի հայն օլմայարագ՝ պիր հաֆ-  
թա կէշտի : Երհայէթի կէմիննն միչօու  
օնուն շէքտի յի աղըրարը իչիւն մէրհա-  
մէթէ կէլիպ՝ գամերասընա կիրմէյէ վէ  
խասթայիլէ սէջլէշմէյէ գարար վէրտի .  
վէ օպիր կէմիճիլէր հէր նէ գատար օնա  
գարը տուրուրար իտի իսէ տէ , օնլարը  
տինկլէմէտի : Իմտի մէրտիվէնտէն աշաղա  
կնիպ՝ գափուլու աշտը , վէ խասթայէ նա-  
սըլ սըն տէյիւ սօրտու . անձագ գափտան  
թէհհայվիլը իլէ պունա՝ “ Սանա նէ՞ . ի-  
չինէ՛ կիթ տէյիւ ” ճէվապ վէրտի : Լաքին  
հէր նէ իսէ՛ ուշագ էրթէտի կիւն եինէ օ-  
նուն եանընա վարըպ տէտի . “ Վափտան՝  
ումարըմ՝ պու կիւն էյիճէ սին ” : Օլ տեմ  
գափտան ճէվապ վէրտի “ Ե՛հ Վոպէրթի  
փէք ֆէնայըմ՝ , պու կէճէյի փէք ֆէնա  
կէչիրտիմ ” տէտի : Իմտի ուշագ օնուն  
պու ճէվապտան եիւրէք ալըպ՝ եաթաղընա  
եաղլաշտը , վէ “ Վափտան , գօյ՝ վէր՝  
էլէրինի վէ եիւզիւնիւ եայգայըմ ” , րա-  
հաթ օլուրտուն ” տէտի : Վափտան պու-  
նա րուխասթ վէրինճէ , ուշագ օնու թրաշ  
էթմէյէ տէ րուխասթ իսթէտի , վէ գափ-  
տան պունա՝ տա գայըլ օլտու : Ենտէն  
ուշագ օնուն եաթաղընը՝ տա թաղէլէտիք-  
տէն սօնկրա՝ գափտանընա պիր տէ չայ  
թէքըլիֆ էթմէյէ ճէսարէթ էթտի : Պու

գափտան՝ քէնտի քէթիւլուրլէրի սէպէ-  
պինտէն՝ ատէմլէրինտէն մէրհամէթ ումա-  
ձագ պիր եէրի օլմատըղընը ագըլ քէսմիշ  
իտի . վէ քէնտի տախի հիչ պիր քիմսէտէն  
մէրհամէթ թալապ էթմմէյէ նիյէթ էթ-  
միչիտի : Ենձագ պու Փագըր չօճուղուն՝  
հիչ պիր մէնֆա՛ւթ ումմայարագ՝ իրզմէ-  
թինէ կէլմէտի՝ պու գատինտէն էօյլէ ինաս  
վէ թիթիլ օլան գափտանըն գաթը եիւրէ-  
յինի հարաքէթէ կէթիտի , վէ սէր թլէշ-  
միշ եիւզիւնտէն աշաղը կէօզեալը տա էն-  
տի . վէ կէօյիւս կէրէրէք՝ աղըրտան շու  
սէօզէրի՛ չըգարտը . “ Ե՛յ եղբայրսի-  
րու թիւն՝ պէլա վագթընտանէ՛ թաթըլ ի-  
միչսին . սէնի՛ պիր չօճուգտա՝ պիլէ  
պուլմագ նէ՛ թաթըլ շէյ իմիշ ” :

Պու չօճուղուն ղայրէթ ու իջթիմամբ  
իլէ՛ գափտան պիր ալ րահաթիլէնիպ՝ չօ-  
ճուղա քէնտի էլիյէթլէրինի հաֆիֆիլէթ-  
մէք վէ խասթաղընը թէքթին էթմէք  
իչիւն՝ իսթէտիյինի էթմէյէ միւսա՛ատէ  
էթտի : Լաքին խասթաղըլ փէք չափուգ  
արթմագտա օլուպ՝ ղայրֆըղը թարագգա  
պուլտու . վէ չափուգ անկատար քի , անձագ  
պիր գաչ հաֆթաղըլ էօմրիւ գարմըշ  
տար : Իմտի ֆիլքրի խէվֆիլէ տօլուպ՝  
գօրգուսու կիթտիքճէ արթա՛րըտը : Սըգ-  
լէթտէ օլան ճանընա՝ էօլիւմ վէ կպէ-

տիլէք նէ՛ գատար եազըն տան կէօրիւնիւր  
խտիլէր իսէ՛ գօրգու տա օ՛լ գատար զեյա-  
տէ թարագգը պուլմատայըտը : Ա՛ է քէն-  
տիսի նէ՛ գատար տինսիզ իտի իսէ , օ՛լ դա-  
տար տա ճաշիլ վէ նատան ըտը : Չօճուգ-  
լուղունու՝ կէմիճիլէրին էն ֆէնա թագըմը-  
նըն իչինտէ կէչիլիպլ՝ չօճուգլու դտան պէ-  
րու օնլարըն Տէփի ատէթլէրինէ էօյրէնտի ,  
օնլարըն ամէլ ու Տարէքէթլէրինէ կէօրէ  
եաշատը , վէ Տէր պիր փէնա ու նասիճաթը  
թէրք ու րէտտ էյլէտի : Պու միսիլի  
թէրպիլէսինի պիր ճէնք կէմիսինտէ Տաթմ'  
էթտի . վէ տէնիլ իւսթիւնտէ գափտան  
կիպի ուղուն վագըթ թէտէրսիլ՝ մէմլէքէթ-  
տէն մէմլէքէթէ սէֆէր էթմէսի՛ գալպինի  
օ՛լ գատար փէքիլտիրմիշ իտի քի , տէյիլ  
սայթ " Ալլա՛ իօգտուր " տէր իտի , իլլա  
Տարէքէթինի՛ տախի պու իթիգատա ույ-  
տուրմուշ ուտու : Իմտի պու խասթա  
Տալինտէ էօլլում խաղըրնա կէլիպլ՝ պիր շէ-  
տիտ գօրգու իչինտէ օլարագ խղճմտան-  
քընըն Տիլպէթի սէսիյլէ՛ քէնտի կիւ-  
նաՏլարընա իլլամ օլմուշ՝ վէ նէ՛ Ալլա-  
Տըն սատագաթընը պարըշտըրըպ ճէՏէն-  
նէմտէն խէլաս պուլմանըն , նէ՛ տէ սէլամէ-  
թէ վէ էպէտի սա՛ատէթէ էրիշմէնին գօ-  
լայընը պիլմէյէրէք շաշմը՛ գալմը՛ իքէն ,  
պիր սապա՛Տ Բօպէրթ գամէրասընըն գա-

փուսունու աշըպ մուՏապպէթ իլէ՛ " Ա՛-  
ֆէնտիմ՝ պու սապա՛Տ նիճէ սին " տէյէ-  
րէք սօրտու : ( ) Ա՛ տէմ դափտան եիւքսէք  
սէս իլէ տէտի . " Ա՛Տ Բօպէրթ՝ փէքֆէնա .  
քէնտիմի փէք ֆէնա Տալտէ պուլույօրում ,  
թէնիմ կիթտիքճէ ֆէնալաշըյօր , լաքին  
պու օ՛ գատար ումուրում տէյիլ տիր .  
ճանըմըն Տալի փէք ֆէնա տրը , վէ պէնի  
պիւթիւն պիւթիւնէ րաՏաթսըղ էտէն օ  
տուր . " Ա՛Տ Բօպէրթ՝ նէ՛ եափայլմ . պէն  
պէջիւք պիր կիւնաՏքեար ըմ , քէնտիմի  
Տէլաք էթմիշիմ . է՛օմիւմիւն կիւնլէրի-  
նին սայըսը՛նճա աղըր գապաՏաթլարըմ  
վար . գօրգարըմ ճանըմ էպէտիւլ ապատ  
ճէՏէննէմէ կիտէճէք . պու՛ պանա միւս-  
թաՏագգտըր " : Չօճուգ տէտի . " Խա՛յըր  
էֆէնտիմ , Բրիստոս Աֆէնտիմիլ սէսի  
գուրթարա պիլիր " : Լաքին օ տէտի .  
" Խա՛յըր Բօպէրթ՝ խա՛յըր . գուրթուլմա-  
ղա ա՛լլա ումուտում իօգտուր . ա՛Տ , նէ՛  
գատար պէջիւք կիւնաՏքեար օլմուշում .  
պէն նէ՛ օլաճաղըմ . . . " : ( ) Նուն դաշ  
եիւրէյի եումուշատը , վէ չօճուղուն էօ-  
նիւնտէ աղլայարագ քէտէր էտէրտի .  
չօճուգ իսէ օնա թէսէլլի վէրմէյէ չալըըր-  
ըտը , լաքին նաֆիլէ՛ :

Պիր սապա՛Տ չօճուգ գափտանըն գամէ-  
րասընա կիրմէսինտէ՛ գափտան չաղըտըր .







լաճքմ . սէն պիլերսին քի պէն օնու սէզէ-  
 րիմ . պունուն իչիւն պէջյէ խասթա օլ-  
 մասընա ճայլը քէտեր էտէյօրում : Գա-  
 իֆէյէքին Տիչ պիլի եանրնա կէլմէյէ  
 իսթէմէզէր . օնլարտան սայթ պէն օնուն  
 իչիւն էլիմտէն կէլտիլինի էթմէյէ իսթէ-  
 րիմ . լաքին պէն օնու գուրթարամա մեր-  
 Լ՛Յ Մլաճքմ , ֆագըր գափտանրմա մեր-  
 ճամէթ էյլէ . պագ նասըլ գայիֆ վէ զա-  
 պուն տուր . գըրըգ գալպինէ թէսէլի վէր :  
 Լ՛Յ Մլաճքմ , էվիէտէն պէնիմ պէջյէ  
 տուա՝ էթտիլիմ եօղուտու . ա՛՛ Մլա-  
 ճքմ՝ պանա եարտըմ էթ , քի պէնիմ ֆա-  
 գըր գափտանըմ իչիւն տուա՝ էտէ պիլէ-  
 յիմ ” : Գափտանըն գալպի էօյլէ եու-  
 մուշամըլ վէ գալըմըլ իտի քի , աղ-  
 զընտան սէօզ չըգարամազ իտի . զիրա չօ-  
 ճուղուն տուա՝սընըն սաֆըղը վէ Տիլլէ-  
 սիզէլի վէ սըագը՝ գափտանըն եիւրէյինէ  
 էօյլէ՝ թէ՛սիր էթմիլէր իտի քի , եիւրէյի  
 զիյատէսիլլէ տօլուպ՝ եաթաղընը կէօզ  
 եաշըսըլլա ըսլաթտը : Բօպէրթ տախի  
 եօգարըյա կիւվէրթայա չըգտը . շիւն  
 քի օնուն տա եիւրէյի տօլմաղըլա՝ օ-  
 ըատա տուրամազըտը : Լաքին ախշամ  
 գափտանա Մստուածաշունչուն իչինտէն  
 եինէ վաֆիր օգուտու . վէ կէօրիւնիւրիւ-  
 տիւ քի , գափտան Տէր պիր լուղէթինի

Թարիֆ օլունմազ պիր սէվինճ իլէ տիյնէ-  
 յօրուտու : “ Մլաճ տիւնեայը պուգա-  
 տար սէվտի քի , քէնտի եալընըլ տօղուշ  
 ( ) Ղուսնու կէօտէրտի . թաքիմ՝ Տէր օնա  
 ինանան զայպ օլմայա , իլա եպտի էօմրէ  
 մալլը օլա ” : Յո՛ւն . Գ . 16 : “ ( ) ” եանի  
 Վրիստոս՝ “ աղաճըն իւզէրինէ քէնտիսի  
 թէնինտէ կիւնաճլարըմըլը եիւրլէտի ” :  
 ա՛ Պէր . Գ . 24 : “ Մլաճա օնուն վասի-  
 թմաի իլէ եաղաշամըլարը թէքմիլէն գուր-  
 թարմաղա տախի դատիր տիր . շիւն օնըլը  
 իչիւն շէֆա՛աթ էթմէյէ տայիմա եաշար ” :  
 Ե՛քր . է . 25 : Լըրթէսի սապա՛ճ չօճուգ  
 գամերայա կէլտիլինտէ՝ գափտանըն լէճ-  
 ճէսինտէ պէջիւր պիր թէկպտիլաթ կէօրիւպ՝  
 զիյատէսիլլէ թա՛ճիւպ էթտի : ( ) Լ գա-  
 տար վագըթտան պէրի շէճրէսինի շիրքին-  
 լէտէն մերագի ըաճաթտըլըգ վէ սէրթ  
 մէշոէպ զայպ օլմուշուտու . վէ եիւզիւ  
 ղայէթ միւլայլըմ՝ կէօրիւնիւպ՝ աշիքեաբիւ-  
 տի քի , եիւրէյի չօգ ըաճաթ տըր , վէ քէն-  
 տինի Մլաճքն իրատէթինէ ճավալէ վէ  
 թէկպիմ էթմիլ իտի :

Բօպէրթ կիւլէր եիւզ իլէ եանընա վա-  
 րըպ՝ ճանի կէօնիլտէն պու ճալինի թէկպ-  
 ըիք էթմէքլլէյվէ քէնտի սէվինճինի թա-  
 րիֆ էթմէյէ ֆիքրինտէն կէ՛էր իքէն  
 գափտան օնա պիր չօգ ալազ կէօնիւլիւ

յիլէ վէ ճանա՛ իշէր պիր սէս իլէ տէտի .  
 “ Բօ՛պէրթ՝ օ՛ղլում , պու կէճէյի փէք  
 էյի կէշիրտիմ : Սէն կիթտիքտէն սօնկրա՛  
 պիր թաթը թէֆէքքիւրէ տայտում . պանա  
 գըլյմէթլի Լստուածաշունչուն իշինտէն  
 Տէր նէ օգուժուշուտուն ուսա՛ Ֆիքրիմ  
 պիւթիւն պիւթիւնէն օնա մէշըուլ ուտու .  
 պանա՛ Քրիստոսու խաշ իւզէրիտէ կէօ-  
 ըրիյօրում կիպի կէլըրիտի , քի պիզիմ  
 գապաճաթըմըզ իշինէն էօրիւյօրուտու ,  
 քի պիզի Լլւաճա կէօթիւրսիւն : Տուա՛-  
 մըլան օլ Գուրթարըքը Լլւաճա տօղրու  
 չըգայօրուտում . վէ ճանրի՛նն ա՛ղիմ սըգ-  
 լէթիտէն չօգ վագըթ օլ քէօր կիպի՛ Ի՛յ  
 Դաւիթի՛ն օղլու Յիսուս՝ պանա մէրճամէթ  
 էյլէ՛ տէյիւ չաղըրըրտում : Կիճայէթ՝  
 օլ գատար կիւնաճքեարարըն կիւնաճընա  
 օլան ա՛ֆիւրգ վատի կիպի՛ գալպիմէ պանա  
 պիր վատ սէսի կէլըր կիպի օլտու : Եիւ-  
 ըէյիմ՝ շիտտէթ իլէ վուրմաղա պաշլատը .  
 սէվինճ իշինտէ ճանրմ՝ զարգ օլմուշուտու .  
 սիյասէթ թէվարիխիտէ օգուտուղուն  
 ճէմի՛ սէօղլէր խաթրըմա կէլտի . պանա՛  
 Գուրթարըքըմ՝ պանա՛ տա պիր վագըթ  
 քէօթիւմէ՛ Գօ՛րգիմ օ՛ղլում , սանա կի-  
 նաճըրսն տ՛Ֆլ օլմուշ գուր . (Ս՛արկ . ք .  
 51) սէօլէտի յինի սէօլէյօր կիպի կէլտի :  
 Եիւրէյիմ՝ սէվինճիտէն սըչար . եա՛ մու-

ճապպէթ՝ եա՛ մէրճամէթ՝ տէմէտէն պաշգա  
 պիր շէյ տէյէմէզ իտիմ : Խո՛յըր Բօ-  
 պէրթ . պու պիր խայալ տէյիլ տիր . Յի-  
 սուս Քրիստոս պէնիմ իշինէն էօլմիւշ օլ-  
 տուղունու շլմաի պիլիյօրում . Լստուա-  
 ծաշունչտան պանա օգուտուղուն Տիսպսըզ  
 վատլէրինէն շլմաի ինանա պիլիյօրում . վէ  
 տույայօրում քի , խաշտան ագան գան՝  
 պէնիմ՝ տէ իմանսըղըգլարըմը եայգայա  
 պիլըր : Ե իմաի արթըգ էօրիւմտէն գօրգ-  
 մամ . խո՛յըր . կիւնաճարում Յիսուս  
 Քրիստոսուն վասիթասըլա ա՛ֆլ Տիւն-  
 մուշ տուր . զո՛յըր արղուլյաճաղըմ եօ՛գ .  
 էօլմէյէ ճաղըր ըմ . տաճա ուզուն վագըթ  
 եաշամաղա ա՛պա արղում եօգ : Աիլիյօ-  
 ըում քի , զո՛յըր պու տիւնեատա տուրա-  
 մայաճաղըմ . Ֆիքրիմին պիր գարար չալ-  
 գանթըսըթ թէնիմտէ Տիւմմայը արթըրտը .  
 չօգ կէշմէզ՝ սօնկ նէֆէսիմ չըգաճագ  
 տըր” :

(Օլ վագըթատաք սէսիզճէ չօգ կէօլ  
 եաշը տէօրմէքտէ օլան չօճուգ՝ պուճու ի-  
 շիթտիքտէ , եիւրէյի չօգ գրըրըպ՝ իր-  
 տէթի էլտէն կիթտի , վէ եիւքսէք սէս իլէ  
 չաղըրտը . “ Ի՛թմէ էֆէնտիմ , պէնի  
 պրաճամա ” : Կափտան ափուտէ ճալիլէ  
 տէտի . “ Ի՛յ Բօ՛պէրթ՝ քէնտիին Լլւաճա  
 էմանէթ էյլէ՛ օղլում , չօգ սիւրմէզ՝ պէն



Ի

ԹՕԳԱԹ ՇԵՀՐԻՆՏԵ ՂԱ-  
ՐԻՊԻՆ ՄԵՋԱՐԸ

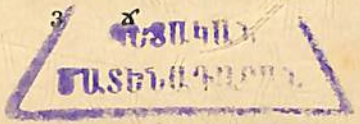
Նայաստանն թագաթ շէհրինէ կիտէն  
եօճուլար՝ շէհրէ կիրէր իբէն, Նայ մե-  
զարլարընտա՝ Պաղտատա կիտէն պիր Ին-  
կիլիզ Վոնսօլու Տիմեթի իլէ գօնմուշ  
պիր ուֆագ մէզար դաշը կէօրիւրլէր :  
Օլ դաշըն իւզէրինտէ՝ " Ինկիլիզ վարդա-  
պետի՝ վէ վազճը՝ ա՛րիմ՝ վէ Ըլսաճըն սա-  
տրգ գուլուրաղպէթիլու շէնրի Մարթի-  
նին զիբրինէ, քի քէնտի վէթանընա ալ-  
տէթ էտէր իբէն, 1812 տէ՝ պուրատա  
թագաթտա Բապպիսիզ օնու քէնտինէ  
տավէթ էլլէտի : Պու դաշը Վ. Բիշ օնա  
իճտա էթտի 1813 թարիխտէ " տէլու օ-  
գունուր :

Մէզբիւր շէնրի Մարթին՝ 1781 թա-  
րիխինտէ՝ Ինկիլթէրանն ՎՐօրնուալ ա-  
յալէթինտէ տօղմուշ, վէ պիր մատէնճի  
էվատըրտը, քի պապասը՝ էվատը շէն-  
րինին թա՛րիմ ու թէրպիլտէի իշինն չօգ  
ղայրէթ սարֆ էթտի : Չօճուգ տա իլմէ  
չօգ պէօլիւ քիսթիտատը օրո՛ւ պ՛ ա՛լէլ խու-  
տուս Տէնտէսէլէ տայիր ի՛լիմէրտէ ալ

18812

վազըթտա չօգ մալիւմաթ թաճսիլ էթմե-  
յիլէ, Ինկիլթէրանն Օքսֆօրտ շէհրի-  
նին ճեմարանընտա միւշէրրէֆ իֆթիխար-  
լէրէ մալիք օլտու : 1801 թարիխինտէ՝  
Տամալարանտա սընըֆի էվվէլ պախշը-  
լէրի պունա միւնասիպ կէօրիւլտիյր-  
թագտիրտէ, " Պէնիմ՝ զիյատէսիլլէ ար-  
զու էթտիլլիմ շէյի պու թարզ էլէ կե-  
թիրտիլլիմտէ, կէօլիէտէն պաշգա պիր շէյ  
գաղանմամըլ օլտուղումու կէօրիւնճէ՝  
թա՛աճիւպ էթտիմ " տէլու եազմըրըտը :  
Օլ վազըթլարտան Ըստուածաշունչ քի-  
թապընք օգումաղա պաշայրպ՝ պիր կիւն-  
տախի պիր վազճըրնն էմքլէրինին նազլի-  
նի իշիթմէսիլլէ՝ քէնտիսի՝ տէ Ինճիլին  
Տիւրմիւնիւ փութիէրէսթիլէր իշինն վազ  
էթմէք վէ իլէրի կէօթիւրմէք մէրամըրլա՝  
վազճը օլմաղա միւրատ էլլէտի . վէ եիրմի  
իքի եաշընտա փափազ ճեռնագրիւլ օլուպ՝  
պիր գաչ այ միրուրինտէ՝ Ինկիլիզլէրին  
շինտ գումիանեաղնա փափազ նասպ  
օլմաղըլա , քէնտի արզուսուռն էրտի , վէ  
մանսուպու մաճարինէ կիթմէյէ եօլ թէ-  
տարիքլէրինի կէօրտիւ : Իմտի Ինկիլթէ-  
րանն Վիլմութ շէհրինին իքէլէսինտէն՝  
մէզբիւր գումիանեանն ճէնք կէմիլէրինին  
պիրինէ կիրիպ՝ եօլա ըէվան օլտու :

Շինտտէ պուլունան Վրիսթիանլար



չօգտան պէրու՝ պու գարանըղա զարգ  
 օյնուչ այալէթտէ Ինճիլ ըըղընըն չալմա-  
 սընը Լլաճտան տուալէր իլէ իսթէմէքտէ  
 իսթիէր : Մարթինին փուտուլի՝ օնլարըն  
 տուալընա պիր ճէփալ կիպի օլտու :  
 Օնտա մուգիմ օլան Պրօֆէ նամ վաղճը՝  
 չօգ սէփինճիլէ օնու գապուլ էտիպ՝ Արնկա  
 չայընըն քէնարընտա քէնտի թէմէքիւն  
 օլտուղու էփտէն ազ ուղադճա՝ Հինտի լի-  
 սանընճա Փակօտ թա՛պիր օլունուր պիր  
 էսքի փութիսանէյի օնա մէքեան կէօս-  
 թէրտի : Այալթաթ օնուն իսթիտատընա  
 էօյլէ մուափըզ պիր մաճալ կէօրիւնիւր ի-  
 տի քի , աօսթլարը օնու քէնտի մապէյն-  
 լէրինտէ այը գօմազ իչիւն՝ էլէրինտէն  
 կէթն ճէփի՝ զայրէթի էթտիլէր : Լնճագ  
 Մարթին քէնտի զամիրինտէ քէնտիսինի՝  
 մութլաբան փութիէրէսթլէր իչինէ տա-  
 վէթ օլունմուչ տույարըտը : Փութիէ-  
 րէսթլէրին չալի՝ կէօղիւ էօնիւնտէ նագչ  
 օլունուպ՝ ճանը թէէսիւֆ վէ գօրգու իչի-  
 նէ զարգ օլուրուտու : Պիր կիւն խապէր  
 այտը քի՝ քէնտի պուլունտուղու մաճալին  
 եագընլարընտա պիր Հինտի գարը՝ օլ  
 մէյլէքէթին առէթինէ կէօրէ՝ քէնտի գօ-  
 ճասընըն թէնինի եագաճագ օլտուգլարը  
 աթէչին իչինէ քէնտիսինի տիրի տիրի աթըպ՝  
 եագաճաղըմը : Պու զալալըլը գուր-

թարմագ ումուտույուլա սէյիրթտի , ան-  
 ճագ վագթը կէչփիլ՝ զերաօ օրայա եէթի-  
 շէնէտէք՝ աթէչին այլէփի օնու թէլէֆ էթ-  
 միչիտի : Օրայարա եագըն պուլունան  
 օրմանլարըն իչինտէն չօգ վագըմ՝ Փագըր  
 փութիէրէսթլէր շէյիսթլարա իպատէթ  
 էթմէյէ տալէթ իչիւն չայընան տալուլ  
 գուրնայարըն սէսինի իչիթտիյի զէման՝  
 եիւրէյի տէրինի իտի : Վէնտիսի կիպի՝  
 Լլաճտան եարատըմըլ ինսանլարը պիր  
 Փակօտ իչինտէ գօմուչ թապիլըլէրին  
 Տուգուրունտա եիւլիւ գօյուն տիչիւպ  
 սէճաէ գըմայարընը կէօրտիւքէ՝ քէնտի-  
 նի ճէչէննէմէ եագըն պիր մաճալտէ պուլ-  
 մուչ կիպի թիւլէրի թիքէն թիքէն օլուր-  
 ուտու :

Այալթաթա պիր չօգ վագըթ տուրմա-  
 յրպ՝ Հինտիսթանըն Տինափուր նամ պիր  
 ախէր շէչիրտէ վագըրըղըն մանսուպունա  
 տալէթ օլունտու . վէ եիւրէք տօլունլու-  
 ղուլա գարտաշարըլըլա վիտալէշիպ՝ գա-  
 յըղըլա ըրմաղըն իւղէրինտէն եօլա ըէփան  
 օլտու : Ա է կեա՛ճ պիր գըլըլա վէ կեաճ  
 օպիր գըլըլա եանաղըլ չըգմալէրիլիլէ եօլ-  
 ճուլուղու ուղուն սիւրտու : Մարթին  
 եօլտա Լսիանըն թիւրլիւ տիլէրինի էօյ-  
 րէնմէյէ մէշղուլ օլուպ՝ Լստուաճաշուն-  
 չուն պիր գըգասընը Հինտի լիսանընա

Թերձիւմէ՛ վէ եհնէ օ լիսանտէ վազ-  
լար թէսվիտ հտէրիտի : Նիհայէթի Տի-  
նափուրա վասըլ օլունճա, շինտիլէրին  
չօճուղարը իչիւն մէքթէպ ետիլըլ՝ արա-  
լարընտա տինէ տայիր քիթապղար տա-  
ղըթտը . վէ կերէք ալըրճա օլունան սէօճ-  
պէթլէրտէ՛ կերէք գալապաղգտա ճէ-  
մա՛աթ իչինտէ՛ Քրիստոսուն Ինճիլինի  
վազ էտէրիտի :

Պու խալգըն ճաշիլէիլինի՛ վէ Քրիս-  
թիանլըգ իգրար էտէն Եւրոփալըլարըն  
թարաֆընտան պիլէ վազընըն պուլտուզու  
մէմանա՛աթլարըն թըպգը սուրէթինի Տէ-  
յալէ կէթիրմէսի չօգ կիւճ պիր շէյ տիր :  
Մարթին՝ Տափուտնակար նամ շէՏրին  
մութասարըրֆէսի օլան խաթունա պիր Ին-  
ճիլ կէօնտէրտի , վէ օ խաթուն՝ պունտան  
մէնֆա՛աթ կէօրմէք իչիւն նէ՞ ետիմալը ,  
օնա խիթապէն տուա՞մր էտէյիմ՝ ետիօտ  
Տուզուրունտա սէճտէ՞մր գըլըլըմ տէյիւ՛  
սիւալ էթմէյէ կէօնտէրտի : Աղաճը՝  
“ (Նու օգուճալը՛ , վէ օնտա պէյան օ )  
լունան շէյլերի գալպինէ եերէտիրսին  
տէյիւ՛ ԱլաՏա տուա՛ վէ նիյազ էթմէ-  
լիսին ” տէյիւ՛ ճէվապ կէօնտէրտի : Ա-  
քին քէնտինին ա՛ղիմ իչիլուզարլըղը վէ  
չօգ զաՏմէթլերի՛ սաղլըղընը զեյատէճէ  
ինճիլթտի : 1808 սէնէսիլին իլը պաՏա-

ընտա՛ էօյլէ՛ պիր շէտիտ կէօյիւս աղըրսը-  
նա միւպթէյա օլտու քի , վազլարընը մէքս  
էթմէյէ մէճպուր օլտու : Անճագ պու  
վագըթտա՛ պիր ա՛ղիմ ՖէրրաՏըգ մատ-  
տէսի օնուն զայիֆ ճանընա Տայը գուվ-  
վէթ վերտի . ետ՛նի օլ կիւնլէրտէ՛ չօգ ու-  
ղուն վէ զաՏմէթլի պիր իըզմէթ օլան՝ Եէնի  
Ա՛Տտըն շինտ լիսանընա թերձիւմէսինի  
պիթիրտի . քի պունուն իչիւն՝ կէլէճէք  
վագըթլարտա Մարթինի չօգ ճանլար  
օրլնել էտէճէքլէր տիր : Քէնտիսի Տէր  
նէ գատար զայիֆ իտի իսէ տէ , խասթէխա-  
նէլէրտէ օլան կերէք Եւրոփալըլարտան վէ  
կերէք շինտիլէրտէն քէնտիսայ ու Տիմմէ-  
թինի ա՛յա տիրիլ էթմէղիտի . վէ քէնտի  
սիւրիւսիւնտէն զեյատէ տինտար պուլու-  
նանլարընը Տէր կիւն էվինէ ալըրտը :  
Շինտտէ թէմէքիւն էթմէսի՛ Տափանըն  
շիտտէթլի սըճաղը սէպէպլիտէն քէնտինէ  
չօգ սըգընթըլը իտի . կէճէլէրի պիլէ փէք  
աղ ըաՏաթլըգ կիւճպէյա պուլուրուտու :  
Ինսանը կէվլէտիպ թէնպլէ՛ էտէն պիր  
մէմէքէթտէ՛ Մարթինին իչիլուզարլըղը  
պու տերէճէ իտի . վէ Աֆէնտիմիլին իըզ-  
մէթի ուղըրունա պէօյլէ՛ սատագաթըլա  
ճէմի՛ գուարէթ ու գուվվէթինի ֆէտա է-  
տէրիտի :

Պու միլնէթլերի չէքմէքտէ իքէն՝ քէնտի



մանսուպու մահալինտէն 120 սա'աթըզ գատար ուզագ Ատունփոր նամ մահալէ պարը խապէրի կէօթիւրմէյէ տա'վէթ օլունտու : Հինտիսթանըն երլտըզ թարափընտա պուլունան էօլքէյէրէ կիտիպ կէզէնլէրէ Լպըիլ այր սէնէնին պագի այլարընըն ճիւմէսինտէն թէհլէքէլի պիր զէման տըր : (Ո) կիւնլէրտէ օ թարափլարա եօլճուլուզ էթմէյէ չըգան եօլճու'քէնտի էօմրիւնիւ թէհլէքէյէ սալար : (Ս) րանըն հաւասը' հէման ֆուրուն գափուսունտան չըգան հաւա գատար սըճագ տըր : Արնկա ըրմաղընըն էթրափընտա օլան գումնալ օվատա' կիւնէշին շափընըն շէտիտ փարըթրսընտան գամաշընը կէօղլէրէ րահաթ վէրէճէք նէ' կէօքտէ պիր քիւչիւք պուլու թ' վէ նէ եէրտէ պիր չայըր կէօրիւնիւր : Սարթին պէօյլէ կիւնլէրտէ սալթ Լլաշ Լպֆէնտիմիղին իշինտէ չալըմագ արղուտու հարարէթինտէն դու թուշարագ' պու միսիլլի եօլտա կէճէյի կիւնտիւղէ գաթըրպ' կիտէրիտի, վէ Ատունփօրէ էօյլէ պիր զայիֆ հալտէ տախիլ օլտու քի, միւսափիր օլաճաղը մէնղիլինէ կիրէրիքէն պայրտը : Պիր ալէվի սթթմա' պիր գաչ կիւն օնու տինտարըզ իըզմէթլէրինտէն մէքս էյլէտի . լաքին գուվ վէթի եաւաշ եաւաշ եէրինէ կէլիպ' եէնի-

տէն քէնտի սէվտիյի մէշղուլիէթլէրէ' վէ ա'լէլ խուսուս քէնտիսինէ տահա իգթիղալը կէօրիւնէն լիսան թալիսինէ վէ Լստուածաշունչուն թէրճիւմէսինէ չալըմաղա պաշաւտը : Լաքին պուարատա աղար աղար օնուն կէօյիւս ի'լէթի աղըրլաշմաղըլա' օնուն տօսթըրը օնու' էօմրիւնիւն սէլաթէթի իշին' հէր վէճջ իլէ քէնտինէ պուգատար թէհլէքէլի օլան պիր մէմէքէթի թէրք էթմէյէ մէճպուր էթմէսինի փէք մուգմաղի սայտըլար . վէ քէնտիսի տէ օնլարըն իսթիւշարէսինէ րէյ վէրիպ' Եէնի Լ' հըր Գարսի լիսանընա թէրճիւմէյէ մէշղուլ օլմագ նիյէթիլլէ Լրապիսթանը վէ Լրան մէմլէքէթինի նաղար էթմէյէ գարար վէրտի . վէ 1811 սէնէնին իլք կիւնիւ թարիսի իլէ հաղար քի, Հինտիսթանտան Լրապիսթանա կէչէյօրում . օրատա պանա վագի օլաճագ շէյլէրի պիլմէմ . անճագ հէր նէ մահալէ կիտէրիսէմ, տայիմա սէօղլունտէ սատըգ օլան Լպֆէնտիմիղ' պէնիմ իլէ օլաճաղընա թահգիգ կիւվէնիրիմ : Պէլքի Հինտիսթանը' պիր տահա կէօրմէմէք իշիւն պրաղըյօրում . Լլաշըն էմրի շէրիֆի օլտուն . կիւնլէրիմ օնուն էլինտէ տիր, վէ էյէր օնլարը գըսալտըրոսա, էյի պիլիւրիմ քի' պանա պէօյլէ տահա' խայըրը օլմալը տըր : Պու ումուտուլա տօլը

օլուպ՝ քենտիմտէ էջլէ տոյարըմ քի , Տի՛չ պիր շէյ պէնի նէ՛ գահմէ թիմտէն մէքս էտէպիլիւր , վէ նէ տէ րահաթըմը պօղա պիլիւր :

Իրանտա պիր պուչուգ սէնէ գատար էյլէնիպ՝ Մ՛ճէմ մօլլալարըլըլա տէֆա՛ պէ տէֆա՛ մուսահիպէթլէրէ վէ մուհավէրէլէրէ վէ միւճատէլէլէրէ կիրիչտիքտէն՝ վէ Մ՛լլահըն՝ Բէլամըն ապա ըըգ վէրմէմիշ պիր մէմլէքէթտէ չէքտիյի զահմէթլէրտէն սօնկրա՛ պուտինտար վաղճը վէթանընա տէօնմէք իչիւն եօյա չըգըպ՝ Օսմանը մէմլէքէթիսէ՛ վէ 1812 Հոկտեմբեր 6 թարիխտէ թօգաթ շէհրինէ կիրտիյի զէման՝ պիր ամէշլի սըթմատան խասթա օլուպ թու թուչուրուտու : Վուրնալ տէֆթէրինտէ պէօյլէ եագայօր . « Մ՛ճ , վագըթ նէ՛ զէման էպէտիլիյէ նէր վէրէճէք . առալթ մէքեանը օլան եէնի կէօք վէ եէնի եէր նէ՛ վագըթ էօնիւմէ կէլէճէք . օրայա Տի՛չ պիր քիրլի շէյ կիրէմէպ . ինսանլարը հայվանտան ֆէնա էտէն ֆէսատլէր , վէ պէնի առէմին զէվալինի արթըրան սէֆիշլիք՝ օրայա օղրայա՛մաղ » : Պունճիլէյին սա՛ատէթլու պիր հալէ Մ՛արթին էյի վուգուֆ օլուպ՝ ա՛հ էթմէսինտէն սօնկրա չօգ կիւն կէչմէտի , աղըլարընը՝ Մ՛լլահըն ճէմա՛աթը իչիւն թէտարիգ օլունմուշ րահաթըղա տէյիշ-

տիրմէյէ տավէթ օլունտու : Մ՛էրհում՝ րուհունու Պուրթարըճընըն էլլէրինէ թէսլիմ էթմէսի՛ 1812 Հոկտեմբեր 16 տա՛ թօգաթտա վագա՛ օլուտու :



Գ.

ՉԱՐԳ ԿԵՄԻՍԻ

“ Արևելքիմ ուրազտան չափուգ  
 գալըս՝ էյրք կտորմետիւք .  
 գուրսան կեմիւքի կիպի՝ շե-  
 քեարե ուշան գարթաւ կիպի  
 կէկերէր” : Յովհ. Թ. 25 , 26 :

Ահէն եաղըն՝ ըրմաղըն իւզերինտէ պիր  
 չարգ կեմիսի իլէ սէյեաճա չըգտըմ . վէ օլ  
 մաճալէրտէ պուլունան մաճուլտար վէ  
 էյի թիմար օլունմնու թարալարըն կիւ-  
 գէլ նէզարէթի սէյիրի իլէ ճայը զէման  
 ֆէրրաճ էթտիքտէն սօնկրա , տէնիզ նէ-  
 զարէթիսին տէ զէվքիսի չըգարմաղա ար-  
 զուլէմէյիլէ , տէնիզէ սօղըու՝ գըլըսը-  
 րա օլ տէնիզին դայալըգ սարփ քէնարալ-  
 րընը սէյր էտերէք՝ պիր միգտար կիթտիք :

Տէնիզ եալընտարքի շէճիրտէն այրըալ-  
 ճաղըմ կիւն սապաճըը միք կիւզէլ խի .  
 ճափա լաթիֆ օլուպ՝ շափըլ պիր կիւնէլ  
 ճէմի՝ դապիաթա պիր զիյնէթ վէ ֆէրրա-  
 ճիյէթ սուրէթի վէրիտի : Եօլճու-  
 լուգտա կեմիյէ վարմաղա սօնկ տագիզէյի  
 պէքլէմէսի՝ եօլճուլարը պիճուլըրուգ վէ  
 թէյալ իչինէ սալըղընը էյի պիտիյիմ .

տէն , կեմիյէ գալըմաղընա թախտա վա-  
 գըթտան պիրաղ էվէլճէ կիրտիմ : Եօլ-  
 ճուլար պիրպիրի արգասընտան կէլմէքտէ  
 իքէն՝ չանկ չալընտը , վէ կեմիյէ էնիլէճէք  
 մէրտիվէնի գալտըրմազարըն՝ գափտան  
 կեմիյէ կէլնէկերէ չափուգ իլէրի կէլին տէ-  
 յիւ ա՝ճէլէ էթտի :

Պէն կեմիսին կիւվէրթէսինին իւզերին-  
 տէ օթուրմուճ օլանլարը սէյր էտերէք  
 էյլէնիյորուտում : Արքէն կեմիյէ կի-  
 րէնէր՝ ճէյպէլէրինի իսթէտիքլէրի կիպի  
 եերլէշտիրմիշ օլուպ՝ շեմտի ճէր պիր զայի-  
 լէտէն խէյա սօլմաղըլա , եա պիրպիրլէրի ի-  
 լէ մաւաճիպէթ էտերէրիտի , եախօտ պէ-  
 նիմ կիպի զայրիլէրի սէյր էտերէք էյլէ-  
 նիլըլէրիտի : Աքին սօնկրատան կէլնէլ-  
 րին իչինտէ պիր ա՝ղիմ թէյալ վէ գարղա-  
 շալըգ կիրմիշ կէօրիւնիւրիտի : Պօղչալարը-  
 նը վէ ճէյպէլէրինի վէ եաղմուրուգլարընը  
 աճէլէ իլէ կիւվէրթէ իւսթիւնէ աթմալա-  
 րընը՝ վէ պիրպիրլէրինի պասըպ կէլմէլէրի-  
 նի կէօրէն՝ ճէփիսին տէ սըթմա թութա-  
 յօր զանն էտեր : Պիրտի՝ “ Չուվալըմ  
 նէրտէ ” չաղըրըր , օ պիրի՝ “ ( ) պրէյալմը  
 գայպ էթտիմ ” , պիր զայրիտի՝ “ Չօգ  
 գօրգտում՝ կեմիյէ ենթիլէմէյէճէյիմ ”  
 տէր : Աօնկ չանկ չալընտը . մէրտիվէնի եօ-  
 գարը ալըր ալմաղ՝ պիր թագըմ ատէմէր

էօթէտէն պէրի սէ յիրտիպ՝ սօլուգլարընը կիւճպէլա ալարագ՝ աղ տահա պէքլէյին տէյիւ պաղըրըպ կէլիլէր . գափտան՝ “ Եւ յէ՞ պէօյլէ կէճ կէլտինիզ . վագթընը պի՞մէյօրմույուտունուզ . հայտէ՞ շափուգ՝ եօգարը՝ սըջրայըն . պիր տագիգէ տահա կէճ կէլմիշ օլայրտընըզ՝ վագթը կէլմիշ օլաճաղըտը ” տէր : Վափտան պօրուսունու ալըր , չարգլար տէօնմէյէ պաշայըպ՝ կէմի իլիմանտան ուզագլանտը :

Եալը քէնարընտա տուրան սէյիրճիլէրի սէյր էտէյօրուքան , պի՛ր տէ կէօրտիւմ՝ քի՛ էօթէտէն պէրի պիր տէլիգանիլ՝ մագրամասընը սալլամաղըլա՝ կէմիյէ կիրմէք իսթէմէսինէ նիշան վէրէրէք՝ եալըյա տօղըու սէյիրտէրէք կէլլօր : Վափտանըն վաղիֆէսի օլմատը . ճէմի՛ տիգգաթընը՝ գաղասըղճա սուհուլէթիլէ իլիմանտան չըգմաղա սարֆ էտէր կէօրիւնիւրիւտի : Օլ տէլիգանիլը պիր փիյատէյէ աթըլտը . փիյատէճիլէր պիգէ եէթիշմէէ զօր էտէրէր . տէլիգանիլ՝ օլանճա սէսիյիլէ չաղըրըր : Վափտան իպթիտա հիշ իշեթմէմէղլէյէ վուրտու . լաքին է՛ն սօնունտա՝ պօրույու աղգընա ալըպ՝ “ Տուրամայըլ . էրքէն կէլմէլիյիտին . շիմտի վագթ կէչտի ” տէյիւ չաղըրտը : Փիյատէ իլիմանա կիրտի , վէ կէմիմիզ քէնտի եօլունա կիթտի :

Պէնիմ աղլըմ՝ իպթիտա տէլիգանիլտա յոււպ՝ սօնկրա եօլտաշարըմըն իւղէրինէ տիւշիւնմէյէ պաշատըմ : Վէնտիմ՝ քէնտիմէ տէտիմ . Պիղիմ՝ հէփիմիղին կիտէճէք պիր պաշգա եօլու վար , քի օ՝ չօգ ա՝ զիմ վէ էլըէմ եօլճուլուգ տուր . վէ նէ՛ գատարատէմիլէր վար քի ագրըլարընը պաշարընա թօփլայըպ՝ ա՛սլա պունու տիւշիւնմէղլէր : Օնլար՝ պիղիմ եալըտա պրագտըղըմըլ սէյիրճիլէր կիպի՛ պաշգալարընըն Լլաճըն՝ ճէննէթիինէ տօղըու եօլա րէվան օլտուղունու կէօրիւրէր , վէ հաճէթսիզ՝ պա՛յաղըճա պիր սէյիրճի կէօղիւ իլէ պագարըլար , վէ պու եօլճուլուգ քէնտիլէրինէ տէ պիր կիւն պիր չօգ ուզուն վագթթմտան սօնկրա կէլէճէք տէյիւ տիւշիւնմէյիլէ՛ քէնտի րահաթիլէրինի պօղմաղլար : Լլաճա շիւքիւրէր օլտուն քի՛ հիշ տէյիլիսէ պիր գաշ քիշի օլտուն պուլունուր քի , տինին իպթիղասընը վէ քէնտի ճանլարընըն գըլմէթիինի էյիճէ պիլիպ՝ ագրըլարը էրմէյիլէ՛ Յիսուս Քրիստոս Լլաֆէնտիմիղէ էրքէնճէ կէլիլէր , վէ քէնտի երըլարընըն թուրֆանտասընը վէ կիւնիլէրինին սապաճ վագթընը օնուս իրըլմէթիինէ վագֆ էտէրէր . վէ օ օնլարը քէնտի իլմի իլէ գուլանըր , վատէրի իլէ Տըֆը էտէր , վէ քէնտիինն գուվէթիլէ քէրէմի՛ օնլարը

սէլամէթ ինչ էպէտի րահաթը լըղա չըգարըր :  
 Պաշգալարը տա վար քի , գարընտաշ-  
 արը օնլարա հէր նէ գատար ղայրէթ է-  
 տերէրսէ տէ , օնլար կերի գալըրլար :  
 Պու տիւննանըն շուղուրնէ պուլաշմը՝  
 զէվբէրինէ գափըրմը՝ տիւննապի առէմ-  
 լերին էմաշինտէն ալտանմը՝ գուրթուլմա-  
 նըն ա՛ղիմ մատաէսինի կիւնտէն կիւնէ  
 կերի աթարլար . թա՛ քի Մ՛ղիզ Ռուհ օն-  
 արըն երւրէյինէ Ինճիլ կերչէքլէքլէրի-  
 նին սէսինի թէէսիր էթտիրիպ՝ պու քէնտի-  
 լերինի ույանտըրան սէսէ իղա՛աթ էթմէ-  
 յէ իգտամ էտէլէր : Աքին էյվա՛հ .  
 Մլաշըն տալէթինէ իղա՛աթտա իհմալ  
 էթմէք նէ՛ գատար թէհլէքլէլի տիր : Ա ա-  
 գըթ կէլէր քի , խասթէլիգ ինսանըն Փիք-  
 րինի պիր թարզ ույուշուգլուղա պրազըր ,  
 քի օ վագըթ ինսան՝ Մլաշըն մուհապպէ-  
 թինին ըիսալէլէրինի հէ՛մ օգույամաղ՝  
 հէմ անկլայամաղ : Ի՛յ պու սաղըրլարը  
 օգույանլար , սիղին էպէտի էօմրիւնիւզիւն  
 մասլահաթընը էօլիւմ սա՛աթընա պրա՛գ-  
 մայըն . զերա գապիլ տիր քի , կէճ եէ-  
 թիշմիշ օլասընըզ : Աէմի տուրա՛մատը ,  
 գափտան հէ՛ր պիր վագըթտա կէմիյէ  
 եօլճու ալմաղա իսթէ՛մէտի : Խղճմտանք-  
 արընըն սէսինի վէ Ինճիլ տալէթլէրինի  
 տիյնէմէյէնլէր՝ վէ սօնկ վագըթլարընա-

տաք՝ հէր շէյէ գատըր Մլահա գարըը  
 գօյուպ՝ ինատ էտէնլէր՝ օլա պիլիւր քի ,  
 չաղըրտըգլարընտա՛ սէսլէրինի իշիթտիրէ-  
 մէյէլէր : Օլուր քի՛ չաղըրշմալարը վէ  
 նիյաղլարը նաֆիլէ կիտէ : Մա՛ալ . ա .  
 24—33 : “ Ի՛շթէ մագպուլ զէման շիմտի  
 տիր . իշթէ՛ խէլաս կիւնիւ շիմտի տիր ” :  
 Է Կիւնիւ . Դ . 2 :

Գ

ԼԵՕՇԵ ԳԱՓԼՈՒՃԱԼԱՐԸՆ  
ՏԱ ԿԵԶԻՆԻՐԻՔԵՆ ՊԻՐ  
ՄԻՒՔԵԵԼԻՄԻ

Պիր աղըր խասթէր ի իմոն՝ պիր էյի Տէ-  
քիմին թա՛րիֆի իւզըէ Լէօշէ գափուլու ճալա-  
րընա կիթտիմ՝ վէ պէն օրատա իքէն , պիր  
կիւն՝ պէնիմ կիպի իքի միւսաֆիր տաճա  
պանա արգատաշ օլտուլար : Պիրի էփ էյի  
եաշընը ալմըշ քեամիլճէ պիր գարը՝ վէ օպի-  
րի պիր կէնճ գըզ իտի : Իքիսի տէ օլ մէմ-  
լէքէթին Տալի վազթի խօշ ֆամիլեալարըն-  
տան օլմադ կէօրիւնիւրիտի . լաքին թէ-  
լաֆֆիւզալարընտան տա՛ պէլլի իտի քի՛  
քէօյլիւ գարըլար ըտը :

Ի խթիարձասը օպիրինէ տէտի . “ Ե՛ննա ,  
պէօյլէ տաղար՝ Տիչ Տէյալընա կէլմի՛ջմի  
իտի . պու գայանըն էօթէ եիւզիւնէ կէչի-  
լիւ տէյիւ թաճմին էտէ՛ր մի իտին ” :

Գըզ տէտի . “ Խա՛յըր . Ելլաճ պիլիւր  
քի՛ պու Տիչ ֆիքրիմաէն կէչմէզիտի , վէ  
շիմտի պիլէ փէք փէք ինանամայօրու՛մ ” :

Ի խթիար . “ Ելլ վազթթտան սօնկրա  
սէնտէ Տի՛չ շիւպՏէ գարլմալ . իշթէ՛ գա-  
սապատան եօլճուլար չըգայօր . զայլպա

թիմարլարընը պիթիւրմիշ օլմալը տըրլար .  
գաթըրա պիւսիլչէր՝ պիղէ սօղըու կէլի-  
յօրլար . պանա կէչիւր քի օնլար տաղը աշա-  
ճաղար . սէ՛ն տէ եօլա չըգարմըրըն , քի  
օնլարը սէյր էտէսին ” :

Գըզ . “ Կիթմէմ՝ իմանըմա՛ օնլար պէն-  
սի՛զ տէ կիտէ պիլիւրլէր . օրայա կիտէճէք  
գատար տէչի տէյիլ իմ . պաշլմ՝ տէօնէ-  
ճէք , վէ չօգ վազթթթ կէչմէտէն՝ պէնի եինէ  
սէնին եանընտա պիր կիւզլէ Տալտէ կէօ-  
րէճէքսին : Ե՛նճադ պա՛գ , պիր քիւչիւք  
չօճուգ կէօրիւյօրմուսուն , քի օնլարլա  
չըգայօր : Ելլաճ աշգընա , աճապա օնու  
տա օ եիւքսէլէրէ չըգարմաղա ումուտլարը  
վա՛ր մը . փէք քիւչիւք տիւր ” :

Ի խթիար . “ Է՛ր նէ՛ գատար քիւչիւք ի-  
սէ , կէօրիւնիւր քի սէնտէն ճէսարէթիլ  
տիւր , վէ օնու պաշը էօյլէ թէ՛զ տէօնմէլ ” :

Գըզ . “ Օլա պիլիւր . քէնտի Տազգընատա  
էօյլէ օլմասը էյի . գապիլ քի պուրսոյա  
պէնկզէր պիր մէմլէքէթտէ սօղմուշ տուր :  
Ետիլ Ելլաճ , պու նէ՛ մէմլէքէթ . պիր  
կիւն էվ վէլ մէմլէքէթիմիղէ տէօնէլիմ ” :

Պէն պու իքի միւսաֆիրին եանընտա ի-  
տիմ , վէ պէն տէ օնլար կիպի տուրտու՛մ :  
Եօլճուլարըն քիւչիւք քերվանընա եօլ  
վէրմէք իչիւն՝ պիր թարաֆա չէքիտիք .  
վէ օ՛ կէչտիքտէն սօնկրա՛ եավաշ եավաշ

օնլարըն արգասը սըրա կիժտիք . վէ գըզիւ-  
լէ պունտան էվվէլ տախի կէօրիւշմիւշ օլ-  
տուղուճուղտան , պէ յնխիղտէ պու միւ-  
քնայիմէ վուգո՛ւ պուլտու :

Գըզ . “ իժէյգէմ՝ պու տաղտան Տի՛չ  
գօրգամայօր . Տէր նէ՛ գատար եաջընը ալմըլ  
վէ շիշման րսա տա՝ փերվասըղճա Տէմէն  
տըրմանրպ՝ եօգարըլա չըգաճագ : Սանա  
տա էօյլէ կէլմէ՞ղ մի աղա , քի շու եօ՛լ  
թէճլիքէլ տիր ” :

( Սա տէտիմ . “ յսանրմ՝ , Լլա՛ճ տա պի-  
լիւ քի պու եօլու թէրք էտիպ՝ պաշգա պիր  
եօլտան կիժմէք ճանըմա՝ միննէթ իտի .  
լաքին չիւնքի պունտան պաշգա եօլ եօգ ,  
վէ Տէր քէս պունտան կէշէյօր , պէ՛ն տէ  
փերվասըղ պունտան կէշէրիմ ” :

Գըզ կիւլտիւ , վէ տէտի . “ Լ՛ճ , Լւ-  
լաճը շաճիտ գուլթմաղա Տաճէթ տէյիլ .  
պունտուղ տա պէն սանա ինանըրմ :  
Լնճագ սենին տէ ագըն քէսէր քի , գարը  
գըսմընտա էրքէք գատար ճէսարէթ օլմագ  
փարզ տէյիլ տիր ” :

Պէն . “ Գարընըն գօրգամար ալըպ  
տէյիլ . լաքին Տէպիսի գօրգամայօրլար .  
վէ Լլաճանի Բէլամընտա իթիմատ էթ-  
տիյիմ՝ կիպի պու տա սաճիճ տիր քի ,  
պինլէրճէ պունտան կէշմիշ տիր ” :

Գըզ պիր Տայրէթ իլէ վէ էյրի կէօղիւ-

լէ եիւզիւմէ պագըպ՝ տէտի . “ Տիլին Ֆէնա՛  
տըր . ա՛ղա պիլմէմ սէնի նա՛նըլ պէլիլէյիմ .  
տայիմա պէօյլէ՛մի լագըրտը էտէրսին ” :

Պէն . “ յսայր . տայիմա պէօյլէ սէօյլէ-  
մէմ . լաքին սալթ շիմտի սէօյլէյիլիմի՛  
թանըտըղմ պիր քիմսէնին սէօյլէրինէ  
պէնկղէտիյօրուճ ” :

Գալ . “ Կիւզէլ . օլ քիմնէ փէք Ֆէնա  
էտէյօր . պօշ լագըրտըլար իշինէ Լլաճըն  
ատընը պէօյլէ գարըշտըրմագ՝ օնա Տիւր-  
մէթսիղլիք էթմէք տիր : Պէն պիր չօգ  
թէրպիլէլ տէյիլ իմ . վէ պունու սէօյ-  
լէյիլիլէրիմտէն անկայա պիլիւսին . լաքին  
պունու պիլմէյէ թէրպիլէ լաղմ տէյիլ :

( ) առէմ՝ սանա քէօթիւ իպրէթ օլմուշ .  
օնու թանըսայըրմ՝ , օնա պունու տա  
սէօյլէրիտիմ ” :

Պէն . “ յօյլէ օլունճա սէն քէնտինէ՛  
սէօյլէ . զերա օլ սէօյլէտիյիմ՝ քիմնէ սէն  
սին ” :

Գըզ . “ Պէ՛ն միյիմ ” :

Պէն . “ յ՛վլէթ սէն սին . տաճա շիմտի  
տէյիլմի իտի քի՛ գատընըլա սէօյլէշտի-  
յինտէ , օ՛ սէօճպէթլէրի սէօյլէտին , քի  
պէ՛ն տէ շիմտի օնլարը սէօյլէտիմ՝ տէյիւ  
պանա թաղիւր էտէյօրտու : Լլաճ՝ պիլէր  
է վէ Լլաճ՝ աշգնտա տէմէնիլէ՛ սէօյլէտի-  
յինին տօղու օլմասընա Լլաճը շաճիտ

դու թմայր պ տա՛ պաշգա նէ՞ էտէ յօրսուն :  
 Եւ յեր պու սէօճպէթին մա՛նասը պու տէ-  
 յիլ իսէ , մա՛նասը պիր լաֆ տըր : Իս-  
 նա տէտի յինտէ՛ սէնին Վրիթիթիան տի-  
 նինին վէ սէնին Մլաճընըն վատէրինին  
 թաստիգ օլմասընըն ումուտարընը շահիտ  
 դու թայօրսուն : Եւ քի Մլաճ տէ յի-  
 շաղըրտըղընտա՛ կէօքտէ Տիւքմ էտէն Մլ-  
 շաճըն ատաղէթինի իմտատէ չաղըրտըղըն  
 կէօթէրիր քի՛ զալիպա ատաղէթէ սօգա-  
 նըր պիր մատտէ օլմալը : Պու նու էթտի-  
 յին մուգթաղի վէ աղըր պիր մատտէ ի-  
 շիւն օլա՛ փէ՛ք էյի : Մլաճըն ատընը  
 սէօյլէտի յինտէ՛ Ֆիքրինի Մլաճա սօղ-  
 բու լտուրսան , օնա՛ տա փէք էյի : Իա-  
 քին էօյլէ տէ յիլ . սէն պու իսմի շէրիֆի  
 նաֆիլէ պօ՛շ ետրէ աղգընա պտըն , վէ  
 Մլաճըն նօմօտունուն տա աշիքեար եա-  
 սագ էթտի յի պու տուր : Պու նլար սօղ-  
 բու տէ յի՛ր մի՛ :

Գւր . « Իաքին էվվէթ . վագա՛ . . .  
 էօյլէ կէօրիւնիւր . . . լաքին ա՛ղա , պու ն-  
 լարը սէօյլէմէքտէն՝ մերամըմ՝ Մլաճը ին-  
 ճիթմէք տէ յիլ տիր : Պու լագըրտըլար՝  
 մա՛նալարը խաղրա կէլմէյերէք՝ Տէմէն  
 էօյլէ աղըրտան գաչարլար . նասըլ քի  
 շէ-պէ-տիլ վէ հապիգալ տէրիլ , էօյլէ տէ  
 Մլաճըն տէնիր » :

Պէն . « Ի՛՛՛՛՛ , իշթէ ա՛սըլ ֆէնասը պու ն-  
 տա եա . եիւրէյիմիգտէ Մլաճ իւղէրինէ  
 տիւշիւնմէք եօղ ուքան՝ Մլաճըն իսմի շէ-  
 րիֆի տուտաղըմըղա կէլի յօր , վէ պու՛ օլ  
 իսմէ Տիւք պիր բաղպէթ էթմէ յօրուղ տէ-  
 մէք տիր . վէ ֆէնասը՛ պիղ տույմատան  
 աղգըմըղտան կէլիլ պէլմէտի տիր : Հա-  
 գիգաթ , էյեր ինսանըն գալպի Մլաճըն  
 սօլու օլա , Մլաճըն իսմինին ինսան չա-  
 ղընտան չըգմասընը իշիթմէք կիւզէլ պիր  
 շէյ օլուրուտու : Տիրտար ճանլար՝ զիյա-  
 տէ արզու իյէ նէնի՞ն իւղէրինէ սէօճպէթ  
 էտէրլէր . ճէննէթտէ ա՛ղիղէր նէ՞ մատտէ  
 իւղէրինէ պիրպիրլէրիյէ թէքէլլիւմ է-  
 տէրլէր : Իաքին աճայիպ պու նտա քի՛  
 էքսէրի Մլաճ իսմի քիմին աղգընտան  
 սըգ սըգ չըգարտա , օլ ա՛ղիմ Վաթըն  
 Տագգընա են աղ թէֆէքքիւր էտէն օնլար  
 տըր : Պու նու սէնին իշիւն տէմէ յօրում  
 խա՛նըմ , անճագ . . . » :

Գւր . « Ե՛՛՛՛ էֆէնտիմ , պու նու Տագգ  
 իւղէ պէնիմ իշիւն տէ տէյէ պիլիբսին .  
 էյի պիլիբիմ քի , պու լագըրտ պէնիմ ի-  
 շիւն փէ՛ք միւնասիպ տիր . անճագ սանա  
 նէ՛ տէյէլիմ . Տեր քեա էօյլէ սէօյլէր ,  
 պէ՛ն տէ էմնալէ ոչմունչում » :

Պէն . « Ի՛՛՛՛ Վաթըն պիւ թիւն տիւ-  
 նեա էօյլէ սէօյլէր . զիրա պիւ թիւն տիւնեա





սըւ քի հալա պէն տախի սեօյլէտի յիմոտ  
ու թանը յօրում : անձագ՝ Լլւահ րնէր ,  
Լլւահ աշխնտ տէմէնտէ տէ օ՛ տուր տէտի-  
լին , պաղագ շէյ տէյիլ ” :

Պլւլ . “ Լլւահ ջըն իսմինի պօշ եերէ ա-  
ղըղա ալմագ պէօյիւք կիւնահ մը տըր ” :

Պլէն . “ Պուսու քէնտի քէնտինէ՛ ֆէհմ  
էյլէ : Եւսմօսուն իքի թախտասընտա եա-  
լընըղ օն պապ թէնպիհ վար , քի օնլար  
պաշլըճա տըր . վէ Լլւահ իսմինին պօշ  
եերէ աղըղա ալմանըն եասաղընը օնտա  
կէօրիւրսիւն : Ինձիլ պու նօմօսու թէպ-  
տիլ էթտի զանն էտէրմիսին : Խա՛յըր ,  
ա՛լէլ խուսուս օնու տահա՛ գու վէթլէն-  
տիրտի ” :

Պլւլ . “ Կի՞ճէ ” :

Պլէն . “ Ինձիլ՝ Լլւահ ջըն հագգընա պի-  
ղէ Եհհուտիլէրտէքի օյան մալու մաթար-  
տան չօգ թէքմիլ մալու մաթար վէրտի :  
Ինձիլ պիղէ՛ կէօրէրտէքի փէտէրիմիղին  
ձէմի՛ մախտուսիլ թլէրիսի վէ սիֆաթլէ-  
րինի պէյան էյլէմիշ տիր : Սոլսէս՝  
Լլւահ ջը Խարայէլ միլէթինէ պիր թէնպիհ  
վէ նօմօս վէրիճի վէ պիր հաքիմ՝ սուրէ-  
թինտէ կէօսթէրմիշտի : Ինձիլ պուս-  
տան զիյատէ էթտի . զըրա Լլւահ ջը պիղէ՛  
հէփ պապալարտան զիյատէ մէրհամէթի  
պիր փէտէր թանըտտը . էօյլէ պիր փէտէր

քի՛ ա՛ֆիվ էտէր , վէ պարըշմագ իչիւն էյլ-  
լատարընը գարըլամաղա չըգար . էօյլէ  
պիր փէտէր թի , քէնտի գապահաթըլ ֆա-  
միլեսսընը տէֆա քէնտինէ ձէլպ էթմէք  
իչիւն՝ էօյլէ պէօյիւք շէյ ֆէտա վէ գուր-  
պան էտէր քի , օնտան պէօյիլիլ օյա՛-  
մաղ : Ինձիլ վասիթասըլլա պիղէ թէք-  
միլէն թահգիգ օյուսմուշ տուր քի , Լլ-  
ւահ նահապպէլէ րն . վէ Լվատընը պիղէ  
վէրմէսի իլէ՛ հէր շէյ տէ պիղէ իւսթէ վէր-  
տի . վէ էյեր օնուն զանի՛ հէտիլէլէրինի  
գապուլ էտէրսէք , էօնիւմիւղտէ սեյամէթ  
վէ սա՛ատէ թէ կպտիլիլի վար : Ինսան  
իչիւն էթտիլինի՛ ինսանըն ագընա սըղ-  
մաղտը , վէ արգու էտէ պիլէճէք պիր հա-  
լինտէ պիլէ տէյիլտի : Օնա ըաղպէթ էթ-  
մէյէ՛ պիղիմ՝ Եհհուտիլէրին քինտէն էքսիք  
սէպէպլէրիմիղ վա՛ր մը . օնուն ատընը պօշ  
եերէ աղըղա ալմամըղ՝ օնլարընքընտա : ա՛ղ  
գապահաթ մը օյուր . Պու պիր ա՛ղիմ՝  
կիւնահ իլէմէք տիր . տահասընը իսթէրի-  
սէն , պու՛ կիւնահ ջըն իւղէրիմիղէ զպիւպ  
օյմասընըն պէօյիւք պիր իսպաթընը կէօս-  
թէրմէք տիր ” :

Պլւլ . “ Պուսու էյիճէ անկլամայօ-  
րում ” :

Պլէն . “ Ըտտուածաշունչտա հէփ եա-  
սագ օյմուշ օյան ա՛մէլէր՝ կիւնահ տըր .

լաքին տէյէ պիլերիդ քի, ճէմի՛ պու կիւ-  
նահլար՝ օնլարն Տէփսինի հասրլա կէթի-  
րէն վէ հէփսինէ քէնտինտէ տէրճ էտէն  
օլ պէօյիւք կիւնահլըն նիշանլարը վէ  
նիւմիւնէլէրի տիր : Պու կիւնահ՛ թա՛ ին-  
սան ճինսինին եարատըլտըղ վագըթլարտա  
իշէնիպ՝ տէվիրտէն տէվիրէ տէվամ՝ էթ-  
մէքտէ տիր . քի գալպիմիդ Ալլահըն իքէն ,  
պիղ օնու ալտըգ դապթ էթտիք . օնուն  
էվլատլարը օլմագ իսթէմէտիք . Փէտէրի-  
միլ օլտուղունու ինքեար էթտիք : Պիղեմ  
կիւնլէրիմիգտէ պու կիւնահ սըր քի՛ Եէնի  
Ա՛հտըն գանընը խարիճ պիր շէյ սայա-  
րըղ . Յիսուս Քրիստոսու՝ վէ օնուն իշիւն  
Ալլահը՛ տա թանրմագ իսթէմէյիլ . չիւն-  
քի Ալլահը սահիճէն թանրմագ՝ սալթ Յի-  
սուս Քրիստոստա օլապիլիր : Պու թաթ-  
լը ալագալարը պաղամաղա Խնճիլ պիղն  
գատըր էթմիշ իքէն՝ Տէր քիմ՝ օնլարտան  
տիշարտա գալըրսա , Ալլահըն ա՛լա վէ  
ա՛ղիլ իսմինէ՛ սահիճ Քրիսթիանլարըն  
մալիք օլտուղու րաղպէթ վէ մուհապպէ-  
թին նէ՛ օլտուղունու անկլայամաղ . վէ  
աճայիպ տէյիլ քի , էօյլէ քիմնէ պու իսմի  
լայըգսըղ գուլանըր , վէ պօշ լափլարտա  
իգթիղասըղ եէրտէ աղըրնա ալըր :

Շ Խմտի պէնիմ սանա սըմարլայաճա-  
ղմ , վէ դութմասը հէփիմիղին Փարի-

ղէի ղլմմէթի օլան մատտէ պու տուր քի ,  
տէյիլ՝ օ գատար Ալլահըն իսմի շէ-  
րիֆինի պօշ եէրէ աղըղա ալմատան սա-  
գընալմ , իլլա օլ սէճտէյէ լլայըգ Փէ-  
տէրիմիղն վէ Աֆէնտիմիղն թանրմաղա վէ  
սէվմէյէ էօյրէնէլիմ . վէ պունու անճագ  
քէնտինտէն քէնտի ( ) ղլունուն Խնճիլնտէ  
էօյրէնէ՛ պիլերիլ :

Ե

ՓԱՌԻՐ ՅՈՎՍԷՓ

Յովսէփի իսմինտէ ֆագըր վէ սաֆտէրուն  
 պիր քիմնէ՝ քի էլ սրփարըշարընըն իճ-  
 րասըյա վէ հմանէթ պողչալէր թաշըմաղ-  
 ըլա կէշինիրիտի , պիր կիւն պիր սօգագ-  
 տան կէշէր իքէն , քիլիսէնին պիրինտէ մա-  
 գամըլա օգունտուղունու իշիթմէյիլէ ,  
 պօղչա գօլթուղունտա քիլիսէյէ կիրտի :  
 Քիլիսէ կէօսթէրիշտէ խօշ հալ ատէմէր  
 իլէ սօլմուշ ուտու : Մաղամը օգույուշ  
 պիթտիրքտէ՝ ամպիոնա չըգմըշ օյան վաղ-  
 ճը վարդապետին բնաբանը՝ Պօղոս Լ-  
 ուաքեալըն Տիմոթէոսա եաղտըը պիրինճի  
 մէթթուպունուն պիրինճի պապընըն 15 ին-  
 ճի պէյթի իտի . եա՛նի՛ “ Պու սէօղ էմին  
 վէ հէր վէճճ իլէ գապուլ օլունմաղալայըգ  
 տըր , քի Յիսուս Քրիստոս տիւնեայէ  
 կիւնաչքեարըլըր խէլաս էթմէյէ կէլտի ,  
 քի պէն օնըլըն պէօյիւյիւ իմ” : Պու  
 քէլամըն իւղէրինէ պաշլայըպ՝ աչըգ սէօղ-  
 լէր իլէ պու էմին սէօղիւն իշինտէ մուխ-  
 թասարճէ տէրճ՝ օլունան Լուաքեալան  
 Ինճիլին թալիմամընը պէյան էյլէտի ,

եա՛նի աշիքեար կէօսթէրտի քի , կիւ-  
 նաչքեար քիմնէ էպէտի սէլամէթի ան-  
 ճագ սալթ Յիսուս Քրիստոսուն լիյա-  
 գաթըյա գաղանըր , քի ճէմի՛ շէյլէր օ-  
 նունուլա եարատըմըշ տըրար :  
 Սաղիք վէ գըրիֆ կիլինմիշ ճէմա՛ա-  
 թըն էքսէրիտի պու թալիմամթը գապիլ քի  
 գայտ էտինմէյէրէք տիյնէրլէր իտի . եա-  
 խօտ տիգագթիլէրինի ճէլպ էթսէ պիլէ՛  
 վաղճընըն աղզընտան չըգան պիր գաչ  
 միւղէյէն թա՛պիրլէրի վէ ուսթալըգը  
 պաղլանմըշ սէօճպէթիլէրի ճէլպ էտէրիտի :  
 Լնճագ չափուտա պիւրիւնմիւշ օյան  
 Յովսէփի՛ կէօղլէրի վաղճընըն իւղէրինտէ  
 օլարագ՝ օնուն սէօյլէտիքլէրինին հէփտինի  
 աչքըլա գափարըր . վէ էվէ սէօնէրիքէն  
 իշիտիտի քի , քէնտի քէնտինէ պու սէօղ-  
 լէրի սէօյլէրիտի . “ Յովսէփին պունտան  
 էվվէլ հիշ իշիթտիյի եօղուտու , քի հէր  
 շէյի եարատան Լլաճ օյան Յիսուս Յով-  
 սէփի կիպի կիւնաչքեարըլըր խէլաս էթ-  
 մէյէ տիւնեայէ կէլմիշ տիր . վէ պու՛ սա-  
 հիճ տիր , վէ հէր վէճճ իլէ գապուլ օլուն-  
 մաղալայըգ պիր սէօղ տիր” :  
 Լգ վաղթման սօնկրա Յովսէփի պիր  
 թէհլէքէլի խասթէլի յէ տիւշտիւ . վէ եա-  
 թաղընըն իւղէրինտէ եաթար իքէն , աղ-  
 զընտա օլան տայիմ սէօղլէրի պունլար ի-

տի. “Յովսէփ կիւնահրեարարըն էն պէօ-  
 յիւյիւ տիւր, լաքին Յիսուս Վրիստոս  
 կիւնահրեարարը խելաս էթմէյէ տիւ-  
 նեայէ կելմիշ տիր. վէ Յովսէփ պունուն ի-  
 չիւն օնու սէվէր”: (Սնու կէօրմէյէ կէ-  
 լէն գօնշուլարը խասթէնին աղգընտա էք-  
 սերի պու սէօՏպէթի պուլուպ՝ թա՛ճիւպ  
 էտէրլէր խտի. վէ իչլէրինտէ զիյաստէ տին-  
 տար պուլունանլարըն պաղըսը օնա տէտի-  
 լէր. “Եա գալպին իչիւն նէ՞ տէրսին  
 Յովսէփ. սանա էյի շէհատէթ էթմէյօր-  
 մու. սէնտէ գուրթուլուչա Տի՛չ պիր  
 թէպտիլաթ վա՛ր մը. Վրիստոսս ումու-  
 տունու՝ սահի՛Տ իման իլէ վէ օնուն պերա-  
 պերինճէ խայրը ամէլէր իլէ գօմո՛ւշմու-  
 սուն”: Լաքին օ՛ ճէվապ վէրիպ՝ “Լ՛յ-  
 վա՛Տ Յովսէփին քէնտի հագգընա պազգա  
 պիր տէյէճէյի եօ՛գ տուր, իլլա պու քի՛  
 կիւնահրեարարըն էն պէօյիւյիւ տիւր.  
 լաքին Յիսուս Վրիստոս կիւնահրեար-  
 արը խելաս էթմէյէ տիւնեայէ կելմիշ  
 օլտուղու տա՝ սահի՛Տ վէ թէքմիլէն գա-  
 պուլ օլունմաղա լայրգ պիր սէօզ օլտու-  
 ղու թագտիրտէ, նէ՞ իչիւն Յովսէփ տա-  
 խի գուրթուլա՛մայաճապ”:

Տայմա աղգընտան տիւշիւրմէյիպ՝ օլ-  
 գատար խօշլանարագ սէօյլէտիյի պու թա-  
 լմամթը նէրէտէն էօյրէնտիյինի գօնշու-

լարընըն պիրիսի խապէր արմաղըլա, Յով-  
 սէփին պունու իշիթմիշ խտիյի վաղճըյը  
 տալէթ էթմէյէ կիթտի, քի կէլիպ օնու  
 կէօրէ: Ա աղճըր կէլտի. լաքին Յովսէփ  
 օ վագըթ մէքըպիֆ խտի, վէ հայլէ վա-  
 գըթտէն պերու լագըրտըր էթմիշ տէյիլի-  
 տի: Ա աղճըրըն կէլմէսինի քէնտինէ խա-  
 պէր վէրտիլէր, լաքին քէնտիսի Տի՛չ տիգ-  
 գաթ էթմէտի: Լ՛նճագ վաղճըր սէօյլէմէ-  
 յէ պաշլայընճա՝ Յովսէփ օնուն սէսինի  
 իշիթտիյի պիրլէ՛ գալգտը օթուրտու,  
 վէ էլլէրինի գութուպ՝ զայիֆ վէ թիթրէ-  
 յէն սէսինին գուտրէթի ելէթտիյի գատար  
 պաղըրարագ տէտի. “Լ՛Տ էֆէնտիմ՝, սէն  
 Յիսուս Լ՛ֆէնտիմիղին տութու սուն, քի  
 օնուն հագգընա սէնի իշիթտիմ՝ քի, էօյլէ  
 ա՛ճայիպ թարղըլա սէօյլէտին: Յովսէփ  
 կիւնահրեարարըն էն պէօյիւյիւ տիւր.  
 լաքին պու տա սահի՛Տ թէքմիլէն գապուլ  
 օլունմաղա լայրգ պիր սէօզ տիւր քի՛  
 Տեր շէյի եարատան Լ՛լլա՛Տ օլան Յիսուս  
 Վրիստոս՝ կիւնահրեարարը խելաս էթ-  
 մէյէ տիւնեայէ կելտի. իմտի Յովսէփի  
 նէ՞ իչիւն գուրթարմայաճապ: Լ՛Տ՝ օլ  
 Յիսուսա պէնիմ՝ իչիւն տուա՝ էտին, վէ  
 օնտան տիլէյին քի՛ պէնի գուրթարսըն.  
 օնա սէօյլէյին քի, Յովսէփ օնու սէվէ-  
 յօրու՛մ զանն էտէր, զերա Յովսէփ կի-

պի կիւնաՏքեարլարը գուրթարմագ իչիւն տիւնեայէ կէլմիշ տիր” : Ա ազճը պիր տուա՝ էթտի . վէ տուա՝ պիթտիքտէ՝ Յովսէփի ճա՛նի կէօնիւլտէն մէմնուն վէ միւթէշէքքիւր օլտու : Սօնկրա էլինի եասթըղընըն ալթընա սօգուպ՝ պիր չըգըն չըգարտը , քի օնուն ուճունտա պէշ ալթուն պաղըըլըտը . վէ վաղճը կէլէլն պէրի՛ էլի խասթանըն էլինտէ օլմաղըլա , պու ալթունըլարը օնուն ալուճունա գօյուպ՝ տէտի . “ Յովսէփի քէնտի կիւճիւ եէթտիյի վազըթտա՝ իխթիարըղընտա քէնտի իգթիզալարընա մէտար իչիւն պունըարը պիր թարաֆա գօմուշ ուտու . անճագ Յովսէփին իխթիարըղա էրէճէյի եօգտուր . իմտի պունըարը ա՛լ , վէ Տիսուս Վֆէնտիմիզին տօսթլարը օլան ֆուգարայէ թագսիմ էյլէյիպ՝ օնըարա տէ՛ քի՛ կիւնաՏքեարլարըն էն պէօյիւյիւ օլան Յովսէփի կիւնաՏքեարլարը խէյաս էթմէյէ տիւնեայէ կէլէնին աշգընա՝ պունու օնըարա պաղըշլար” : Պունըարը սէօյէտիքտէն սօնկրա՝ պաշընը սարգըթտը . զիրալագըրտը էթմէքտէ եօրուլմասը՝ քէնտի գուվվէթինտէն աշըրըլարը , վէ չօգ կէլմէտի՛ ճանընը թէսլիմ էյէտի :

Իմտի վաղճը օրատան կիտէճէյի զէման՝ Յովսէփին տինտարըղընը քէնտիէն օլ տէ-

րէճէ թէսիր էթմիշ իտի քի՛ օնտան այրըր իքէն՝ կէօղ եաշը տէօքմէմէք քէնտինէ գապիսիզ օլտու . վէ պու քիւչիւք նագլէյէթի՛ էօմրիւ միւտտէթինտէ քէնտինին ըասթ կէտիյի էն թէսիր վէրիճի վուգուաթլարըն պիրի կիպի չօգ պիր Տայըլըլա նագլ էթմէյէ քէնտիինէ ա՛տէթ էթտի : Պու նագլէյէթ՝ գապիաթըլա շու թէֆէքքիւրլէրի կէթիլիր :

ա . ԱլաՏըն քերէմինին գուտրէթինէ թա՛ճիւպ էթմէք կէրէք տիր : Ոլ ճէմա՛աթտա պուլունան նուֆուս Տէփտի լէքէսիզ օլան ԱլաՏըն կէօղլէրի էօնիւնտէ կիւնաՏքեար ըարլար . վէ կերէք զէնկին կէրէք ֆագըր՝ ճիւմլէսի այէսսէվիէ՛ Խնճիլ վասիթասըլա քէնտիլէրինէ խապէր վէրիլէն սէլամէթէ միւՏթաճ ըտըլար . անճագ պէլքի օլ ճէմա՛աթտա պուլունանըն էքսէրիսի Տաճէթտիղճէ տիյնէր իքէն՝ ԱլաՏըն Վէլամը Յովսէփին գալպինէ եէթիշմէ յիլէ՛ մատտէնին մուգթաղիլիյին մուլթապըգ օնա թէ՛սիր էտիպ՝ իշէտի :

բ . ԱիւնաՏքեարլարը էօլիւմիւն Տուգուրունտա սապիթ գատէմ՝ տուրտուլմաղա՝ Խնճիլ քիֆայէթ էտէյօր : Յովսէփին գալպի՛ քէնտիսինին եագընըարընտան պէօյիւք կիւնաՏքեար օլմայըպ , ԱլաՏ մէր-

համեմըն օլտուղու իչիւն հազրգաթ օն-  
տան գօրգաճագ պիր շէյի եօգ միւլ-  
հազալէրի իլէ՛ քէնտինէ թէսէլի վէրմիշ  
տէյիլիտի . անճագ քէնտի կիւնահարընը  
տույարագ՝ թէէսիւֆ էօիպ՝ էօլիւմիւ վէ  
շէրա՛աթը վէ էպէտիլիյի կէօրտիւքտէ՛  
քէնտի ումուտու վէ իթիմատը սա՛լթ է՛յի-  
տուտուն վտսիթասըյլա օլան ա՛ֆիվըգտա-  
յրտը : Իմանտան սատըգլանմաղըլա Բապ-  
պըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն վասիթա-  
սըյլա՛ Մլաշըն գըթընտա սէլամէթի  
պուլտու , վէ Մլաշըն իղգէթինին իւմի-  
տի իլէ էօյիւնիւրիւտիւ : Հոռո՛վ . Ե .  
1 , 2 :

Գ

ՄԻՔԱՅԵԼ ՆԱՄ ՔԻՄՍԵ-  
ՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԱ ՏԵՕՆ-  
ՄԵՍԻ

“Օ, իրա նօմօսուն սօնու հէր  
ինանանլարա սատագաթ իչիւն  
Քրիստոս տուր” : Հոռո՛վ .  
Ժ . 4 .

Միննի էլի եաշընտա Միքայէլ խմին-  
տէ պիր քիմսէ՛ չօգ սէնէտէն պերու քէնտի  
խղճմտանքընտա կիւնահարընըն ա՛ղասպը-  
նը չէքէրիտի . լաքին տինէ տայիր պօրճլա-  
րընտա ղայէթ ղայրէթըն պիր քիմսէ օլմաղ-  
ըլա՛ հէր քէս օնու պիր սալի՛ճ վէ սահի՛ճ  
Քրիսթիան պէլիլէր իտի . լաքին քէնտի  
կէօղիւնէ՛ քէնտիտի պիր Փագիր վէ Մլա-  
շըն կէօղիւնտէն տիւշմիւշ պիր կիւնահա-  
քէնտը կէօրիւնիւրիտի :

Չօգ թիւրիւ եօլարտա՛ քէնտի եիւրէ-  
յինտէքի գօրգույու թէսքին էթմէք ու-  
տույունու տէնէտի . մէսէլա , քէնտի  
ճէմի՛ էօմրիւնիւն միւտտէթինտէ օթուզ  
գըրգ տէֆա քէնտի ճէմի՛ կիւնահարընը  
պաշտան պաշա՛ խոստովանել օլտու . չօգ  
ուխտա կիթտի . Փուգարալարա նիչէ Փը-  
չը շարապ վէ վաֆիր քիլէ պուղտայ վէ չօգ

սէմիզ տօմուզ եարբարնը վերտի . չօգ քէրրէ քէնտի մասրուֆոյուլա Պէջիւք փէրՏիգտէ վազ վէրտիրտի . վէ վաղճը իլէ ալթը վազը ընպէշ Անճէ Փիօրիսինէ փազար էթմիշ իտի : Պիր գըզ քէօթիւ եօլտա պուլունուպ' էվլատ տօղուրտուգտա , ընա կէլսէ վէ կիզիճէ րէճա էթսէյիտի քի , էվլատորնը եանընա ալըն վէ թէրպիէ էթսին վէ պէօյիւթսին , պու ատէմտէ ընա եօգ տէմէյէ ճէսարէթ եօղուտու : Պու ուսուլա իւզէ իքի չօճուգ ալմըշըտը . վէ իւչիւնճիւսիւնիւ ալմաղա մէրամ էթտիյի Տալտէ' գարըսը ընա աշիքնար սէօղ իլէ գարշը գօտու : Անճագ Միքայէլ պուգատար խայըր ամէլէրին իշինտէ պուլունուշ իքէն' եինէ սրգէթտէ վէ տէրուն աղապընտա իտի :

Տէրունի րաճաթ պուլմասընտան աղ վագըթ իլէրի' քէնտիսինէ պիր գուհուրաթ վագի օլտու , քի Տէման Տէգի տափարաւրընը զայպ էթտի . վէ պիր քէսքին գըրաղը' պիւթիւն պուղտարը վէ մէյվէլէրինի չիչէքտէ իքէն գափուրտու . վէ տէյիլ տիշարը ֆուգարալարա վէրմէյէ իլա քէնտիսի վէ քէնտի օղուլուգարը պիլէ եէյիպ իչմէյէ նէ' պուղտայը գալտը , նէ էթի' վէ նէ' տէ շարապը : Պունա Միքայէլ զիյատէսիյիլէ շաըրըպ վէ

թա'աճիւպտէ գայմաղըա , քէնտիսին ճէմի' խայըր ամէլէրինի պիր պիր կէօղիւ էօնիւնէ ալմաղա պաշլատը , վէ քէնտի քէնտիսին տէտի . “ Պու նէ' տէմէք օլտուն . ԱլաՏ պանա Տէր նէ վէրիյօրտա , Տիլէ էթմէյէրի' ընուն զէքեաթընը ֆուգարալալա վէրմէմիլէ , ԱլաՏա վէրմիշ օլույօրում' : Այ շիմտի պէնի ֆագըր էթտի . պէնի էջլէ պիր սօյտու քի' քէնտիմէ տախի կէչինէճէք գալմատը ” :

Պու թէլաշըա օ Վիրակի կիւնիւ կիթտի փափաղընը պուլտու , վէ պաշընա կէլէնլէրի ընա նագլ էյլէտի : Օնա տէտի . “ Պէնիմ խայըր ամէլէրիմ ա'սլա ԱլաՏա մագպուլէ կէչմիլիլէր , եախօտ էթտիքլէրիմ' խայըր ամէլ տէյիլէր իմիշ : Այպէն կիպի իմ' , քի գուրպանը ԱլաՏըն կէօղիւնէ խօշ կէօրիւնմտի ” :

Փապու . “ Պու Տիլէլալար սանա նէրտէն կէլտի Մի'քայէլ ” :

Մի'քայէլ . “ շար'Փ պանա . պաշըմա կէլէնլէրի պիլմէգըն : Պուգարայա ա'տէթ էթտիյիմ միգտալըն պիրաղընը խըրսըղար շալտըլար , պիրաղընը իլէթ' վէ պիրաղընը տա գըրաղը թէլէֆ էթտի . վէ օ տէրէճէյէ տիւշիւմ քի , պանա եէթիչէճէք գատարընը կիւճպէլա իտարէ էտէ պիլէրէք'Փագըրըլարա Տիւ պիր շէյ վէ-



րէմէզ օլտու՛մ : Իմտի պու շէյլէրին ճիւղէսինէ նազար էտէրէք՝ Տագգըմ եօ՞գ մու էօյլէ թաճմին էթմէյէ քի , խայրը ամէլէրիմ Ալաճա մագպուլ տէյլլէր իմիշ ”:

Փափագ իլք իպթիտա կիւլմէրտէն պաշ- գա պիր ճէվապ վէրմէտի . լաքին պու գա- ղանըն իւզէրինէ զավալը Սիբայէլէ տէրս վէրմէք վէ թէսէլլի էթմէք Փարզ սա- յըպ՝ օնա շու թարզըլա Խնճիլ վազ էթ- տի :

Փափապ . “ Ե՛յ Սիբայէլ , Տագը- գաթ՝ օլ պու կիւնէ տէք էտէյօր իտիյին՝ վէ թալէճսիզլիքտէն պու կիւն օնլարտա տէվամ էթմէյէ գուտրէթին օլմատրղը ամէլէր՝ շիւպճէ եօգ քի , քէնտի զաթլէ- րինտէ էյի վէ Տագգ վէ մէտէ շայէսթէ ամէլէր տիրլէր . անճագ էյէր սէն օնլարը՝ Ալաճըն ինտիստէ ատայլէթ գազանմագ՝ եախօտ էպէտի սա՛ատէթի քէնտինէ Տագգ էթմէք մերամը իլէ իլէտին իսէ , շիմտի պաշնա կէլէն գաղայէ ասլա թա՛աճիւպ շէքմէք լազըմ տէյլլ տիր . զիրա օնլար պախշիշ վէ ճապա վէրիլիբ պիր ինայէթ տիր , վէ Յիսուս Քրիստոսա ինանմաղըլա թաճսիլ օլունուր ”:

Պու սէօղէրէ պիզիմ Սիբայէլ կէօղ- լէրինի իրի՛ իրի՛ աջըպ՝ եիւքսէքճէ պիր

սէսիլէ սէօյլէտի . “ Եա խայրը ամէլէրի- միզ իլէ ճէննէթի գազանմագ օլմա՞ղ մը ”:

Փափապ . “ Ե՛լպլէթ օլմազ Սիբայէլ . կիւնաճլարըմըղն ա՛ֆիլընը՝ վէ գուրթուլ- մամըզը վէ էպէտի էօմիլու ճապա ալը- րըզ . օնլարը Յիսուս Եֆէնտիմիզ էօ- լիւմ տէրէճէսինէտէք միւթի՝ օլմատրլա՛ վէ զաճմէթ շէքէրէք Փէտէրինէ տէօնմէսիյլէ՛ վէ խաշըն իւզէրինտէ գան տէօքմէտի իլէ պիզիմ իլիւն գազանմըշ տրը : (Օնա ինանան Ե՛ղիզ Բուճուն վասիթասի իլէ ա՛ֆիլ պուլուպ գուրթուլուր . օնա ինան- մայան՝ էյէր Սիբայէլ կիպի Տէր սէնէ Փուգարալարա պիր Փըջը էլմա շարապը վէ էքի քիլէ պուղտայ վէ պիր տօմուզ վէրսէ պիլէ՛ նէ՛ ա՛ֆիլ պուլուր վէ նէ՛ գուրթուլուր : Ե՛օյլէ՛ մի տիւշիւնիւրսին եա՛ Սիբայէլ քի , պիր տօմուղուլա վէ պիր Փըջը էլմա շարապըլա վէ էքի քիլէ պուղ- տայըլա՛ կիւնաճլարընըն ա՛ֆիլընը վէ ճէն- նէթի վէ էպէտի էօմիլու սաթըն ալա պի- լիւսին : Ե՛օյլէ իսէ՛ ճէննէթ գափուսու զէնկիլէրէ աջըլաճագ տրը . Փուգարալար օրայա կիրէմէյէճէքլէր ”:

Սիբայէլ . “ Ե՛օյլէ իսէ խայրը ամէլէրին Փայտասը եօգ ”:

Փափապ . “ (Օնլարը՛ն տա եէրի վէ Փայ- տասը վար տրը , նասըլ քի սօնկրա կէօ-

րէճէ՛ յիդ . լաքին օնլար պիղի ստայէթ  
 գազանմաղա ալա միւսթաճազգգ էտէ՛մէղ-  
 լէր . պու պիր ի՛նայէթ տիր քի , օնու՝  
 սալթ Յիսուսա ինանմաղըլա պըրըզ , վէ  
 պիղէ՛ թարաֆըմըլտան Տի՛չ պիր լիյազաթ  
 օ՛լմայարագ , սալթ պիղիմ՝ Գուրթարըճը-  
 մըղըն իդա՛աթը վէ էօլմէսի իչիւն վէրիլեր ,  
 քի Յիսուս Բրիստոսուն վասիթասըլա  
 ճէմի՛ շէրէֆի վէ իճթիշամը սալթ Ալլաճա  
 վէրիլսին , վէ պիղէ կէ՛լմէսին : Ե՛յէր  
 Աբրաճամ եախօտ Սիքայէլ քէնտի խա-  
 յըր ամէլէրիլէ սատըզլանըրլար իսէ ,  
 Տիւնէր Ալլաճըն օլմազ , Աբրաճամըն  
 վէ Սիքայէլին օլուր . լաքին էյէր Յի-  
 սուսա ինանմաղըլա սատըզլանըրլարսա ,  
 ճէմի՛ շան ու իճթիշամ Ալլաճա օլուր ” :  
 Ընդ . 7 . 1—5 :

Սիքայէլ տաճա զիյատէ Տայրան գա-  
 լըպ՝ պու սէօզլէրտէն Տի՛չ պիր շէյ անկ-  
 լայամաղըտը . օնլար քէնտի Տագգընա էս-  
 րար՝ վէ շիւպճէլի մատտէլէր իտիլէր :  
 Օլ վագըթմ փափազ էլինէ Եէնի Ա՛ճտը  
 ալտը վէ օնա տէտի . “ Գու քիթապըն  
 Ալլաճըն Բէլամը օլուպ՝ օնուն իչիւն սա-  
 Տիճ օլտուղունու ինանըմըլըն ” :

Սիքայէլ . “ Ե՛վլէթ ինանըրըմ ” :  
 Փապա . “ Փէ՛ք էյի . պագ , Տի՛չ Յի-  
 սուս վէ Ասաքեալար տէ՛յօրլար մը քի ,

ինսան քէնտի ա՛մէլի իլէ սատըզլանըր ,  
 եօխսա Ալլաճըն ( ) զլունա ինանմաղըլա՝  
 վէ օնուն իչիւն՝ եա՛լընըզ ի՛նայէթ քէ-  
 րէ՛մ իլէ մի սատըզլանըր տէյօր : Ա՛ է  
 պունուն իւղէրինէ օնա շու մաճալէրի օ-  
 գուտու . Յո՛ղ . 7 . 16 : 7 . 40 : Ընդ :  
 7 . 20—30 : Գապ . 7 . 16 : Տի . 7 .  
 5 : Ա՛նճագ պունուն ճիւմլէսի օնուն  
 գալպինին ըաճաթսըզըղընը թէսքին էտէ-  
 մէտի : Ա՛իճայէթ օգումամըզ շու մա-  
 ճալէ տիւշտի . Ի՛մտի նիճէ քի պիրի-  
 նին սուչու վասիթասը իլէ Տէփ ատէմլէրէ  
 Տիւքմ օլունմագ իչիւն ( աղապ ) օլտու իսէ ,  
 պէօյլէճէ պիրինին սատագաթը՝ իլէ տա-  
 խի Տէփ ատէմլէրէ է՛օմիւր սատագաթը  
 իչիւն ( պախիշ ) օլտու . զիրա նիճէ քի  
 պիր ատէմին իդա՛աթըզըզը վասիթասի  
 իլէ չօզլարը կիւնաճքեար օլտուլար իսէ ,  
 պունճիլէյին պիրինին իդա՛աթը իլէ տա-  
 խի չօզլարը սատըզ օլաճագլար ” : Ընդ .  
 Ե . 18 , 19 :

Սիքայէլին կէօզլէրի պու սէօզլէրէ ա-  
 չըլտըլար : “ Ե՛վ վաճ՝ տէտի , անկլայօ-  
 ռոււմ , է՛վ վէթ՝ շիմտի անկլայօրոււմ . նա-  
 սըլ քի կիւնաճք վէ սատագաթսըզըզը  
 միրաս թարիքի իլէ Ադամտան ալըյօրուզ ,  
 օնուն կիպի սատագաթը տախի Յիսուս

Վրիստոստան գազանը յօրուզ՝ միրաս թարզը ալը յօրուզ ։

Փափազ . “ Լ՛վկէթ Ս՛իքայէլ , իշթէ պու տուր ” :

Ս՛իքայէլ . “ Լ՛վկէթ , էվկէթ . անկլա- յօրում ” :

Փափազ . “ Ինանը րմըսըն Ս՛իքայէլ ՝ քի պու պէջլէ տիր ” :

Ս՛իքայէլ . “ Ինանը րում ” :

Փափազ . “ Փէք էյի . շիմտի էպէտի էօմիւր՝ պիր սըղըրըս վէ իքի քիլէ պուղ- տայըս վէ պիր Փըչը շիրա իլէ խըզմէթ- քեարանէ սաթուն ալըն՝ամաղ օլտուղունու էօյրէնտիյինէ շատ ու մէսըուր տէյիլմի- սին ” :

Ս՛իքայէլ . “ Լ՛վկէթ . հագըգաթ շիմտի չօգ շաղըմ : Պու նէ տէվկէթ իմիշ քի՝ պու կիւն սիզէ կէտիմ . քեաշքի տահա էվկէլ կէլէյիտիմ . շիմտի թէսէլի պուլ- տում . ղայրի թէլաղըմ՝ գայմասը . երև- րէյիմ րահաթ օլտու . էլշիմտիւլլահ ” :

Փափազ . “ Լ աքին է՛յ Ս՛իքայէլ , շիմտի տիյնէ սանա նէ տէյէճէյիմ . պէնիմ սատագաթ վէ էպէտի էօմր պիզէ Վրիս- տոսս իման կէթիրմէտէն կէլիր տէմէմ իլէ , զանն էթմէյէտին քի խայըր ա՛մէլլէրի քիւլլի՛ւէն րէտտ էտէյօրում : Սէն պու կիւնէտէք նա՛սըլ քի խայըր ամէլ էտէյօր-

ուտուն ուսա , պու կիւնտէն եինէ օնլա- րա մէշղուլ օլմաղա պաշլա , վէ օնլարը էջլէ՛ իշլէքի , կէջաքի Մլլահ սանա օն- լար իշիւն էպէտի էօմրիւ մուֆտ վէր- մէյէճէք , վէ կէօյա քի սէն ամէլլէրի՛ն իլէ օնա միւսթահագգ օլաճագսըն : Պու սա- հիչ տիր քի՛ հէր քիմ՝ քի իման կէթիրիքսէ , Մլլահ օնուն կիւնահընը ճապա ա՛ֆլ էտէր վէ օնա էպէտի էօմրիւ պաղըշար , լաքին պու զեքր էտէճէյիմիզ սէպէպէրտէն սա- նա տա պօրճ տուր քի , սէնին կէօքտէքի Փէտէրինին իրատէթինի թէքսիլ էտէսին :

1 . Ս՛ուհագպէթ կէօսթերմէք վէ թէ- շէքքիւր էթմէք իշիւն , շիւն քի օ սանա Յիսուսա իմանը ճա՛պա վէրմիշ . վէ պու իման իլէ սանա կիւնահըն ա՛ֆլընը վէ է- պէտի էօմրիւ տախի վէրիյօր :

2 . Չիւն քի օ՛ էջլէ իսթէյօր , վէ սանա աշիքեար միւքեաֆաթընը վէրէճէք :

3 . Չիւնքի պիզէ Փարզ տըր քի , պի- զիմ իման իլէ սատոզ վէ ա՛ղիզ օլտուղու- մուղու ատէմլէրէ ա՛մէլ իլէ իսպաթ է- տէլիմ : Լ՛յեր իման մուհագպէթլէ ամէլ վէ հարէքէթ էթմէքտէ օլմազսա՝ օնտա սահիչ վէ գալի պիր շէյի եօ՛գ տուր , վէ օ իման տէյիլ տիր ” :

Իշպուլ զէմանտէն սօնկրա՛ արթըգ տին- տար Ս՛իքայէլին տերունինտէ րահաթըգ

Տիւքիւմէթ սիւրտիւ , վէ եիւրէյի Ֆէր-  
րաՏըղըլա տօլու վաղա կիթտի . վէ ժա-  
մերգուծիւն պիթիւնձէ , փափաղընըն եա-  
նընա կէլտի , վէ ընա տէտի քի , “Պուկիւն  
ՂլաՏա ճան ու տիլտէն շիւքը կիթմէյէ վէ  
տուա” էթմէյէ գատիր օլտոււմ ” . անտէն  
սօնկրա ընտան իման Տագգընա պէօյլէ ա՛-  
լա շէյլէր եաղըլ օլան քիթապը՝ եա՛նի  
Եէնի ՂՏարը իսթէտի : Փափաղը տախի  
օ՛ քիթապը ընա վէրտի , վէ օ տախի ընուն  
օգոււմասընա տէվամ էթտի : Պու շէյլէր  
պէօյլէձէ վազի օլալը տէօրթ երլ տըր :  
(Նտան սօնկրա Ս՛իքայէլ պիւթիւն պիւ-  
թիւնէ քէօյլէյէ լայըգ գօրգուտան խէլաս  
պուուպ՝ էօյլէ պիր եիւրէյի ՖէրրաՏըղը  
վէ մուծրուլուգ վէ կէօնիւլ րաՏաթըղը-  
նա մալիք օլտու քի , ազըլտան խարիճ տիր .  
վէ պունու քէնտինէ՝ սէօյլէմէքտէն չօգ  
Տազգ էտէրիտի : Ղօվալայըլ վագթընտա  
միւՏքէմ վէ րաՏաթ գալըր . վէ Տիւ պիր  
իթթիրայըլա եիւրիւտիւյիւ էյի եօլտան  
սափմաղա քէնտինէ րուխտաթ վէրմէղ . փա-  
փաղը օլ մաՏալէյի թէրք էթմէյէ մէձ-  
պուր օլտուղու զէման՝ ընա տէտի . “ Սէնի  
գա՛յպ մը էտէձէյիղ . պունտան կիտէձէք-  
միսին . սէնի պըգտըրան ընլարըն եարա-  
մազըղը տէյի՛լ մի ” : Փափաղը տա ընա  
տէտի . “ Ղ՛յ Ս՛իքայէլ՝ գալպինէ իս-

թիլալ վէ շիւքիւֆ կէլմէսին . պու պէօյլէ  
օլաճագ տըր . զիրա եաղըլըլ տըր քի՝  
Յիսուս Քրիստոստա տինտարըլգ միւ-  
ճիւպինձէ եաճամագ իսթէյէնլէրին ճիւմ-  
լէսի գօվալայըլ չէքէձէք տիր” : ք Տէ՛ . 7 .  
12 :

Ս՛իքայէլ . “ Ղօվլէթ՝ ընու օգոււմուշոււմ .  
իմտի կիթ , վէ էյէր սէն ալթ օլմազ վէ  
կէրչէքլիյի թէրք էթմէղտէն , պէնի՛մ տէ  
էտէձէյիմ՝ եօգ տուր” :

1:

## ՀԻՆՏԻ ՍՍԵՐԱ

Փագըր Սարանըն ճէտտի ա'սըլ Լ'մերի-  
 գանըն էքի սաքիլէրինտէն օլուպ քէնտի-  
 սի Լ'մերիգանըն Բ'օնէքթիգուլթ մէմլէքէ-  
 թինտէն իտի: (Նոուն իլէ իլք կէօրիւշ-  
 մէմիզ՝ 1814 թարիխի Ս'արտընտան վուգու  
 պուլտու . օ' էվիմէ էքմէք գըրընթըլարը  
 տիլէմէյէ կէլտի . վէ՝ Ը ու խարապ վէ  
 թօփրագ օլմաղա եագըն օլան թէնիմի  
 չայաթտէ թուլթմագ իչիւն էքմէք գը-  
 րընթըլարը քիֆայէթ էտէր՝ տէտի: Պէն  
 պուլտան ագտէմ Սարա աորնտա պիր  
 տինտար Լ'մերիգալը իթթիար գարը խուտու-  
 սուլտա սէօյլէնտիյինի իշիթմիշ օլմամ իլէ,  
 օնու խօշնուլթուգ իլէ գապուլ էթտիմ՝  
 վէ Լ'ֆէնտիմիզըն՝ “ Էր նէ գատար պու-  
 են քիւշիւք գարընտալարըմըն պիրինէ  
 էթտիմիզ իսէ , պանա՝ էթտիմիզ ”  
 (Ս'աթլ . ին . 40) սէօլէրինի տիւշիւնէրէք՝  
 պէնտէ պուլտանան ալ շէյլէտէն օնա  
 վէրմէյէ չագըր օլարագ՝ տաչա վէրմէյէ  
 գատիր օլամատըրըմա գասավէթլի իտիմ :  
 Իմտի օնա սօրտուլմ . “ Պու ուզուլն վէ սօ-

վուզու շէտտ գըլը նա'սըլ կէշերտին ”:  
 Ղ'էվապ վէրտի . “ Ը՛՛՛ էֆէնտիմ , գըլը  
 եագլաշորգտա՝ չագիգաթ գօրգմաղա պաշ-  
 ւատըմ , վէ քէնտի քէնտիմէ տէրիտիմ ” .  
 “ Լ'յ Սարա՝ սէնին պուլտա էչլին եօգ՝  
 էվլատըն՝ եօգ . եարըն գարգըյամէթ  
 օլտուղու զէման՝ աթէշին վէ եէյիպ իչէ-  
 ճէ ին օլմագսա , նէ՞ էտէրսին , չէփ գօն-  
 շուլար ուզագ տըրլար . եա խասթէ օլուր-  
 սան՝ եա էօլլ'ւր սէն՝ քիմնէնին խապէրի  
 օլմայաճագ՝ : Պէն պու թէֆէքթիւրլէրտէ  
 իքէն , եիւրէյիմին տէրիննտէն պանա պիր  
 սէս կէլըր կիպի՝ տէտի . Ըլաչա՝ կիւվէն  
 է՛յ Սարա , վէ օ' քէնտի էվլատլարընը սէ-  
 վէր վէ թէրք էթմէզ , վէ ունուլթմազ .  
 Սարանըն տաթի է՛ն ա՛լա տօսթու օ՝ տէ-  
 տէյիլ՝ մի . օնու նի՛շիւն պրագսըն :  
 Է՛ա՛յտէ Սարա՝ սէնին մէշագգաթընըն  
 սէպէպլէրինի Լ'ֆէնտիմէն ինչա՝ էյլէ . սէն  
 օնա նէ՛ գատար տուա՝ էտէրսէն , օ օլ-  
 գատար խօշանըր . օ՝ Սարանըն տուա՝  
 էթմէսինտէ՝ չօգ քէրրէ տուա՝ սընը գա-  
 պուլ էթմիշ տիր : (Ը վագըթ կէօզլէ-  
 րիմին եաշընը սիլիպ՝ աղլամամը քէստիք-  
 տէն սօնկրա՝ պէնի քիմնէ կէօրէ՛մէ յէճէք  
 պիր օրման էքսէսինտէ տիզ իւսթիւնէ  
 կէլիպ՝ տուա՛յէ պաշատըմ . Ըլաչա պա-  
 նա չօգ սէօզլէր սէօյլէմէյէ շնորճք վէր-

1;

## ՀԻՆՏԻ ՍՍԵՆ

Փազըր Սարանըն ճէտտի՝ ա՛սրլ Մէրի-  
գանըն էսքի սաքինլէրինտէն օլուպ՝ քէնտի-  
սի Մէրիգանըն Վօնէքթիգուլթ մէմլէքէ-  
թիստէն իտի: (Սնուն իլէ էլք կէօրիւշ-  
մէմիզ՝ 1814 թարիխի Սարտընտան վուգու  
պուլտու . օ՛ եվիմէ էքմէք գըրընթըլարը  
տիլէմէյէ կէլտի . վէ՛ Շու խարապ վէ  
թօփրագ օլմաղա եագըն օլան թէնիմի  
հայաթտէ թու թմագ իլիւն էքմէք գը-  
րընթըլարը քիֆայէթ էտէր՝ տէտի: Պէն  
պոււնտան ագտէմ՝ Սարա աորնտա պիր  
տինտար Մէրիգալը իխթիար գարը խուսու-  
սունտա սէօյլէնտիյիսի իլիթմիշ օլմամ իլէ,  
օնու խօշնուլթուգ իլէ գապուլ էթտիմ՝  
վէ իֆէնտիմիզին՝ “էր նէ գատար պու-  
էն քիւշիւք գարընտաշարըմըն պիրինէ  
էթտիսիզ իսէ , պանա՛ էթտիսիզ ”  
(Սարաթ . ին . 40) սէօլէրինիտիւշիւնէրէք՝  
պէնտէ պուլթունան ազ շէյլէտէն օնա  
վէրմէյէ հազըր օլարագ՝ տահա վէրմէյէ  
գատիր օլամատըղմա գասալէթիլ իտիմ :  
Իմտի օնա սօրտոււմ . “ Պու ուղուն վէ սօ-

վուղու շէտիտ գըշը նա՛սրլ կէշիտին ”:  
Ղ՛եվապ վէրտի . “ Մ՛՛՛՛ էֆէնտիմ , գըշ  
եագլաշտըգտա՝ հագիգաթ գօրգմաղա պաշ-  
լատըմ , վէ քէնտի քէնտիմէ տէրիտիմ .  
“ Մ՛՛՛ Սարա՛ սէնին պոււնտա էհլի՛ն եօգ՝  
էվլատըն եօգ . եարըն գարգըլամէթ  
օլտուղու գէման՝ աթէշին վէ եէլիպ իլէ-  
ճէ յին օլմաղա , նէ՛ էտէրսին , հէփ գօն-  
շուլար ուզագ տըլլար . եա խասթէ օլուր-  
սան՝ եա էօլի՛ւր սէն՝ քիմնէնին խապէրի  
օլմայաճագ : Պէն պու թէֆէքքիւլլէրտէ  
իքէն , եիւրէյիմին տէրինինտէն պանա պիր  
սէս կէլիւր կիպի՛ տէտի . Մլահա՛ կիւվէն  
է՛յ Սարա , վէ օ՛ քէնտի էվլատարընը սէ-  
վէր վէ թէրք էթմէզ , վէ ունուլթմազ .  
Սարանըն տախիէ՛ն ա՛լա տօսթու օ՛ տէ-  
տէյիլ մի . օնու նի՛շիւն պրագսըն :  
Հա՛յտէ Սարա՛ սէնին մէշագգաթընըն  
սէպէպէրինի իֆէնտինէ ինհա՛ էյլէ . սէն  
օնա նէ՛ գատար տուա՛ էտէրսէն , օ օլ-  
գատար խօշանըր . օ՛ Սարանըն տուա՛  
էթմէսինտէ՛ չօգ քէրրէ տուա՛սընը գա-  
պուլ էթմիշ տիր : (Ս) վագըթ կէօզլէ-  
րիմին եաշընը սիլիպ՝ աղլամամը քէստիք-  
տէն սօնկրա՛ պէնի քիմնէ կէօրէ՛մէ յէճէք  
պիր օրման էքսէսինտէ տիզ իւսթիւնէ  
կէլիպ՝ տուա՛յէ պաշլատըմ . Մլահա՛ պա-  
նա չօգ սէօլէր սէօյլէմէյէ շնորհք վէր-

մէսիյէ՛ չօգ վագրթ տուա՛ էթտիմ՝ ,  
 շէջլէ քի ՄլաՏ տերուհիմի րահաթլըղըլա  
 վէ խաղաղութիւնուլա տօլտուրտու : Ան-  
 տէն գալգըլպ էվիմէ տօղրու կիտէրքէն տա-  
 խի գալպիմ տուա՛տէն վազ կէչէմէյօրու-  
 տու . եիւրէյիմ ՄլաՏըն ա՛ջըլըլա  
 թութու շոյօրուտու . վէ օ հազըր օլտուղու  
 թագտիրտէ՛ աճ վէ սուսուզ վէ սօլուգ-  
 տա գալսամ՝ , վէ խասթա օլսամ եախօտ  
 էօլսէմ իտի պիլէ՛ հաճէթիմ՝ օլմազտը .  
 չիւն եիւրէյիմին արգուսու սալթ պու իտի  
 քի , քէնտի պէնիմ եանրմտա օլտուն :  
 Պանա միւնասիպ օլանը օ պէնտէն էյի պի-  
 լիր , պէն հիչ պիր շէյ պիլմէմ տէյիւ  
 եիւրէյիմ րահաթ վէ շազ իտի . վէ պիր  
 չօգ կիւն ՄլաՏա՛ լուգֆ ու քէրէմի իչիւն  
 համտ ու սէնալէր էթմէքտէ օլտում՝ :—  
 “Փէք կիւղէլ՝ է՛յ Սարա՛ գըրըն լաղմ օլ-  
 տուղու գատար զախիրէն վար՝ մը իտի :—  
 Լ՝վվէթ էֆէնտիմ՝ , ունսուզ հիչ ալպ  
 գալտըղմ եօ՛գտուր ” տէտի : (Սն տէ-  
 տիմ . “Եէնէճէք դա՛ամ օլմագ իչիւն  
 օնու նասըլ փիչիբիրսին” : Տէտի . “Չօր-  
 պա փիչիբիր՝ պիր ալ թուզ վէ պիր փար-  
 չաէքմէք իլէ եէրիմ . պազը տէֆա՛ պոււն-  
 լար տիւքէնիր տէ՛ պու կիւնքի էթտիյիմ  
 կիպի արամաղա տիչարը չըգարրմ՝ : Ա՛Տէ-  
 ֆէնտիմ՝ պու իխթիար վիճուտիմի պէսլէմէք

իչիւն պոււնտան էյի շէյ օլամաղ . լաքին  
 պու էքի շէյի՛ տէ թէտարիգ էտէ մէտիյիմ՝  
 տէ՛ սատէ օնուն իլէ օլտուղունա՛ կէօրէ պա-  
 րընարագ՝ տիզ չէօքիւպ պուլոււնան ճիւղի  
 շէյ օլմէնլ էթմէյէ ՄլաՏա նիյաղ էտէր-  
 իտիմ , վէ եիւրէյիմտէ տույարըմ քի ,  
 ՄլաՏ պէնի պէսլէր , վէ պուրատա պիր  
 ֆէրրահլըղըլա տօլարըմ՝՝ տէյէրէք՝ էլինի  
 եիւրէյի իւղէրինէ գօտու :

Պէն քէնտիմ քէնտիմէ տէտիմ . Շ իքու-  
 յէթէ պու գատար մայիլ եիւրէյիմէ՛ պու  
 նէ՛ ա՛լա պիր նասիհաթ տըր . վէ գարըլա  
 տէտիմ . “Սէնին իՏթիյաճըն իչիւն էթ՝  
 եա պիր պաջա շէյին եօ՛գ՝ մու . կէչիւ-  
 մէն եալընըլ պր՛ու սուրէթտէ մի տիր ” :—  
 “Խա՛յըր եօգ տուր . չօգ վագրթ պոււնտան  
 տախի մահրում գալըլ չօգ սըգընթը չէ-  
 քէրիմ՝ . վէ օ դէման եարամաղ եիւրէյիմ  
 սաը օլմաղա մէյլէնիր . լաքին չիտու-  
 սուն չէօլտէ աճըգմարնը՝ վէ շէյթանըն  
 օնու՛ եէյէճէք խուսուսունտա կիւնահա  
 տիւշիւրմէյէ թէճրիւպէ էթմէտինի խաթ-  
 րմա կէթիբիրիմ՝ , վէ քէնտիմ քէնտիմէ  
 տէրիմ . Ղիւղի էթ եախօտ սպրըր եէյէճէք  
 իչիւն Սարա կիւնահա տիւշմէյէ իսթէմէ-  
 պին . աճըգտան էօլսէմ պիլէ ՄլաՏ էթ-  
 մէտին քի չալարըմ՝ եախօտ չալընմըլ պիր  
 շէյ եէյէյիմ՝ : Օլ վագրթ ՄլաՏ իւ-

ղէրիմէ պիր մուհապպէթ նաղարը յլա պարպ քէնտի Լ Վլասու Յիսուսուն իհիշա մի՞նըն պիր միգտարընը պանա կէօսթէրիր . վէ տիւշիւնիւրիմ քի , պու իհի թիշամ՝ չօգ վագըթ կէհմէտէն պէնիմ օլաճագ . աղ վագըթտան սօնկրա գա՛յրը աճըգ չէքմէ յէճէ յիմ՝ . զերա Փէտէրիմի՞ն ճէննէթտէ չօգ մէքէանլարը վար ” : Օնա տէտիմ . “ Լ յ Սարա , պանա էօյէ կէլէր քի Լ ստուածաշունչա պիր աղ աշնա սըն . օգուճագ պիլիլիմիսին ” : “ Պիր վարչա հէ՛ ճէլէ յէ պիլիլիմ , լաքին սի՛ղճիլէ յին պէլյաղ ատէմլէր գատար օգույա՛մամ . ա՛հ օգույա պիլլէ յիտիմ ” տէտի վէ կէօղիւն տէն եաշ տէօքիլլէ յէ պաշլատը . լաքին եիւրէ յի թէսքին օլունճա տէտի . “ Լ Վ Տ Տէման պիր օգուճագ պիլլէ յիտիմ ” : Լ Ղ վագըթ սուս օլտուգտան սօնկրա տէտի . “ Խ թէ , ի ղ թէ պու շէ յ ” պանա եէ յէ՛ ճէք էքսիլլիլիսին տէն զիյատէ տէրտ վէրիր . գա՛չ տէֆա Լ յ լաճա րէճա էթտիմ քի , պանա օգուճագ էօյրէթսին . Լ ստուածաշունչու էլիլէ ալլենճա՛ տիղ իւսթիւնէ կէլիր տուա՛ էտէրիմ . օ՛լ վագըթ Լ յ լաճ պանա չօգ լուղէթլէր էօյրէտիր , քի չօգ թաթլը տըրլար . լաքին պէն տաճա՛ զիյատէ էօյրէնմէսինի արղուլէրիմ : Լ Վ Տ , ճէննէթէ վարըրսամ , հէր պիր շէ յէ աշնա

օլտուղուճ իչիւն՝ օգուճագ պիլլէ յէ միւհիճաճ օլաճագ տէ յիլիմ ” :

Սարա պու սաֆըղըլա էօմրիւնիւն իլք վուգուաթընը պանա նաղ էլլէտի . վէ օ կիթտիքտէն սնկրա պանա կէօրիւնտիւ քի՛ սնուն Լ յ լաճըն էվատը օլտուղունա՛ չօգտան պէրու Բ իրիսթիանլըգ իգրար էտէն պիլիլիլիմ չօգ քիմնէլէրտէն չօգ զիյատէ իսպաթ վար : Պունտան սօնկրա չօգ քէրրէ էվիմէ կէլտի , վէ պանա վէրտի յի էօմրիւնիւն նաղիլ յէթիլիլի խիլլասասը պու տուր : Բ էնտի թագրիլիլի՛նճէ՛ չօճուգլուղու վագթընտան պէրի տիւնեատա Լ յ լաճարը վէ ումուտուղ կէչնիպ՝ զա՛ յէթ գապա ճաճալէթէ զարգ օլմուշուտու : Պօճասը օնա սէրթիլը իլէ մուսմէլէ էթմէսիլլէ՛ ա՛ղիլ օճչագգաթտա վէ չօգ ազապտա՛ իտի : Պանա տէրիտի քի , “ Պէնիմ գըսմէթիմ պիւթիւն կիւն գայղը իտի . վէ ախշամլարը գօճամ էվէ կէլտի յինտէ չօգ վագըթ տայագ եէր իտիմ : Բիքրիմճէ տէ՛ր իտիմ . Լ Վ Տ , նէ՛ օլուր , պիր տօսթուճ օլմուշ օլա՛յրտը . անճագ Սարանըն Տիչ պիր տօսթու եօգտուր : Ս էչագգաթլարըր գօճուլարըմա աշմաղա ճէսարէթ էթմէ՛ղ իտիմ , զերա պու նունուլա զիյատէ արթարլար ըտը . պու նուն իչիւն օնլարը իչէրիմտէ գափալը սագ



լամադա մեծպոռ օլուպ' Տի'չ տօսթում  
 օլմատորը իչիւն' կեճէ կիւնտիւղ աղլար-  
 ըտրմ' : Պիր կիրակի կիւնիւ պիր Վրիս-  
 թիան գօմչու էվիմէ կելիպ պանա տէտի .  
 'կէ'լ Սարա , սէնի ճէմա'աթ եերինէ կէօ-  
 թիւրէյիմ' : Պէն տախի անխտէ չօճուգ-  
 լարըմը չաղըրըպ' օնլարա տէտիմ . ( ) -  
 դուլարըմ , պէն քիլիսէյէ կիտէյօրում ,  
 սիզ էվտէ տո'ւրուն : Պէն քիլիսէյէ կի-  
 ղինճէ' վաղճըյը այագտա կէօրտիւմ , քի  
 Յիսուսուն խոսուսունտա սէօյէյօրու-  
 տու , վէօնուն' կիւնաչքեարլարըն խէլար  
 իչիւն պի ր ախըր իչինտէ տօղմասընը' վէ  
 միւտտէ'թ ի էօմրիւնիւ էզիյէթ իլէ կէչիւրմէ-  
 սինի վէ խաչըն իւզէրինտէ էօլմէսինի վէ  
 կէօմիւլմէսինի վէ տիրիլմէսինի վէ կէօյէ  
 չըգմասընը նագլ էտէյօրուտու : Ա է  
 սօնկրա տէտի . ' յէր պիր տէրտինիզ  
 վարրաս' Յիսուսա' կիտին , զերա սիզին  
 էն էյի տօսթունուղ օ' տուր . սիզին խաս-  
 թէլիյինիզէ շիֆա' վէրիր , վէ Տէ'ր քէտէ-  
 րինիզտէն սիզի գուրթարըր' : յ'վէ տէօն-  
 տիւյիւմտէ' պու իչիւթտիյիմ' քէլամըն իւ-  
 զէրինէ չօ'գ միւլաչաղա էթտիմ , վէ քէն-  
 տիմ' քէնտիմէ տէտիմ . յ'յ Սարա իլթէ'  
 սանա լաղըմ օլան տօսթ պո'ւ տուր . օ'լ  
 գատար արգու չէքիպ ա'Տ էթտիյին տօսթ  
 իլթէ . զավալը ճաՏի'լ Սարա' շիմտիյէ .

տէք Յիսուսուն խոսուսունտա իչիւթտիյի  
 եօղուտու : ( ) նտան սօնկրա' Յիսուսուն  
 տօսթուղունա նէ' գատար միւլաչաճ օլ-  
 տուղումու' Յիսուսուն քէնտիսինէ իֆա-  
 տէ էթմէք իսթէրիտիմ . լաքին եիւրէյիմ'  
 էօյլէ' պիր փէքիլմիլ իտի քի , Յիսու-  
 սուն Տէր նէ' գատար էյի օլտուղունու  
 պիլմիլ իտի իսէմ տէ , տուա' էթմէյէ վէ  
 օնու սէվմէյէ գատար տէյիլիտիմ . վէ պու  
 պէնիմ քէյֆիմի չօ'գ զըրտը : ( ) պիր  
 կիրակի կիւնիւ տէֆա քիլիսէյէ կիլմէյէ  
 իսթէտիմ , լաքին գօճամ' էյէր կիտէրի-  
 սէն սէնի տէօյէրիմ տէյիւ պանա կէօզ  
 տաղը վէրէրէք գօյվէ'րմէտի . օնուն իչիւն  
 գօճամըն ավա կիլմէսի վազթընա'տէք  
 պէքլէտիմ , վէ օլ զէման աճէլէ իլէ չօ-  
 ճուգլարըմա իգթիլա էտէն չէյէրի եօ-  
 լունա գօտոււմ , էվի գափատըմ' վէ քիլի-  
 սէյէ սէյիրթտիմ : Պու տէֆա' գափու-  
 նուն էօնիւնտէ այագ իւզէրինտէ տուրուպ'  
 տիյնէտիմ քի , վաղճը պէնիմ եիւրէ-  
 յիմին ֆէնայըղընըն չագգընա սէօյէյիպ  
 տէտի քի , օնուն նէ' Մլաչա' նէ' Յիսուսա  
 վէ նէ տէ տուա'յա մուչապպէթի վար . վէ  
 անկլատըմ քի , նէ չէ' քի պէնտէ պու ֆէնա  
 եիւրէք վար , Մլաչը տօսթ էտէմէյէճէ-  
 յիմ . պունուն իչիւն եօլտա պիւլմիւն  
 պիւլմիւնէ' պէնիմ եիւրէյիմի էյիլէթտիւն

տէյիւ Մլաջա տուա՝ էթմէքտէն տուր-  
 մատրմ : Եվէ եէթիշիպ էվատարբմբ  
 սաղ սէլնմ պուտուղուամ՝ վէ գոճամ տա-  
 չա ալտան կէրի տէօնմէմիշ օլտուղունա  
 չօգ շաղ օլտում : Փագաթ՝ պէնիմ ֆէնա  
 եիւրէյիմ նա՛սըլ էյի օլաճաղընը պիլմէ-  
 տիյիմէ չօգ քէյֆիմ գըրըգ իտի . պուռնուն  
 իշիւն էրթէտիկիւն գոճամ իշիւնէ կիթ-  
 տիյի կիպի՝ աճէլէթէն կիտիպ գօմշում օ-  
 լան օլ գարըյը պուլտում՝ , քի եիւրէյիմի  
 թէպտիլ էթմէնին եօլունու պանա էօյ-  
 րէթսին . վէ օ պանա տէտի . 'Եիւրէյի-  
 նի Յիսուսա՛ վէր , վէ օ սանա քէնտի Ռու-  
 չունու վէրիւր , քի օ սէնի էյի էտէր՝ .  
 լաքին պէն օնուն սէօյլէտիյինի անկլայա-  
 մատրմ . զերա Մ՛ղեղ Ռու՛ճ իշիւն Տիշ  
 պիւր շէյ իշիթտիյիմ եօղուտու : ( )  
 վագըթ գօմշում պանա տէտի . 'Պու կի-  
 րակի կիւնիւ քիլիսէյէ կիթ՝ , պէն վաղ-  
 ճըյա սէօյլէրիմ՝ քի , սանա նէ՛ եալիմաղա  
 լաղըմ կէլտիյինի սէօյլէսին՝ : Վիլիսէ-  
 յէ կիթտիյիմտէ , եէնիտէն սօղմագ նէ՛  
 օլտուղունու էօյրէնտիմ . վագճը տէտի  
 քի՝ Մլաջըն՝ էօնիւնտէ տիղ իւսթիւնէ  
 կէլպ՝ կիւնաճըն սանա պիւր եիւք օլտու-  
 դունու՝ վէ եէնի պիւր եիւրէյէ միւճթաճ  
 օլտուղունու իգրար էյլէմէլիսին . վէ օ  
 սանա Վրիստոսուն աղաքնա քէնտի Մ՛ղեղ

Ռուճունու վէ պիւր եէնի եիւրէք վէրիւր՝ :  
 Չօգ սէվինճ իլէ էվէ տէօնտիւմ . զերա  
 եէնիտէն սօղմաճըն եօլունու էօյրէնտիմ :  
 Լաքին էվէ կէլիւնճէ , էվտէ խրղմէթիմէ  
 մէշղուլ օլմայրպ քիլիսէյէ կիթտիյիմ՝ ի-  
 շիւն՝ գօճամ պէնի տէօյտիւ : Լաքին պէն  
 օնա տէտիմ . Տօ՛սթում , պէն կիրակի  
 կիւնէրի իշիւնէտի Մլաջա գարըլը կիւնաճ  
 օլտուղու իշիւն իշիւնէմէմ . իգթիղա է-  
 տէրսէ՛ կէճէ այլն մաճիթմապընտա իշիւ-  
 մէյի տաճա՛ էճլէն թութարմ : ( ) օլ  
 գատար տարըլըլը բար քի , անիտէ պէնի  
 պուղտայ պիւմէք իշիւն թարլայա կէօն-  
 տերտի . պէն տէ տուա՛ էտէրէք թարլայա  
 կիթտիմ , վէ պուղտայը պիւճմտէ տալի  
 տուա՛ էտէրիտիմ : Եվէ տէօնտիւյիւմտէ ,  
 էճլիմի ուլգուտա պուլուպ՝ տիղ իւղէրին-  
 տէ շո՛ւ տուա՛յը էթտիմ . Եա՛ Յիսուս ,  
 պէնիմ ֆէնա եիւրէյիմի պէնտէն գալ-  
 տըր , սանա րէճա՛ էտէրիմ՝ վէ պանա  
 Մ՛ղեղ Ռուճու վէր , վէ թէքրիլէն եիւ-  
 րէյիմի թագէլէյիպ՝ պէնի սապըրը էյլէ :  
 Պէօյլէճէ ճա՛յը կիւն եէնի եիւրէք իւ-  
 թմէքտէ իտիմ : ( ) պիւր կիրակի կիւնիւ  
 եինէ քիլիսէյէ կիթտիմ . լաքին գօճամ  
 պէնի եիւնէ տէօյտիւ . պէն իսէ օնուն պու-  
 ֆէնա ճարէքէթիսին չափուգ ունութտում .  
 վէ օ գօմշումա կիտէրիտիմ՝ քի Մստուա-

ծաշունչու օգուտուն, վէ պէն տախի տիյ-  
նէյիմ : Պու թարզըլա վաֆիր վագրթ-  
տան սօնկրա՝ Մլաճ տերունիմէ րաճաթըզ  
վէրտի . վէ Յիսուսու սէվիպ՝ ֆէրրաճիյէթ  
իլէ տուա՝ էտէրիտիմ , վէ ճէփ՝ տերտ-  
լէրիմի օնա էմնիյէթ իլէ իֆատէ էտէրի-  
տիմ , վէ օ պէնիմ տերտլէրիմի գալտըրըպ՝  
պէնի շաղըղըլա տօլտուրտու : Սաթ պիր  
պո՛ւ պանա քէտեր վէրիրիտի քի , Մս-  
տուածաշունչու օգույամա զըտըմ , քի քէն-  
տիմի Յիսուսա պէնկզէտէյիմ՝ . զըրա Մս-  
տուածաշունչուն սէօյլէտիյի օնուն խալը  
կիպի օյմաղա չօգ արզուլէրիտիմ :

Իմտի վաֆիր սիւ փիւրկէ պաղալարպ  
սաթտըմ , վէ պաճասըլա պիր Մստուա-  
ծաշունչ ալտըմ : Լաքին էյլէ կէլտիյիմ-  
տէ . գօճամ պանա՝ Տէլի՛ պու քիթապը  
նէ՞ նափաճագարն՝ տէյիպ՝ Մստուածա-  
շունչումու նագմաղա իսթէտի . ամմա  
պէն օնու սագլատըմ , օ էյտէն կիթտիյի  
զէման՝ օնու էլիմէ ալըպ՝ պիր չօգ քէրրէ  
էօփտիւմ՝ . զըրա պէնիմ սէվիւիլիւ Գուր-  
թարըճըմըն քէլամլարը տրր : Օնտան  
սօնկրա գօմշունմուն էյիլնէ կիտիպ՝ պանա  
օգումագ էօյրէտէ պիլի՛րսիսին տէյիւ-օնա  
սիւալ էթտիյիմտէ , է վիլէթ տէտի . օն-  
տան սօնկրա սայ՝ քի ճէր կիւն օրայա կի-  
տէրէք՝ ճայը նազը վէ պիրաղ տախի երգ

էօյրէնտիմ : Հէր կիւն Մստուածաշուն-  
չունու էլիմէ ալըպ՝ էյլատլարըմա՝ Պու  
Մլաճըն Քէլամը տրր տէյերէք՝ Յիսու-  
սուն կիւնաճքնարըր իչիւն խաչ իւղէրին-  
տէ էօյմէսինի նագլ էտէրիտիմ . վէ Մլա-  
ճա տուա՝ էտէր իտիմ քի , օնլարա վէ օլ  
գատար ֆէնալըգտա օլան գօճամա եէնի  
պիր եիւրէք վէրսին՝ :

Պէն օնա սիւալ էթտիմ . “ Լ՛յ Սարա՝  
գօճան սէն Քրիստոսա տէօնտիւքտէն  
սօնկրա՝ նէ՞ գպտար վագրթմ տաճա նաշա-  
տը ” : “ Վէք չօգ վագրթմ ” , տէտի : Ս է  
պէն օնա տէտիմ . “ Օ թէվպէ էտիպ էյի  
ատէմ օլտո՛ւ մու ” : Պանա ճէվապ վէր-  
տի . “ Լ՛յ վաճ , խայըր . կիթտիքճէ կիւ-  
նաճ իչիւնէ զարգ օլտու . վէ խասթէ օյմա-  
սընտա՝ օնուն իչիւն չօգ թէլալ էթտիմ ,  
վէ քէնտինէ՛ տախի սէօյլէտիյիմտէ՛ պէնի  
տինկէմէյէ իսթէմէտի : Օնա՝ Օլ  
գուրթու էօյմէլ վէ աթէլի սէօյիւն-  
մէղ՝ մաճալ օլան ճէճէնէվին էպէտի  
աթէլիւնէ կիթմէյէ նա՛սըլ րաղի օլուպ  
գարար վէրիյօրսուն տէյիւ սօրարըտըմ .  
լաքին օ պանա սուս օյմաղա էմը էտէրի-  
տի , պէն տէ էօյլէ էթտիմ . անճագ օնուն  
իչիւն ճէր կիւն տուա՛տա գուսուր էթ-  
մէլիտիմ : Լօլտիւյիւնտէ՛ տէտիմ . Եա՛  
Վէտէր , սէնին իրատէթիւն օլտուն . շիմ

տի օ՛ր Ելլաճըն էլինտէ օլտուղունտան ,  
արթըզ Սարա օնուն հազգընա պիր շէյ  
էտէմէզ : Օյ լազըթ պիւթիւն պիւ-  
թիւնէ քէնտիսի Ելլաճա վէ Յիսուսա թէս-  
լիմ էտիպ՝ Ե՛ղեղ Բուճա րէճա՛ էտէրիտիմ՝  
քի եիւրէյիմի սօլտուրսուն , վէ Յիսու-  
սուն եիւրէյի կիպի թէմիզ վէ պէյազ  
էյէսին : Իշթէ՛ չօզ երլլարտան պէրի  
պէօյէճէ պու Փագրր Ե՛մքրիգալը տուլ  
գարը Սարա եաշատը : Ա է կիթտիքճէ  
Յիսուսու քէնտիմէ տօթ՝ գօճա՛ գարտաշ  
հէմ հէր պիր շէյ պուլըրում : Օնա է-  
յէր խայըլը կէօրինիւրսէ , պէնի պու  
քէօթիւ տիւնեատա տէրտ չէքմէյէ վէ եա-  
շամաղա գուտրէթ վէրիյօր՝ անճագ՝ հէ-  
փիսինտէն զիյատէսի՝ սօնկրատան գազա-  
նաճաղըմ սա՛ատէթ իշիւն պանա պիր  
պէօյիւք վէ միւշէրրէֆ ումուտ վէրիյօր :  
Պունճիլէյի պէն շիմտի՛ կէօշ էտէճէյիմ՝  
կիւնիւ սապրըլա պէքլէյօրում՝ :

Սարա շէհիւրէ չուվալըլա գուճ՝ կէթի-  
րիպ սաթարրտը . չէմ՝ տախի պաղը տէ-  
ֆա օրմանարտան չիլէք վէ գօճա եէմիշի  
վէ սայըր միյվէլէր տէվշիրիպ՝ կէթիրիպ  
չարշտա սաթարրտը , վէ եէյէճէք սա-  
թուն ալըրրտը : Ա է եօլտա կիտէր ի-  
քէն ապա սաղընա սօլունա պագմաղտը ,  
իլա պիւթիւն պիւթիւնէ քէնտի թէֆէք-

քիւրլէրինէ տալըլ շարագ կիտէրիտի .  
վէ եիւրիւր իքէն էլլէրինի կէօյէ գալտը-  
րըպ՝ ճան ու տիլտէն տուա՛ էտէյօր կէօ-  
րիւնիւրիւտիւ . վէ պա՛ղը տէֆա եօլտա  
չօճուգլարա տուա՛ էթմէք վէ Ե՛ստուա-  
ծաշունչու օգուճագ՝ վէ տէրպէրինէ մու-  
գայէթ օյմագ խուսուսունտա պիր գաշ  
սէօղ իլէ նասիհաթ վէրտիքտէն սօնկրա ,  
օնլարա պիր ափուճ չիլէք եախօտ պիր  
էլմա վէրիպ՝ օնլարըն գալպիսի քէնտիսնէ  
պէնտ էտէր իտի :

Պիր կիւն աղըր պիր եիւք կէօթիւրիւր  
իքէն՝ “Պէօյէ պիր եիւք գալտըրմաղա  
գուվվէթիւ նապըլ եէթիշիյօր” տէյիւ  
սօրտում : “Ե՛հ տէտի , պիր պէօյիւճէք  
եիւք գալտըրաճաղըմ վազըթ՝ պանա իգ-  
թիղա էտէն գուվվէթիւ պանա քէրէմ էյլէ  
տէյիւ Ե՛ֆէնտիմէ տուա՛ էտէր՝ օնտան  
սօնկրա եօլումա կիտէրիմ . վէ եիւրիւր ի-  
քէն՝ քէնտի պիր թանէճիք Օղուճու պի-  
զիմ ուղարուճուղա վէրէն Փէտէրին քէրէ-  
մինի՛ վէ պիղ կիւն՝ հըբարլար իշիւն օլ գա-  
տար էզիյէթ չէքէն Օղուճուն ա՛ղգընը՝ կէ-  
լիպ եիւրէյիմիղն քէնտիսինէ մէքեան էթ-  
մէք վէ թէճտիտ էթմէյէ իսթէյէն Ե՛ղեղ  
Բուճուն մուհապպէթիսի Փիքը էտէրիմ .  
վէ պու թաթըլըլա տօլու թէֆէքքիւրլէր  
գալպիմի էօյլէ պիր Փէրրա՛յըլըլա տօլ-

տուրուրյար քի , գուժ չուժալընըն աղըր-  
լըղը սրբթըմտա օլուպ պէնի եօրմասը ճի՛չ  
վաղիֆէժ՝ օլմալ ”:

Պիր պաշգա կիւն պիր աղըրճա գուժ  
չուժալըլըլա էփմին գափուսուճուն էօ-  
նիւնտէն կէշտի : Տէօնիւշիւնտէ՝ սօր-  
տուժ քի , օ գուճու էփինէ կէօթիւրտիւյիւ  
ղէնկին գարը օնա նէ՛ր վէրտի . լաքին օ՝  
սէօյլէմէյէ իսթէմէտի : Պէն իսէ՛ զանն  
էթտիժ՝ քի , ալարընըն միգտարընը պի-  
լիւրսէժ՝ օնա վէրմէյէ առէթ էթտիյիժ՝  
ճիւղի շէյի օ՝ տէֆա վէրմէժ՝ տէյիւ գօր-  
գուսուճտան սէօյլէմէյէ իսթէմէյօր . պու-  
նուն իչիւն իգտամ՝ վէ իպրամ՝ էթտիժ՝ :  
Ինճամընտա իգտամըմա տոյանա՛մայըպ՝  
թօրպասընտան պիր քէմիք փարչասը չը-  
գարտը՝ քի իւսթիւնտէ փէք աղ էթ վա-  
րտը : Իմտի օնա տէտիժ՝ . “ ( ) նուն սա-  
նա վէրտիյի ճէփ պուճ մու տուր . պու-  
ղէնկին գարը սանա նա՛սըլ տաճա՛ զիյատէ  
շէյ վէրմէտի . պու նէ՛ թմամ նէ՛ գատար  
կիւրէք փէքիյի տի ” : Սարա ճէվապ  
վէրտի . “ Մ՛ճ էֆէնտիժ՝ տարըլմա . էյի  
պիլիրիտիժ՝ քի , պիր չուժալ գուճա գար-  
չըլըգ վէրտիյինի սանա կէօսթէրիսէժ՝ ,  
պու գարըյա տարըլաճա՛գ սըն . օն՛ուն ի-  
չիւն սէնտէն կիղլէմէյէ իսթէտիժ՝ . անճագ  
պուճտան սօնկրա ուժարըմ՝ քի տաճա՛

մէրճամէթի օլուր : Պազըր Սարայա  
ճէր նէ վէրիսէ , Յիսուս օնու էօտէմէք  
վատ էթմիշ տիր տէյիւ պու կիւն ունութ-  
մուշ . լաքին սէն բաճա՛թ օլ . պէն Լփէն-  
տիմէ տուա՛ էտերիժ՝ քի , օնա տաճա՛ պիր  
նուճուշագ եիւրէք վէրսին ” :

Պու գարընըն՝՝ Սանա քէօթիւ սէօյլէ-  
յէնէ էյի սէօյլէ՛ տէյէնին մէրամընճա  
սէօյլէտիյի սէօլէր իչիւն՝ էօնիւնտէ ու-  
թանըր գալտըմ . վէ քէնտիմի՛ տինսիզ  
քիմնէլէրին իւզլիւնէ կէօքտէն աթէշ  
նաղտըրմաղա իսթէյէն սերթ զայրէլթէշ  
Լուաքեալարա բուպար էթտիժ՝ , պէօյլէ  
մաճճուպ տիւշտիւյիւժ՝ նօղուտու : Իմ-  
տի պէնտէ պուլուճան ճիւղի նիյմէթլէրտէն  
օնա պիր ճիսսէ վէրմէք իչիւն՝ իչէրի կիր-  
տիժ՝ , վէ օնա կէթիրիպ վէրտիյիմտէ , օն-  
լարը պէօյիւք մէմնուճիէթ վէ թէշէքքիւր  
իլէ գապուլ էյլէտի , վէ կիտէր օլու .  
լաքին այաղընը գափուճուն էշիյինտէն  
տիշարը աթընճա՛ կէրի տէօնիւպ պիր  
թէլաշըլա եիւղիւմէ պագտը : ( ) վաղթ  
օնա տէտիժ՝ . “ Տաճա պիր շէյ իսթէրմի-  
սին Սա՛րա ” : “ Կա՛յըր ”՝՝ սէտի . վէ շէքինէ-  
րէք քէսիք պիր թաճըլա տէտի . “ Սալթ  
գօրգարըմ՝ քի , զէնկին գարընըն վէրտի-  
յինտէն զիյատէ վէրտիյին իչիւն՝ ճէօ-  
մէրտ եիւրէյին մաղըրուրուպ կէթիրմէ-

յէ” : (Նոսն սերպէսթի յէթ վէ Վրիս-  
 թիանձա սատագաթ նիշանէսի պանա էօյ-  
 լէ թէսիր էթտի քի՝ կէօղէրիմտէն եաշ  
 կէլտի . վէ տէտիմ . “Փէք էյի Սարա ,  
 օլ զէնկին գարըյա մէրհամէթլի եիւրէք  
 վէրսին տէյիւ Վլահա ըէճա էթտիյին  
 վագըթ , պէնիմ իչիւն տէ՝ պանա մաղ-  
 բուրլուգտան խալի պիր եիւրէք վէրմէսի  
 իչիւն տուա՝ էթմէյէ ունո՛ւ թմա՝” . վէ օ՝ տէ-  
 վինէրէք “ Վլվէթ՝ փէք էյի , էտէ՛րիմ՝ ”  
 տէյիպ կիթտի :

Վրէտի Վրիսթիանձա անլէագընըն պիր  
 անէր նիշանը տահա՝ Վլահըն էվինէ օլան  
 մուհապպէթի իտի : Հալա ֆէնա օլտու-  
 դունտա՝ վէ զէնկինլէրին տուրտուղու մա-  
 հալ պօշ գալտըղընտա՝ պիլէ՝ օ ա՛յա քի-  
 լիսէտէն էքսիլմէյ իտի : Բուպասը հէր  
 նէ գատար եամալը իտի իսէ տէ , եագըը-  
 ղընտա կէյինիպ՝ հէր վագըթ քիլիսէյէ  
 էրքէն կէլէնլէրին պիրի պո՛ւյուտու : Ար-  
 շի ինթիար վէ զայիֆ իտի , անձագ վաղ  
 վագթըր սա՛յ քի տայմա այագտա տուրու-  
 ուտու . վէ կէօղլունիւ վաղճընըն իւզէ-  
 րինտէն ա՛յա գալտըրմաղ ըտը : Պագը  
 քերրէ օնու քիլիսէնին մէրտիվէնլէրինին  
 իւզէրինտէ րասթ կէլրիտիմ , վէ արգա-  
 սընը օխշայարագ՝ “Պու կիւնիւ նա՛սըլ  
 կէլէրտին՝” տէյիւ սօրտուղու՝ վագըթ ,

պանա ճէվապ վէրիրիտի . “ Վլվէթ , էյի  
 պիր կիւն՝ պալտան թատը պիր կիւն կէ-  
 շիրտիմ ” :

(Նու սօնկ տէֆա կէօրմէմ 1812 թա-  
 րիսինին եաղ մէվսիմինտէ օլտու : Պիր  
 էօլլէյէ կիթմիշ իտի , վէ տէօնիւչիւն պանա  
 օղըատը : Իմտի կէօրիւշմէմիղ էսնասըն-  
 տա՝ “Փէք եօրղունում , վէ պիւթիւն  
 վիւճիւտիւմ աղըրըյօր ” տէտի . վէ պա-  
 նա այագլարընը կէօսթէրտի քի , զայէթ  
 շիշմիշլէրիտի : Վ է պանա տէտի . “Եա-  
 վաշ եավաշ էօլլում եագլաշըյօր . պու-  
 կիւն մեղարըգտա իքէն քէնտիմ քէնտիմ  
 տէտիմ քի , ալ վագըթտան սօնկրա Սա-  
 րա՝ տախի պունտա եաթաճագ տըր ” : Օ-  
 նա տէտիմ . “Փէք էյի . էօլմէսինի իսթէր-  
 միսին . էօլմէյէ հագըր՝ մը սըն ” : “Յիսուս  
 հէր նէ իսթէրսէ էթմէյէ , հագըր՝ ըմ տէ-  
 յի ումարըմ . էյէր պանա էօլէճէք սին  
 տէր սէ , օնա կիթմէմէ ֆէրրա՛հ ըմ . տա-  
 հա եաշա՛ վէ չէք տէրսէ , օնուս իրասէ-  
 թինէ միւթի՝ օյմաղա հագըր ըմ . պանա  
 միւնասիպ օյանը Յիսուս պէնտէն էյի  
 պիլիբ : Պաղը տէֆա՝ եիւրէյիմ՝ Յիսու-  
 սու վէ մէլայիքլէրի վէ իճթիշամտա օլան  
 ա՛ղիղլէրի կէօրմէք արղուսու իլէ տօլարագ՝  
 կէօյիւ կէօրիւր կիպի օրուրում . վէ պու-  
 էօլլուվիւ թէնի՝ պու ֆէնա եիւրէյի իւ-

ղէրիմտէն ամսնդա արդու էտէրիմ քի ,  
կիւնաճ օլմստրղը մաճալէ կիտէյիմ :  
Ա է օղէման Յիսուսա տէրիմ . Աէն քէն-  
տի ճէննէթինտէ Սարայա պիր Եէր թէ-  
տարիգ էթմէյէ վէ օնտան սօնկրա կէ-  
լիպ օնու քէնտինէ այմաղա վատ էթտին .  
իշթէ պունտա՛ պիր չօճուգ կիպի իմ Ե-  
ֆէ՛նտիմ . կէրէք կէլիպ սանա դալուշմա-  
ղա , կէրէք չաղըրաճաղըն վագըթմատաք  
պունտա էյլէնմէյէ չաղըր րմ ” :

Իւչ չաֆթա սօնկրա իշիթտիմ քի ,  
Սարա տաճա՛ էյի պիր տիւննայէ կէչմիշ :

Ը

## ՊԻՐ ԻՅԻՏ ԿԵՄԻՃԻՆԻՆ ԵՕԼԻԻՄԻԻ

Սիւ թէպէր պիր քիմնէ՛ պիր կէմիճինին  
Տիքեայէթինի նագլ էտէր , քի օ կէմիճի՛  
Ինկիլիղէրին Ֆիլէմէնքլէր իլէ Վամիէր-  
տօնն աչըգլարընտա տէնիղ ճէնկի էթտիք-  
լէրի վագըթ՝ Ինկիլիղ գափուտան փաշա-  
նըն կէմիսինտէիտի . վէ օ պու նագլիյէթի՛  
օ կէմիտէ փափաղըրգ խըղմէթինտէ օլան  
գափուտան փաշանըն խըսըմլարընըն պի-  
րինտէն իշիթմիշ իտի , քի ճէնք վագ-  
թընտա զափալըր Եարալանանլարըն Եարա-  
սընը սարմաղա վէ իշէ Եարամալ օլմուշ  
ազալարընը քէսմէյէ՛ ճէրրաճա Եարտըմ՛  
էտէր իտի : Օնուն նագլի պու քի , խաս-  
թէլէրին մաճալիսէ պիր կէմիճի կէթիրտի-  
լէր , քի օ՛ պաճագլարընըն իքիսինի տէ  
զայ էթմիշ իտի : Պու վուգուաթտէն  
պիր գաչ սա՛աթտան սօնկրա օնուն պա-  
ճագլարընը տաճա Եօգարտան քէսմէք իգ-  
թիգա էթտի : Իմտի պու կէմիճի պիր  
Եէմին իլէ տէտի . “ Ղ՛է՛րաճ պաշը ,  
զանն էտէրիմ քի պէնտէ սէնին պրչագ-  
լարըն՛ գոււմպարանըն պաշատրղընը թէք-

միլ էտեճէքէր”։ Ղերրա՛հ տէտի . “ Հա՛-  
գրգաթ՝ ի՛ յիտիմ՝ պիրաղ գորգուլոր քի՛,  
տէտի յին կիպի օլաճագ”։ Կէմիճի տէտի .  
“ Փէք է յի՛ զարարը եօգ . կէրչէք պաճագ-  
լարըմ էլտէն կիթտի, պէլքի էօմրի՛ւմ տէ  
կիտեճէք տիր , լաքին ”, պիր Տիյպէթը  
եէմին իլէ տէտի , “ պիղ Պիլէմէնքէրի  
եէնտիք , է՛վլէթ՝ պիղ օնլարը եէնտիք , վէ  
պունուն իչիւն պիր նա՛արա տաճա չէքե-  
ճէյիմ . Տէ՛յ եէնտի՛ք , եէնտի՛ք ”:

Պու ուշագ է յի՛ կէմիճր իտի , վէ ար-  
գատաշլարընըն իչինտէ ճէնարէթի վէ  
եհւրէքիլիլի իչիւն մէշուր ուտու . լաքին  
ի յիտլիքտէ նէ՛ գատար իլէրտէ իտի իտէ ,  
կիւնաճատ տախի օ գատար իլէրի իտի :  
Ինկիլիղ տօնանմասը Պիլէմէնքէրիքի  
իլէ ճէնկէ կէլմէզտէն օն պէշ կիւն գատար  
էվլէլ՝ պու պիր տիւշ կէօրիւպ՝ եհւրէ յինէ  
ա՛ղիմ գօրգու կիլտի . վէ պունուն իչիւն  
պիր վագըթ քէնտիտէ տուա՛յէ պիր Տա-  
վէս կէլի . լաքին Մլաճըն իւղէրիտէ թէ-  
ֆէքքիւր էթմէտի քէնտի մէշօպիտէ մու-  
ղայիր պիր շէ՛յ օլմաղըլա , կէմիտէքի ար-  
գատաշլարը իլէ իչքի իչէրէք վէ քիւֆիւր  
կիւնաճ էտրէք՝ պու գօրգուլարը եհւրէ-  
յիտէն տէ՛ֆ՝ էթմէյէ շաղըտը : Լաքին  
զաճմէթի նաֆիլէյէ կիթտի . վէ քէնտի  
կիւնաճլարընըն վէ Մլաճըն վէ էօլիւմիւն

Տագընա օլան էնտիշէլէր կէճէ կիւնտիւղ  
ֆիքրիտի գուշաթարըր , վէ օնուն աղը-  
նը մէրագի Տիւլիւլարըլա տօլտուրտուլար ,  
քի պու կէրէք պու տիւնետատ վէ կէրէք  
ախրէթտէ պաշընա կէլէճէքէրիտ գըլա-  
շուղ իապէրի իտի : Իմտի թա՛ Պիլէմէնք  
տօնանմասընըն կէօրիւնմէսի՛ վէ կէմիճիլէր  
իլէ օլ ճէնքտէ իղճար էտեճէքէրի իյիտ-  
լիքէրի իլէ պուլաճագլարը շէրէֆ խու-  
տուտունտա սեօճպէթիլէրէ տալմասընա-  
տէք՝ պու մէրագ օնուն աղընը ֆիքրիտի  
զապթ էթմիշտի : Պու իքի տօնանմա  
պիր պիրլէրիյէ ճէնկէ պաշալաճագլարը  
վագըթ՝ եհւրէյի քիպար օլան գալուտան  
փաշա՛ աքքէրիտի էօմրիւնիւ էսիրկէտի-  
յիտէն , Տէփտիտէ էմր էթտի քի , եհւղիւ  
գօյուն կիւվէրթէ իւսթիւնէ գալմանըն-  
լար , վէ թա՛քի տիւլմանա տաճա եագըն կէ-  
լէնէտէք էօյլէ գալընլար . շէյլէ քի , օլ  
զէման աթէշէրի տաճա՛ զիյատէ իշ կէօրէ  
պիլիտի : Պու էնտաթ Ինկիլիղ գալուտան  
փաշանըն կէմիսի՛ Պիլէմէնք տօնանմասընըն  
նիգամընը պօզմագ վէ գաթարընը քէսմէք  
իչիւն պօյունա կիտէր իքէն , Պիլէմէնք կէ-  
միլէրի օնուն իւղէրիտէ աթէշ եաղարըր-  
լարըտը : ( ) վագըթ պու տէտիյիմիղ  
կէմիճի՛ քէնտի էվլէլքի գօրգուլարընըն  
թէսիրիտի Տէփ պիր թարաֆա պրագըպ՝



Տիպէթլի քիւֆիւրէր իւէ արգատաշաւ-  
 րընըն կէօզիւնէ վէ ազալարընա վէ ճանը-  
 նա սէօյէրէք՝ Տէփսինէ տա կէվէէք վէ  
 դօրգագ տէր իտի , քի Վիլէմէնքիւրին  
 գուսմարասընտան վէ կիւլէսինտէն խէ-  
 լաս պուլմագ իչիւն՝ գարընլարը իւսթիւնէ  
 եէրէ գափանմըշարը րտը : Վէնտիսի  
 էմրէ իգա՛աթ էթմէյէճէք օլտու . լաքին  
 զապիթանտէն պիրիսի եագընլարընտա պու-  
 լունմաղըլա՝ օնուս Տիւքմիւնէ րայ՛էթէն  
 պիրագ իգա՛աթ էտէրէք , աթէշ էթմէյէ  
 իղին չըգանատէք՝ էօնիւնտէ տուրան պիր  
 վարիլին իւզէրինէ գափանտը : Իմտի օ  
 սօղըուլուրքան , էօթէտէն պիր սալգըմ՝ կէ-  
 լիպ՝ պաճաղընըն պիրիսի վէ օպիրիսին եա-  
 րըսընը կէօթիւրտիւ . անճագ սալգըմըն կէ-  
 լիշի վէ վուրմասը էօյլէ պիր զաֆիլ օլտու  
 քի , կէրչէք ազալարընտա պիր սարսըմա  
 սույտու , լաքին պաճաղընըն գալանը եէ-  
 րէ կիւվէրթէյէ սօգանըպ քէնտիսի տէ  
 տիւշմէյինճէ , պաճագլարընըն կիթմիշ  
 իտիյինի սույմասը : Իմտի օնու՝ այագ-  
 լարընը քէստիքտէն սօնկրա՝ օնու շասլար  
 տէնիլէն մաճալտէքի խասթէխանէյէ կէօ-  
 թիւրտիւլէր . վէ վաֆիր զէմանտէն սօնկրա՝  
 էնճամը իքի օտուստան այագ վէ իքի տէ  
 դօլթուգ տէյնէյի իլէ կէզմէյէ գատիր  
 օլարագ՝ օրատան չըգտը , լաքին կիւնաճ-

լարը քէնտի իւզէրինէ Վլաճըն զազապընը  
 կէթիլիպ՝ իքի այաղընը զայպ էթտիյի  
 կիպի , ա՛գընը վէ ճանընը տախի զայպ  
 էթմէք իՏթիմալ օլտուղունու տիւշիւնէ-  
 րէք՝ եիւրէյի փէք գըրղըն իտի :  
 Կիր քիլիսէ իչիւն եանընտա սէօճպէթ  
 օլմաղըլա , իշիտիպ՝ խասթէխանէտէն չըգ-  
 տըղընըն իլք Վիրապիսի ախշամը օրայա  
 կիթտի . վաղընը բնաբանը Ս՝արկոս աւե-  
 տարանիչին ե պապընտան 18 Տամարըն-  
 տան շու քէլամը րար . “ Ս է Յիսուսա  
 կէլտիլէր , վէ շէյթանտան զապթ օլուն-  
 մուշ ատէմի կէօրտիւլէր , քի պիր պէօլիւք  
 շէյթանը վարը րար , օնտա օթուրմուշ ,  
 կիյինմիշ վէ ագըլանմը ” : Ս աղճը  
 պու ճիւլույու ալէսէսէվիէ կիւնաճքեար-  
 լարա պիր թաճգիդ էմնալ կիպի կէօս-  
 թէրտի . լաքին ա՛լէլ խուսուս օ՛ կիւնաճ-  
 քեարլարա՝ քի փէք րապըլթասըլըրգտա վէ  
 սըրասըլըրգտա եաշարլար , քի սէրիօշ օ-  
 լուրլար , քիւֆը էտէրլէր , վէ Տէմ՝ քէնտի-  
 լէրինէ Տէմ՝ ախէրինէ զարար էտէրլէր :  
 Ս է կիյինմիշ վէ ագըլանմը՝ Յիսուսա  
 էօնիւնտէ օթուրմասընը՝ Ինճիլ վասի-  
 թասըլա Վլաճա տէօնէն կիւնաճքեարըն  
 թասվիրի կիպի կէօսթէրտի՝ քի Տէր քէսին  
 եիւրէյինի ճէլպէտէր , քի օ՛ կիւնաճըն Փէ-  
 նալըղընա՝ քէնտի ճանընըն գըլուլթիւնէ՝ վէ

կաջըն իւզէրինտէ էօյէն Պուրթարըճընըն  
 գանը պէտէլի Տիւրմէթինէ գուրթուրմա-  
 նըն իգթիզա օլտուղունն ազլը էյի գան-  
 մըլ տըր . վէ պունլարըն միւլճազասըյ-  
 լա ֆիքրի բաճամ պուլուպ՝ Բրիստոսու-  
 լա վէ օնուն ճէմա՛ամթըյլա իլճագ՝ վէ  
 Մտուածաշունչուն Տիւրմիւնէ միւթի օ-  
 լուր , վէ կիւնաճքեարլարըն տօսթու օլան  
 Մֆէնտիմիգտէն թէրպիյէ վէ նասիճամ  
 այլը : Պու կէմիճի տիգգամթըլա վէ  
 թա՛ածիւպ իլէ տիյնէտի . վէ պունա՛ շա-  
 շարըտըքի՛ օլ գատար ճէմա՛ամթըն իչիւ-  
 տէն վազճը քէնտիինի ֆէրք էթմիշ , վէ  
 պիր տէքի՛ օնուն մէշրէպիինի վէ ազլընը ,  
 ճիւմլէ Տալինի քէնտիինէ նագլ էթմիշ . վէ  
 զանն էթտի քի , վազճընըն պու նագլ էթ-  
 տիյի՛ քէնտի էօրիւնիւն նագշի վէ քէնտի  
 կիւնաճլարընըն էն կիզլ իլէրիինի Տիքեա-  
 յէթի տիր . վէ պունա փէք զեյատէտիյլէ  
 շաշըր գայտը , վէ ազլընա սրղորրամըզ  
 ըտը քի , նէ՞ իչիւն պիր վազճը՛ աղած-  
 տան այագը պիր Փազըր կէմիճի իչիւն  
 մախտուս տուրտուն՝ պիր թէքմիլ վազ  
 վէրսին : Պու երւզտէն օնուն կիւնաճլա-  
 րը եէնիտէն ազլընա կէլիպ՝ էվլէլէքիտէն  
 օն գամ զեյատէ շիտտէթ իլէ օնու գօր-  
 գուրթմաղա պաշլատըլար : Մզ պիր վա-  
 զըթ միւտտէթի՛ ումուտ քէսիքիլյի ճա-

նընը պիւթիւն զապթ էթտի . վէ զանն  
 էթտի քի , շիմտի ազլընը չըլտըրտը , էօյէ-  
 ճէք՝ վէ ճանը տա զայ օլաճագ տըր : Մա-  
 քին վազճը տէտի քի , Բրիստոս նա՛-  
 սըլ քի օ՛ Փազըր ճիւնլույու գուրթարմա-  
 զա Տազըր պուլուստու , պունուն կիպի  
 կիւնաճքեարլարըն էն այշաղընը վէ քէօ-  
 թիւսիւնիւ տէ գուրթարմաղա Տազըր  
 տըր . վէ պիր ատէմ օնա ինանտըղը՛ վա-  
 գըթտա՛ ա՛գը պաշլընա կէլիր : ( )՝ վա-  
 գըթ անկատը քի պիւթիւն էօմիւ միւտ-  
 տէթիւնտէ քէնտիսիինի ազլը պաշլընտա  
 տէյիլ իմիշ . վէ Տիսուսու սէվմէք վէ օնա  
 գուլուգ էթմէք՝ ազլընը պաշլընա կէթիւր-  
 մէք օլաճագ : Տիսուս Բրիստոսուն կիւ-  
 նաճքեարլարա օլան աճայիպ մուճապպէ-  
 թիինի Տագգընա սէօյլէնէնլէրի իշիտէ-  
 րէք՝ քէնտիսիինէ ումուտ քէսիքիլյի եէրիւն  
 ումուտ կէլտի . վէ մէլալէթ վէ գօրգու եէ-  
 րիւն սէվինճ կէլտի : ( )՝ վազըթա գա-  
 տար՝ այաղը կիթտիյի վազըթ վէ գըրըգ-  
 լարընը քէստիքիւրի վազըթ պիլէ պիր  
 տամյա եաշ տէօքմիւլ օլմայան կէօզլէրի՛  
 օ՛լ անտէ սէլ կիպի եաշ ազլտըրրտը .  
 վէ սէպէպի օ՛ քի՛ փիւլմանլուղըլա սէվինճ  
 պիրլէքտէ՛ երւրէյիինի փէք օյնաթտըլար :  
 Պիր գաշ Տաֆթատան սօնկրա պէնի  
 կէօրմէյէ կէլտի , վէ քէնտի ճէմի՛ Տիքեա-

յեսինի վէ պաշնա կէլէնէրի պանա նագլ էյլէտի :

Պիր սէնէտէն աղ զի յատէճէ կէչիպ՝ սահիճ վէ միւհքէմ՝ Վրիսթիւս օլտուղունա ագըլ եաթաճագ իսպաթլար կէօսթէրտիքտէն սօնկրա՝ պիղիմ՝ Քիլիսէյէ աղա գապուլ օլունտու : Պիր գաչ հաթթա վարտրր քի , խասթէ օլտուղունու իշիտիպ՝ կէօրմէյէ կիթտիմ . վէ օտասընա կիրի յօրքան , պանա տէտի . “ Կէլ էյ Ալահըն ատէմի , չօգտան պէրի տիր քի սէնի կէօրմէք վէ ֆիքրիմին մութու հալիսի սանա թարիֆ էթմէք իսթէրիմ . զանն էտէրիմ քի չօգ վարմաղ՝ էօլէճէյիմ . լաքին շիմտի պանա էօլիւմ՝ գորգուլու պիր շէյ տէյիլ տիր : Լօլիւմիւս տիքէնի կիւնահ տրր . լաքին Ալահընա շիւքիւրլէր օլուն , Յիտուս Վրիստոսուն վասիթասըլա պէն եէնտիմ . ճէննէթէ կիտէյօրում : Ա՛հ , Յիտուս պէնիմ իշիւն նէլէր էթտի , քի պէն ինսան ճիսսիտէ պուլունան մէք քէօթիւ կիւնահքեարլարըն պիրիսի իմ ” : Լօլիւսիստէն աղ էվվէլէ՛՛ էօմրիւնիւն սօնունու եազըր կէօրտիւյիւնտէ՝ տէտի . ‘ Չօգ վագըթ էօյլէ տիշիւնմիւշ իտիւմ՝ քի , էօլմէք աղըր պիր շէյ տիր . լաքին շիմտի պուլույօրում քի , չօգ դաթըր շէյ իմիշ . Յիտուս Վրիստոսուն հազըր պու-

լունմասը օնու գօլալատըյօր : Ալահըն կիւնահքեարլարա օլան մուհասպէթիսի տիւշիւնէրէք , վէ պէն Վուրթարըճըմ իլէ օլաճաղըմը՝ վէ շու պօղուգ եիւրէքաէն խէլաս օլուէ էպէտի Ալահըն Տօլուրուկնա նայիլ օլաճաղըմը միւլահաղա էտէրէք՝ պանա էօյլէ՛ պիր սէվիւնճ կէլիյօր քի , պէօյիւքիւյիւնիւ թարիֆ տէմէմ : Ալահիւշիւն վէ քէնտիմ իշիւն վէ օ պիր տիւնեա իշիւն շիմտիքի տիւշիւնտիւքէրիմ՝ կէմիտէ պագլարըմը թօի կէօթիւրտիւյիւ վագըթ տիւշիւնտիւյիւմ՝ զէմանտէն նէ՛ գատար ֆարգը տըր . օնլարը գայպ էթմէմ՝ պանա զըլմէթի պիր շէյ իմիշ : Լօյէր պաճագլարըմ կիթիւն օլմայալտը՝ գապիլ տիր քի՝ ճանըմը գայպ էտէր իտիմ ” : Սօնկրա էլէրիսի եօգարը գալտըրըպ՝ պիր պիրիսէ գալուշտուրտու , վէ կէօղէրիսէ ըուհանի զայրէթտէն եիւզիւնտէն աշաղը ագան եաշարըն արասընտա պիր վարըլթըր կէլէրէք տէտի . “ Լօյ պէնիմ սէվիւլիւն էֆէնտիմ ” սանա ըէճա՝ էտէրիմ , քի նէ վագըթ էօլիւրսէմ , շու ֆագըր կէմիճի իւզէրիսէ պիր ճէնաղէ վաղը սէօյլէյէսին . վէ պաշգալարընա՝ խուսուսա պէնիմ էվվէլտէն պիր շէյ պիւմէղ վէ ֆէնա օլտուղում կիպի օլան կէմիճիլէրէ սէօյլէյէսին , քի զաւալըր իմանսըր Վէորգ՝ Յիտուս Վրիս-

տոտուն գանը վասիթասը իէ ՄլաՏըն ին-  
տինտէ ինայէթ պուլտու : Ա է օնլարա  
սէօյլէ քի , պէն պու ինայէթի պուլտուգ-  
տան սօնկրա , ումնտունու քէսմէյէ օնլա-  
րըն Տիչ պիրիսինին Տագգը օլմաղ . օնլա-  
րա տաՏա նէ տէմէի իսէ՛ օէն պէնտէն է-  
յի պիրիլրսին . լաքին օնլարա թէսիրլէ  
սէօյլէ . վէ ՄլաՏ վէրսին քի պէնիմ՝ քէօ-  
թիւ գօմնուլարըմ՝ վէ կէմիճի եօլտաշա-  
րըմ՝ ՄլաՏտան Վէորգ կիպի ինայէթ  
պուլտունլար : ՏաՏա՛ զիյտտէ շէյլէր  
սէօյլէտի . անճագ սօն լազըրտըսը պու  
օլտու . “Մլէլուիա , պէլուիա” :

Լյէր պէօյլէ պիր ճան ճէսարէթի վէ  
գուվլէթինին էսէրի գալմաղա լայըգ պիր  
շէյ իսէ , Վէորգուն էօլիւմ՝ տէօշէյինտէ  
Յիսուս Քրիստոսուն իմանը Տագգընա  
վէրտիյի շաՏատէթի նագլ էթմէյի կէրէք  
Վէորգուն զիլքի իչիւն վէ կէրէք խու-  
տուսա՛ ՄլաՏըն ինայէթինին շէրէֆի խաթ-  
րը իչիւն քէնտիսիգէ ֆարիղէի զիմմէթ  
սայտըգ : Քեաճքի պունու պիղէ նագլ  
էտէնլէր՝ պէօյլէ պիր ճաՏիլ վէ քիւֆիւր-  
պաղ կիւնաՏքեարըն սօնկ վագթընտա եա-  
նընտա պուլտունայրտըլար . օ զէման մու-  
Տապպէթի Վուրթարըմըզն միւրիւվ-  
վէթ ու իՏանընըն գաթը վէ թէսիրլէ  
գուվլէթիյիլէ՛ օնտա նէ՛ աճայիպ թէպ-  
տիլաթար օլտուղունու կէօրիւրլէրիտի :

Թ

ՊԻՐ ԱՍԲԵՐ ԶԱՊԻԹԻՆԻՆ  
Ե ՀԼԻՆԻՆ ՎԵՓԱԹԸ

Պիր Ֆրանսըղ օֆիլիայըն էՏիլ՝ Տա-  
րէքէթի տիւնեալի վէ Տաֆիֆ պիր կէնճ՝  
գարը իտի : Պու գարը՝ պիր ազըր խաս-  
թալըգ իլէ տէօշէյէ եաթըպ՝ Տալի օլ տէ-  
րէճէ ֆէնայլաշար քի քէնտիսինէ պիլէ էօ-  
լիւմիւ փէք եագըն կէօրիւնիւրիւտիւ :  
Պու սաՏիՏ վէ եագըն էօլիւմիւն միւլՏա-  
ղասը՝ օնուն ազընը պաշընա կէթիրտի ,  
վէ օնու՛ քէնտիքէնտիսինէ պիր գաչ կիւն-  
տէն , եաթօտ իՏթիմալ քի պիր գաչ  
սա՛աթտան սօնկրա՛ ՄլաՏըն Տուղուրու-  
նա չըգմաղ իճապ էտինճէ օնտա նա՛սըլ  
գապուլ օլունաճաղըմ՝ տէյիւ թէֆէք-  
քիւր էթմէյէ օնու մէճպուր էյլէտի :  
Լաքին էօլիւմիւն եագլաշմասը էյլէ պիր  
մաշալա տըր քի , չօգ խայալար տաղաբըր ,  
վէ պիղիմ՝ էօմրիւմիւղտէ կիղէնմիշ չօգ  
քէյֆ գաչըրան կէրէք շէյլէր աշիքեար  
էտէր . օնուն իչիւն պու գարը քէնտիսին  
իչպու թութտուղու եօլ Լնճիլին էմը  
էթտիյի թէմիլիգտէն ուղագ օլտու-  
ղունու՛ վէ օլ գատար թագսիրաթըլա

լէքէլէնմիշ օլմաղըլա՝ քէնտիսի ԱլլաՏըն  
 դազէպինէ միւսթաՏազգ օլտուղունու պիլ-  
 մէղ տէյիլ իտի : Իմտի պուճունն իւզէրի-  
 նէ՛ քորգու իլէ վաֆիր դէման տիւշիւն-  
 տիւ . վէ խաղըրնա՝ պաղէն պիր ատիլ վէ  
 ինթիգամ՝ ալըճը ԱլլաՏ կէթիրիր իտի ,  
 պաղէն տէ՛ ԱլլաՏը պիր ա՛ֆվ էտիճի վէ  
 երւմազ երւրէքլի ֆէտէր կիպի ֆիքրինէ  
 կէթիրմէյէ քէնտինէ զօր էտէրիտի : Խըղճ-  
 մտանքը քէնտինէ պիր գորգուճագ կէր-  
 շէքլիք աշիքնար էթտիյի գէման , օնուն  
 իւզէրինէ պիր գաչ տաղիգէ թէֆէքքիւք  
 էտէր իտի . վէ խոյալընըն էօծիւնտէ էզի-  
 յէթլի պիր ախրէթ շէքլի պիր չօգ դէման  
 նազշ օլունունճա , կէօզլէրինի գափայա-  
 րագ՝ իքի էլիյէ երւզիւնիւ էօրթէր իտի ,  
 կէօյա քի պու թափըրլա ֆիքրինճէ քէնտի-  
 նի գօլալայան թասպիրի գաչօրա պիլէճէք  
 տիր : Իշիւնտէն կէլաէ , երւրէյինին վուր-  
 մասընր՝ տա տուրտուրաճագ , նէֆէսին՝  
 տէ գապթ էտէճէք , էօմրիւնի՛ւ տէ մաՏվ  
 էտէճէք , թէ՛ք օ թէֆէքքիւրլէրտէ պու-  
 լունմասըն . լաքին չի՛ ֆայտէ . պիլմէմէղ-  
 լիյէ վուրմաղա պօշունա ճէՏտ էտէր .  
 սաղ քիմէլէրին գանա՝աթ էթտիյի շու՝  
 “ԱլլաՏ քէրիմ՝ տիր , նէտէն խալգ օլտու-  
 ղունմուղու քէնտի պիլի՛ր ա՝” պէՏանէսի կէ  
 քէնտինի ալտաթմաղա նաֆիլէ չալըզըր .

եա՛ էյիյի եա քէօթիւյիւ սէյմէյէ իրա-  
 տէթ էլինտէ՛ իտի . սէն քէօթիւյիւ էֆղէլ  
 դութտուն . օնու պիլէրէք վէ իսթէյէ-  
 րէք իշլէտին . Տազճա ճէգասընը շէքէճէք  
 սին . նի՛Տայէթի , խըճմտանքըլա՝ ճէ  
 գատան գուրթուլմաղա արգուտու՝ պիրպի-  
 րիյէ ճէնքլէշէ ճէնքլէշէ եօրուլարագ ,  
 պիր Խնճիլ վազըրսը չաղըրթմաղա գարար  
 վէրտի : Իմտի պուլունտուղու քիւշիւք  
 շէՏիրտէ օլանքէնտի այնընճա կարգաու-  
 րունու չաղըրթտը : Պու կարգաուոր՝ մէք-  
 թէպտէն Տէնիլ չըգմըշ պիր տէլիգանը օ-  
 լուպ՝ աստուաճաբանութիւն լրաճիօնը  
 թէսմիյէ օլունան ֆըրգասընըն գանուն-  
 լարընա գաՏիպ օլմուշուտու . վէ պու ֆըր-  
 գանըն պաշըրճա մագսուտու՝ Ատուաճա-  
 շունշուն իլՏամընը սատէճէ տի՛նի թապի-  
 յիյէ մութապըգ էթմէքտէն իպարէթ տիր .  
 եաննի՛ պիր ԱլլաՏա վէ պիր ախրէթէ ինճա  
 մագ տըր : Կարգաուր եաթաղընըն եա-  
 նընտա օթուրո՛ւր օթուրմաղ՝ էօլիւմիւնէ  
 եագլաշմիշ կէնճ գարր՝ կարգաուորա շու  
 սէօՏպէթի էթտի . Ի՛ֆէնտիմ՝ սիզի չա-  
 ղըրթտըղմտա՝ սիզտէն պիր գաչ քէլամ  
 թէսէլի ալմագ ումուտունտայըրմ . մէ-  
 րամըմ՝ ախրէթտէ պանա Տաղըրլանմըշ  
 օլան Տազգ դազէպտէն գուրթուլմագ ի-  
 շիւն՝ պանա պու տիւնեատա էտէճէք նէ՛

վար օլբուղունու սանա սօրմագ ըտր . ան-  
 ճագ օնտան սօնկրա տիւշիւնտիւշիւմ ,  
 սիղէ գաՏմէթ վէրտի յիմէ փիւշման օլ-  
 տում : Պիլի յօրում , թէշրիֆինիղ պա-  
 նա մէնֆա'աթարղ օլաճագ . պանա նէ<sup>օ</sup>  
 եօլար լմէքլիֆ էտէճէ յինիղն տիւշիւն-  
 տիւմ , վէ օնլարը պիր չօգ վագըթ տիւ-  
 շիւնտիւմ . պէնի եարամագ էօմրիւմէ վէ  
 ՎլաՏըն ատայէթինէ նաղարէն պիլի յօ-  
 րում , էվվէթ պիլի յօրում քի' պանա  
 տէյէպիլէճէքլէրինիղն Տէփսի տէ Փայ-  
 տէսիղ օլաճագ . տիւննատէ ա'սլա Տի'չ պիր  
 շէյ պէնի գուրթարա'մագ " :

Իօլէճէք քիմնէլէրտէ նատիր պուլունուր  
 պէօլէ պիր լիսան' կէնճ կարգաւորուն  
 եիւրէյինէ սօգանտը վէ ճէվապ վէրմէ-  
 յէ Տաղըր օլտուգտա' գարը Տայգըրարագ  
 սէօղլիննէն էօնիւնիւ ալտը , վէ տէտի .  
 " ԻյվաՏ' խա'յրր , խա'յրր . էյէր պէնիմ  
 էօմրիւմիւ պէնիմ միւսիպէթ վէ փիպիղ  
 իլէ մէքրո'ւՏ օլմուշ էօմրիւմիւ թանրմը  
 օլսան , ՎլաՏըր ունութմամր , պէնիմ  
 ճէմի' ֆարիղէի զիմէթիմ օլան պօրճլարը-  
 մր թէրք էտիպ խօր կէօրտիւշիւմիւ պիլ-  
 սէն , էյվաՏ' սէն տէ պէնիմ իլէ գարար  
 վէրիւր խտին քի , ճէղատան գուրթուլմամ  
 միւմքիւն տէյիլ տիր : Վ՛Տ Տէյպէթլի կէր-  
 շէքլէք " : Շ'աՏիլ կարգաւոր' պէօլէ սա-

Տի՛Տ վէ թէՏլէքլի վէ գօյկուն խասթէլիյէ  
 նէ չարէ էտէճէ յինի փէք էյի պիլմէղ խտի ,  
 անճագ պիր ճէվապ վէրմիշ պուլունմագ  
 իլիւն' տէտի . " Լաքին պէլքի պիր ումուտ  
 քէօշէսի վէ պիր չարէ օլուր " : Լարը իսէ  
 պիր ումուտ քէսիքլի յի իլէ ճէվապ վէրիպ  
 տէտի . " Խա'յրր , ա'պա չարէ եօգ տուր ,  
 Տի'չ եօգ տուր : Սո'ւս օլ . սէն պանա նէ'  
 տէյէճէք իսէն' պէն էվվէլտէն պիլիւրիմ .  
 պուլնլար Տէփսի զայիֆ տիր , պիլի յօրում ,  
 տուլյաօրում . խիճմտանքըմ պանա սէօյ-  
 լէյօր : Պանանէ' էօյիւտ վէրէպիլիւրսին .  
 սատագա' վէրմէք մի : Լաքին էօլիւմտէն  
 իքի ատըմ ուղագ' ճէՏէննէմ գօրգուսու  
 իլիւն վէրիլէն սատագանըն' ՎլաՏ ինտին-  
 տէ նէ' գըյմէթի օլա պիլիւր , գալպիմտէ  
 մէրՏամէթ օլմայարագ' գապաՏաթլը խէվիֆ  
 իլէ կիպի սատագա վէրմէք' կէօյա էօ-  
 լիւմ սիճիլի վէրիլէճէք վագըթտա Տաքիմէ  
 րուշվէթ վէրմէք կիպի տիր : Խա'յրր .  
 պէն ալթուլնլարըմրլա ճէՏէննէմ չուգուր-  
 արընը սօլտուրմաղա գատըր օլսամ պիլէ ,  
 ՎլաՏ եինէ օնտա պանա եեր պուլուր :  
 Տէյէճէքսին քի , եօլումու տէյիտիրէ-  
 յիմ , վէ կէլէճէք վագթըմը կէլէն վա-  
 գըթլար կիպի կէլի'րմէյէյիմ . Լաքին շիմ'  
 տի պուլունն վագթը տէյիլ . պու կիւն պիր  
 գա' սա'աթտէն' պիր գա'չ տագիգէտէն

սօնկրա էօլէճէ՛յիմ : Կա՛սրլ ի՛սթէրսին՝  
քի պէն խայրբ ամէլէր իշէ՛յիմ . թէմիզ  
ա՛ղիզճէ կէչինէ՛յիմ . վագթըմ էքսիլե-  
յօր , էօլիւմ պուրտա սըր , վէ օնուն ար-  
գասընտան շերա՛թ վար : Ե՛՛՛՛ , էյէր  
եիրմի երլ տաճա էօմրիւմ օյա՛յրտը՝ նա՛-  
սրլ պիւթիւն պիւթիւնն Ելլաճըմա վէ  
Փաղիլէթէ վէրիր իտիւմ : Ելքին խայրբ ,  
պէնիւմ իչիւն ղա՛յրբ վագըթ եօգ : Պա-  
նա շունու՛մ մու տէյէճէքսին , քի էյի ամէլ  
էքսիլինին եէրինի Նիչ տէսիլիսէ թէվպէ  
տօլտուրուր : Ե՛նճագ էօլիւմ սա՛ւթըն-  
տա գօրգու պէլսար օլան թէվպէ՛ Ելլաճա  
նէյէ՛ նարար . փէք պէօյիւք կիւնաճ-  
քնարլար , վէ քիւֆիւր աղզընտա իքէն  
ճան վէրէն քիւֆիւրպաղար պիլէ պու-  
թարզ թէվպէ էտէրլէր . փուչէն մէլա-  
յըքլարըն տա ճագգընա շիւպճէ եօգ քի ,  
ղայպ էթաիքլէրի տէվլէթէ տէօյիւնիւրլէր :  
Պանա էօյլէ կէլիւր քի , պէնիւմ պու սա՛ւթ-  
տա էտէճէյիմ թէվպէ կիւնաճլարըմը՝ օ  
քիւֆիւրպաղարըն նէտամէթի օնլարըն  
քիւֆիւրլէրինի՝ վէ շէյթանլարընքը՝ ճէ-  
ճէննէմէ նագըջըր խըրպարընը սիլտիյին-  
տէն զիյատէ սիլէմէզ : Ե՛՛՛՛ , Ելլաճըմ  
Ելլաճըմ , նէ՛ նափամալը՝ : Օլավալը  
գարը ումուտսուզլուղունտան էլլէրինի օ-  
վուչտարարագ պաղըրըրտըր . “ Ե՛նճափա-

մալը , ղա՛յրի չարէ եօգ , ատալէթէ միւ-  
քնաֆաթ էտէճէք ղա՛յրի եօլ եօգ . ամա՛ն  
Ելլաճըմ : Պա՛գ էֆէնտիւմ , պէնի ճէօքմ  
օլմագտան էսիրկէմէք իչիւն՝ վէ ճէննէթի  
գազանմամ գապիլիլ օլմագ իչիւն՝ լազըմ  
քի . . . միւմքինսիզ շէյ լազըմ . լազըմ քի ,  
Ելլաճ օնու պանա պաղըչլասըն . պանա  
գազանտըրմասըն , իլա պանա պաղըչլա-  
սըն . . . ճանըմն սաղըրընա զաճմէթ  
չէքմէք լազըմ օլմասըն , ճէննէթի ճէմէն  
պայլըմ . Ելլաճ պէնտէն պիր շէյ իսթէ՛-  
մէսին , մէ՛ճճանէն ճէփսինի պաղըչլասըն ,  
ճէփսինի . օլ վագըթ ումուտուլմ օլա պի-  
լիւր . լաքին պունսուզ չարէ եօգ . . . խա-  
յըր , չարէ եօ՛գ՝ ղայպ օլմուչում տուր՝ :  
Տէլիգանը կարգաւոր օնտա սուգուլմ վէ  
ճայրան տուրոյօրուտու , վէ նէ՛ ճէվապ  
վէրէճէյինի պիլմէզ իտի : Բէնտի վէ-  
րէճէյի թէսէլլիլէրին Փայտէսիզ օլտու-  
ղունու քէնտի՛ տէ պիլիւր իտի . քէնտինէ  
անճագ պիր եօլ գալմըչ ըտր . օնու տա  
գուլլանմաղա իսթէմէզ իտի : Օ՝ էյի՛ պի-  
լիւր իտի քի , պաղը Բրիսթիանլար՝ կիւ-  
նաճլարըն միւսթաքիլէն ա՛ֆվընը վէ ճէն-  
նէթին մէճճանէն վէրիլմէսինի վատ օլմուչ  
Խնճիլտէ պուլուրլար , վէ օնլարըն ֆիքրին-  
ճէ պիր առէմ՝ Նիսուս Բրիստոս պիզիմ  
իչիւն քէնտի Վէտէրինին ատալէթինէ միւ-

բնաֆաթ էթմիշ օլմաղլա , սալթ Բլաջըն  
 Ինայէթի իլէ գուրթուլա պիլիբ : Բրիս-  
 թիանլար պու իթիգատը Ինճիլին ճանկը  
 սէօղլէրինէ իսպաթ էթտիքլէրինի՝ տէ էյի  
 պիլիբ իտի : Պուլարը ճէփ պիլի՛ր իտի ,  
 լաքին ճի՛չ պիրինէ Ինանմաղ ըտը . վէ օ-  
 րատա՝ պու գարըյա պիր թէսէլի վէրմէք  
 արղուսու պիր թարաֆտան՝ քէնտի խրղճ-  
 մտանքընա գարը պիր լուղէթ աղըրն-  
 տան չըգարմանագ մէրամը պիր թարաֆ-  
 տան իքի գըրըճ արասընտա գալըրչ կիպի  
 իտի : Էէր պիր սանիյէնին կէշմէսի քէն-  
 տինէ պիր աղապ օլուրուսու . Ֆիքրինտէ  
 չօգ աղըր միւլաճաղալար տօլմուշ թըգըլ-  
 մըշարբտը : Բնճագ՝ քէնտի քէնտինէ  
 ֆիքըր էթտի քի , էյէր պու իթիգատ սաճիճ  
 իսէ տէ՝ պէն պու գարըյա օնու խապէր  
 վէրմէտէն կէրի տուրուրսամ՝ օնուն ճա-  
 նընը պէն ղայպ էթմիշ օլաճաղամ : Բն-  
 ճագ շիմտի օնա՝ պէնիմ՝ գանմատըղամ շէ-  
 յի սէօյլէյիմ՝ մի . իսայր , իսայր , ճի՛չ  
 օլմաղ . նէ՛ նախմալը նա՛ Բլաջըմ , նէ՛  
 նախմալը . . . » : Խասթէ Խորկուծուգ-  
 տան ճալի գալմալըպ՝ տիւշմիւշ նաթմըշ-ը-  
 տը . ճիւշ գըմըյտանմա եօ՛գ , պիւթիւն ու-  
 մուտ քէօշէլէրինի պիթիրմիշ , վէ սաղ  
 սաղ շէյթանա թէսլիմ օլմուշ կիպի գալ-  
 մըշ : Աարգաւոր իշիւն պու պիր ճիյ-

պէթիլի սէ յրան ըտը . սըգլէթի թապլը օ-  
 լունուր մէրթէպէտէ տէյիլ իտի : Իմտի  
 պիրտէն պիրէ կէօղլէրինի կէօյէ տօղուլ-  
 տու , վէ տուտագլարը թիթրէյէրէք պիր  
 էքի լուղէթ փէփէլէր կիպի օլուպ՝ « Աէ՛  
 նախմալը Բլաջըմ , նէ՛ նախմալը » տէ-  
 միշ կիպի զանն օլունտու , վէ անխտէ էն-  
 ճամ գարարը վէրտի . վէ Յիսուս Բրիստո-  
 սուն էօլմէսիյլէ մէ՛ճճանէն գուրթուլմա  
 իթիգատընըն նալան կէրչէք օլմասընա ճի՛չ  
 թէյաշ էթմէյէրէք՝ էօլիւմ ճիյէթիմտէ  
 օլան գարըյա՝ քէնտինտէն ճի՛չ պիր մա-  
 նա իլապէ էթմէյէրէք՝ Բստուածաշուն-  
 չուն պու իթիգատա իսպաթ տէնիլէն քէ-  
 լամիարընը օգուամաղա պաշատը . վէ գա-  
 րըյա տէօնիւպ՝ Բստուածաշունչուն քեա-  
 ղըտղարընը չէվիւմէտէ տէտի . « Տիյնէ՛ ,  
 պէն ինսան ըմ՝ , սուս օլույօրում . անճագ  
 Բլաջ սէօյլէյէճէք . իշթէ՛ օնուն Աէօղիւ ,  
 տիյնէ՛ : Եա՛ ճէփ Եորկուծուլար վէ  
 երիքլէնմիշլէր՝ պանա՝ կէլին՝ վէ պէն սիղէ  
 րաճաթ վէրէյիմ . . . պօլունտուրուղում՝  
 լաղիֆ՝ վէ երիքիւմ ճաֆիֆ տիր (ա) :  
 Օհրա ղայպ օլանը արամաղա վէ գուր-  
 թարմաղա կէլտիմ (բ) : Սատըգ էտէն  
 պէն իմ (գ) : Պիւթիւն տիւնեանըն կիւ-

(ա) Սատթ . Ժ . 28 : (բ) Ղուկ . Ժ . 10 :  
 (գ) Էրում . Ժ . 33 :



նահընը գալորրան պէն իմ (ա) : Ղանըմը  
 չօգլար իչիւն ֆիտա էտէրիմ (բ) : Թէնի-  
 մի տիւնեանըն էօմրիւ իչիւն վէրիբիմ (գ) :  
 Ալաճ տիւնեայը օգատար սէվտի քի՛ քէն-  
 տի Ալատընը տիւնեայէ վէրտի , քի ճէր  
 քիմ օնա ինանըրտա՛ ա՛սլա ղայպ օ՛լմա-  
 սըն , անճագ էպէտի էօմիւրէ մայլը օլ-  
 սուն (դ) : Բապպ Յիսուս Վրիստոսա  
 իման կէթիր՝ վէ գուրթուլանըն (ե) : Աօ-  
 մօս ամէլի իլէ ճիչ քիմնէ՛ գուրթուլա-  
 մազ (զ) : Պէնիմ գանըմ կիւնահարըն  
 ա՛ֆիլը իչիւն տէօքիւլմիւշ տիւր (է) :  
 Ալաճ օնլարըն ճէփսինի իրա՛աթըզըզա  
 գափատը , թա քի ճէփսինէ ինայէթ էտէ :  
 (թ) Ա է Յիսուս Վրիստոստա օլան ֆիտա-  
 նըն վասիթաթ իլէ ճագա սատըզլանայար  
 (ժ) : Սիգէ Ալաճտան իլիմ վէ սատագաթ  
 վէ ա՛ղիլէնմէք վէ խէլայըզ վէրէն Յիսուս  
 Վրիստոս տուր (Ճ) : (Դ) պէն՝ գապա-  
 ճաթլարընը քէնտիմ իչիւն մահվ էտէն  
 վէ կիւնահարընը խաթըրա կէթիրմէ-  
 յէն պէն իմ (Ժա) : Բապպ տէյօր քի ,  
 էյէր կիւնահարընըզ գըրմըզ կիպի օլ-

(ա) Յովհ . ա . 29 : (բ) Սատթ . ի . 28 , վէ  
 Սարկ . Ժ . 45 : (գ) Յովհ . ղ . 51 : (դ) Յովհ .  
 Գ . 16 : (ե) Գործ . ԺԳ . 31 : (զ) Նոովմ . Գ .  
 20 : (է) Սարկ . ԺԴ . 24 : (թ) Նոովմ .  
 ԺԶ . 32 : (ժ) Նոովմ . Գ . 24 : (Ճ) ա Սորնթ . ա .  
 30 : (Ժա) Եսայ . խԳ . 25 :

սա , գար կիպի աղարաճագլար , վէ  
 էյէր կիւվէզ կիպի գըրմըզ օլալար ,  
 եափաղը կիպի պէյազ օլաճագլար (ա) :  
 Պիզ տախի պիր ղէման ճէփիմիզ թէ-  
 նիմիզին արգուլարընճա կէչնիպ՝ թէ-  
 նին վէ տիւչիւնմէլէրին իրատէթիսի էթ-  
 տիք , վէ պագիլէր կիպի դապիաթ՝  
 տէն ղագապ օղուլարը իտիք : Ամնա  
 Ալաճ մէրճամէթտէ ղանի օլմաղըլա ,  
 պիզն սէվտիյի քէնտինին չօգ մուճապ-  
 պէթի իչիւն՝ պիզ սուչլարտա էօլիւլէր  
 իքէն տախի , պիզն Վրիստոսուն պիլէսին-  
 ճէ տիրիլթտի . Ենայէլէ՛ իլէ խէլաս օլ-  
 մուշտունուզ (բ) : Ամնա խէլաս էտիճի-  
 միզ Ալաճըն լէդաֆէթի վէ ինսան սէ-  
 վիճիլէյի կէօրիւնտիւլիւ ղէման , պիզն՝  
 պիզնիմ իլէտիյիմիզ սատագաթտա օլան  
 ամէլէրիմիզ իլէ տէյիլ՝ իլա օնուն մէր-  
 ճամէթիսնէ կէօրէ խէլաս էյլէտի , թէք-  
 բար տօղուչ եայդամասը՝ վէ Վ՛զիզ Բու-  
 ճուն եէնիլէմէսի վասիթասի իլէ , քի օնու  
 խէլաս էտիճիմիզ Յիսուս Վրիստոսուն  
 վասիթասիյլէ իւզէրիմիզ ղանիմէթ իլէ  
 տէօքտիւ . թա քի օնու՛ն Ենայէլէ՛ իլէ  
 սատըզլանտըզըլտան սօնկրա՛ էպէտի էօ-  
 միւր իւմիւտի միւճէպինճէ վարիսլէր օ-  
 լալըմ՝ (գ) :

(ա) Եսայ . ա . 18 : (բ) Եփես . Բ . 5 , 6 :  
 (գ) Տիտ . Գ . 4—7 :

Պու Լլաճանի քելամար կարգաւորուն աղաքնտան չըգտորգձա՝ էօլմէք իւղըէ օլան խասթէնին եհւրէ յինէ գուվիէթ վէրիճի փէլէսէնկ հնէ յօր կիպի օլուրուտու , քի եափաշ եափաշ տիգգաթա պաշլատը , գուլաք վէրտի , վէ կէօղիւնիւ Լստուածաշունչուն իւղէրինէ տիքիպ՝ զանն էտէրսին աշքըլա ճէր պիր ճարֆընը ճարարէթ լի գալպինի սօղութօղա էնէ յօր շիղ տամլարը կիպի էմէրիտի : Իք էվիէլ լէճճէսինտէ պիր թէաճճիւպ նաղչ օլունտու . աղ սօնկրա տուտաղլարընա պիր կիւլիւմսիւլիւք կիպի կէլտի , վէ սիմաքուն նուր կէլտի . պիր տագիգէ գատար էլէրի պիր պիրինէ գափուշտուլար , վէ ճարարէթ իլէ ինուա՛յա մէշղուլ օլունչ կիպի կէօրիւնիւրիւտի , քի օ՝ գուվիէթինի տիւքէթտի : Պիր գաչ տագիգէ տաճա սօնկրա՝ կէօղէրի գափանմըլար ըրը . գօլլար տիւշմիւշ , աղղղ գափանմըլ , լէճճէսինի էօլիւ պէնղի պիւրիւմիւշ իտի . քէնտիտի զայրը եօղուտու . ճան կիթմիշ իտի . . . ճէննէթէ՞ մի ճէճէննէմէ՞ մի . . . օնու Լլաճ պիլիը :

Կէնճ կարգաւոր իսէ էվինէ կիտիպ պիր Լստուածաշունչուլա քէնտի խալվէթ օտաարնա գափանտը , վէ էյի պիլտիյի սաֆիքէրինտէ օգուտու՝ կէօղտէն կէչիտի ,

քի օ վաղըթա տաք օնլարը փէք նատիր օգումուշ ուտու : Ելմտի աղատ ֆիքը իլէ պու քելամարը լէտտ էթմէք իչիւն տէյիլ՝ իլլա անկլամագ իչիւն տէֆա տէֆա օգուտու . վէ էվիէլտէն օլ մէօղէրտէ պուլտուղու ֆիքիրտէն պիւթիւն պիւթիւնէ ֆէրգլի ֆիքիր պուլտու : Պու վէճճիլէ քէնտի տէ իղլամ օլտու թանըմաղա քի՝ մէճճանէն տէմէք՝ մէճճանէն տէմէք տիր , իճսան՝ իճսան տէմէք տիր . ա՛ֆվ , խէլաս , գուրթուլուշ լուղէթէրիւն թէրճիւմէսի՝ տէ՛ ա՛ֆվ վէ խէլաս վէ գուրթուլուշ օլմալը տըր : Լնկլատը քի , պու լուղէթէրէ իլմ՝ մարիֆէթիյլէ չօղունա մանէալար վէրմէք՝ Լստուածաշունչուլա միւճատէլէ էթմէք մերամըլա ըմըլ . վէ պունլարըն ճէմիսինին խիւլասասը օ՛ խիշ քի , ֆիւ ճագիգէ՝ ինսան տէյիլ քէնտի ամէլ իլէ՛ իլլա սալթ Կուրթարըճըմըջ Յիտուս Քրիստոսա իւնանաղղա վէ սա՛տէճէ Լլաճըն քէրէմի իլէ գուրթուլուր ումուշ : Թէճրիւպէ իլէ կէօրիւնտի քի՛ սալթ պու կէրճէքլիք՝ սաֆտերուն կիւնաճքեսարը էօլիւմ տէօշէյինտէ էմին էտէպիլիլիտի : Տուլտու քի , չօգ ատէմլէր օլա պիլիը քի , պու գարըտաքի օլան կիպի սաֆտերունլուլարը օլմասըն . լաքին ճէր քէս Լլաճ տիպանընըն ճուգուրունա՝ կէրէք իբրար կէրէք

ինքնար էթտիքէրի կիւնաճարը յա պիւ-  
րիւնմիւշ չըգաճագար . օնուն իչիւն չէ՛ մի-  
սի տէ պու գարը կիպի մէճճանէն գուր-  
թուլուշա՝ վէ միւսթագիլէն ա՛՛ֆվա՛՛ վէ  
տէյիլ գազանրմը՝ իլա պազըշանմը՝  
ճէննէթէ միւսթաճ տըրլար : Պոււնու  
անկլատը , եախօտ տաճա՛ տօղոուսու , օնա  
Մլաճ անկլաթտը . վէ օլ վագըթ՝ օնտան  
սօնկրա էօլէճէք խասթէ եաթաղը եանընտա  
պուլունուրսանէ՛ տէմէլի իտիյինի՛ ա՛լէլ  
խուսուս՝ քէնտիսի ախրէթ թէքտիթինտէն  
քէնտինի սըյըրմագ իչիւն քէնտինէ նէ՛ ի-  
նանմագ վաճիպ օլտուղունու էօյրէնտի :

J

ՎԵՄԻ ԴԱՒՖԵՍԻՆԻՆ ԱՍ-  
ՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉՈՒ

Տէնիլէ եագընճա պիր գասապատա՛  
եէտի գըզ վէ պիր էրքէք էվատտէն միւ-  
րէթթիպ ֆափիւանըն զայլէսինէ մէշոու  
պիր տինտար տուլ գարը վարըտը : ( )-  
նուն պէօյիւք արգուսու օյուսու քի , չօ-  
ճուգլարընը՝ կէրէք տիւնեատէ վէ կէրէք  
ախրէթտէ ինսանըն սէպէպի սա՛ատէթի օ-  
լան տինտէ վէ տինտարըգ Ֆիքիրլէրինտէ  
վէ ֆազիլէթի ատէթ էթմէքտէ թէրպիյէ  
էթսին : Կըզարը՝ զայրէթինէ վէ ար-  
զուսունա կէօրէ ույտուլար , լաքին էրքէ-  
յի էօյլէ տէյիլ . օնուն օպիրլէրինտէն զի-  
յատէ սէվտիյի էվատը՝ պաշընա ազապ ու  
զազէպ օլտու : ( )՝ քէնտիսինի տիւ-  
նեայէ վէ տիւնեա գէվքինէ սէֆասընա վէ-  
րիպ էլտէ օլանը թիւքէթտիքտէն սօնկրա՛  
կէհիւնմէսինի գազանմագ իչիւն կէմիճիլք  
խըզմէթինէ կիրմէյէ մէճպուր օլտու :  
Խմտի վալիտէսիյլէ վիտալէշտիքտէ , վա-  
լիտէսի օնա պիր Կորկտախարան վէրտի ,  
քի՛ իչինտէ քէնտի ատընը վէ օղլունուն  
ատընը եան եանա եազմը ըտը . վէ օնա

երևոյնք երևալովը յլա անտ վերտի քի ;  
 խաղըը իշինն պու քիթապը սագլասըն ,  
 վէ օգուսուն : Վիրա քէնտիտի պիլիւրի-  
 տի , վէ իսթէրիտի քի , օղլու տա էյի անկ-  
 լասըն , քի պու քիթապտա պէյան օլանլար  
 Վլաճ թարաֆընտան իլճամ օլմուշ կէր-  
 չէքլէքլէր տիր . վէ ճէր քէսին ճանը օնլա-  
 րա միւհթամ տըր : Պունճիլէյին վալի-  
 տեսինի պրագտը , վէ Ովկիանոստա ու-  
 զագ մէմէքէթլէրէ կիթտի . վէ վալիտեսի  
 երլարճա օնուն պիր խապէրինի ալամատը :  
 Պիր կիւն՝ ֆուրթունատան օ՛ գըյըլարա  
 տիւշմիւշ՝ պիւթիւն պիւթիւն չըպլագ կիպի  
 պիր կէմիճի՛ գարընըն գափուսունու չալար ,  
 վէ իմտատ տիլէր : Վարը իսէ տայմա կէ-  
 մի գաիֆէսինի կէօրաիւքճէ՛ երևոյնքի  
 գալգար ըտը . վէ էօյլէ շէ յէր խաղըննա՛  
 վէ խայալինէ կէթիւրիւր իտի քի , անկլամա-  
 սը թարիֆ էթմէսինտէն չօգ գօլայ տըր :  
 Օնա բուպա վերտի , եէմէք եէտիրտի ,  
 վէ կիւնլէրճէ՛ էվինտէ եաթըպ գալգամաղա  
 բուխսաթ վէրտի : Պու կէմիճի պաշընա  
 կէլէն պէօյիւք դաղալէրի՛ վէ տէֆա՛ տէ-  
 ֆա՛ կէմիլէրիճին պաթմասընը գարըյա  
 նագլ էտէր իտի . վէ նիճայէթինտէ տէտի .  
 « Ե իմտիքի կիպի ֆէնա ճալէ ճիւ տիւշ-  
 տիւյիւմ եօղուտու . պիր գաչ երլտան պէ-  
 րի չարգըմ տէօնտիւ : Պիր քէրրէ կէ-

միմիղ գարայա վուրուպ՝ պիւթիւն գաի-  
 ֆէլէրին իշինտէն գուրթուլան պէն պիր  
 տէ տէլիգանլը կէմիճի իտի : Պիր չէօլ  
 ատա իւզէրինէ տիւշտիւք , լաքին զա՛վալը  
 չօճուգ . . . եէտի կիւնտէն սօնկրա կէօլ-  
 լէրինի պէն գափատըմ . պու սէյիւր ճիւ  
 ֆիքրիմտէն չըգմաղ՝ : Վ է պունլարը սէյ-  
 լտիքտէ՛ կէմիճիսին սարարմըն երևէրին-  
 տէն աշաղը կէօղիւնիւն եաշը ագարըտը :  
 Վ է տէրիտի . « կէճէ կիւնտիւղ պիր քիւ-  
 չիւք քիթապ օգուրուտու , քի օնու քէն-  
 տիսինէ վալիտեսի վէրմիշ իտի . վէ կէմի  
 պաթտըղընտա՛ պունտան պաչագ ճիւ պիր  
 շէյ գուրթարամատը : Պու քիթապ օնուն  
 սատըգ արգատաշըյտը . օգուտու գտան  
 սօնկրա տուա՛ էտէր իտի , վէ աղլարըտը .  
 վէ նէ՛ իշինն տէյի սօրտուղումտա , կիւ-  
 նաճլարըմ իշինն՝ տէրիտի : Վիթապը  
 էօլիէր իտի . վէ քիթապընտան վէ վալիտէ-  
 սինտէն պաչագ ճիւ պիր շէյին լագըր-  
 տըսընը էթմէզ իտի . սօնկրա էօլէճէյինէ  
 եագըն օ քիթապը պանա վէրտի , վէ պէ-  
 նիմ էթտիյիմ զայիֆանէ իմտատլարտան  
 միւթէշէքքիւր վէ մէմնուն օլուպ՝ պանա  
 տէտի . Վ Յա՛կոք , ա՛լ պու քիթապը  
 սագլա՛ . օնու օգու՛ , Վլաճ մէնի օրնեւ  
 էթտին պունտան զայրը պիր շէյիմ՝ եօգ-  
 տուր : Սօնկրա կիւմ սըգտը , վէ գալպ

րաճաթը լըլը յա էօլտիւն): Վարը շաղպ  
 թիթրէյէրէք, օնուս տեախբէրինի կէրչէք  
 մի սեղյէ յօրտուն տէյիւ սօրտու: Աէմի-  
 ճի տէտի. «Աէլի խանըմ, Տէփօի սաճիՏ  
 տիր. պիր հարփընտա պիլէ խիլափըմ եօգ-  
 տուր. քիթապ տա պուստա տըր տէյէրէք՝  
 երթըմ գ փարանլանըլ ըուպասընըն ալ-  
 թընտան էսքի աշընըլ պիր քիւչիւք քի-  
 թապ չըգարտը: Վիթապ պիր Նոր  
 Ատակարան ըտը: Իմօի գարը օնու ալ-  
 տը վէ քէնտի էլինին եաղըսընը թանը-  
 տը, Տէմ գափաղընըն իւսթիւնտէ քէն-  
 տի ատընըն եանընտա էվատընըն ատը-  
 նը տա կէօրտիւ. օգուտու, աղլատը,   
 տէփա ֆէրրաՏ էթտի, վէ քէնտինէ էվ-  
 լատըն սաղ տրր տէյիւ չաղըրըր պիր  
 սէս կիպի կէլտի: Ա է օ՛ արալըգ եիւ-  
 րէյինին թիւրլիւ Տիյէթլէրինին արա-  
 սընտա՝ գալպինտէն պու տուա՝ գօիտու.  
 «Շիմտի եա՛ Վիթէտիմ՝ գըլ վէր հալըլը-  
 ղընը, վարսըն սէլամէթ իլէ կիթսին. զերա  
 կէօղէրիմ սէնին գուր թարմանը կէօրտիւ-  
 լէր»: ՆիՏայէթ կէմիճիյէ տէտի. «Պու  
 քիթապը պանա վէրմէյէ իսթէրմիսին»:  
 զերա ՄլաՏըն ինայէթիյէ էվատընը  
 թէվպէյէ կէթիւրէն քիթապը տէփա՝ էլինէ  
 կէչիւրմէյէ չօգ արղուսու վարըտը: Աէմիճի  
 տէտի. «Խա՛յըր խանըմ. պանա Տէր նէ

պաճա վէրսէն, պու քիթապը վէրմէմ.  
 պուսու պանա օ չօճուգ էօլիւմ սա՛ա-  
 թընտա պաղըլատը. օնտան սօնկրա չօգ  
 վագըթ էլինտէքի վարիյէթիմին Տէփսինի  
 թէլէֆ էթտիմ, գայպ էթտիմ, ֆագաթ  
 պու խաղնէի Տէր վագըթ գուրթարտըմ.  
 ումարըմ գըլմէթինի էղրէնմիչիմ, վէ  
 եանըմտան ա՛սլա տըրմամ»:

ԺԼ

ՊԵՏՐՈՍ ԵԱՄ ԽԱՍԹԻ

Լստուածաշունչուն եայրմասընտանիւ միւսն հասիլ օլան խայրըլար՝ էլ ան հէփ էյի Վրիսթիանլարա մալիւմ տիւր լաքին Լստուածաշունչու օգուամանն հէր կիւն պէլիսիզ վէ պիւարէ քիմնէլէրին իւզէրինէ զու հուրէ կէթիրտիյի տա՛ղը հասըլաթ մախտուսէլէր չօգ վագըթ փէք ա՛ղիմ իսէլէր տէ , էքսէրի հէր քէսին օլ գատար մալիւմիւ տէյիլ տիր : Իշպու թագտիմ՝ օլունան սահիհ վուգուա՛թըն քիւշիւք հիքեայէսի՛ պիր չօգ զայրի հիքեայէլէր կիպի Լստուածաշունչուն պու միսիլի թէսիրլէրինի էյի կէօսթէրիպ անկլատա պիլիւր :

Ըզ երլտան պէրի Ինճիլ վագը իւըզմէթինէ թային օլմուշ ուտում : Պիր կիւն գատապանըն պիրինտէ վաղ էթմէյէ վաըըպ՝ օրալընըն պիրինտէն իշէթտիմ քի , եագըն եէրլէրտէ պիր զալալը Փուգարա քիմնէ վարըմըշ , քի աղալարընըն հէփսի թութուգ իտի . վէ պու քիմնէ ալա մէք թէպտէ թէրպիյի օլունմամըլտը . անճագ

տին մատտէլէրի իւզէրինէ սէօհպէթլէրի չօգ աճայիպ իտի : Պունու պանստօյէյէն ատէմ՝ տին հագգընա զայրէթքէշ պիր քիմնէ աէյիլ՝ իլա պէօյլէ շէյլէրի գայտ էթմէղ պիր ատէմ իտի . վէ պու նուն իշիւն՝ օնուն շէհատէթի՛ աղ շիւպհէ գալտըրըր ըրը : (Ս) տէտիքի , պու ատէմին ատը Պետրոս ումուշ , վէ սէօհպէթլէրինն գուվէթինն վէ լէթաֆէթինն եանընա կէլէսլէր հէփսի թաճիւպ շէքէր իմիշ , վէ քէնտի իլլէթի սէպէպիյէ միւս թագիլէն քէնտի օտասընտա գալմաղա մէճ պուր օլուպ՝ քիլիսէյէ ալա այագ պատըղը եօղումուշ . վէ Լստուածաշունչաւն պապազա ճիլտապ օգուպուղու եօղումուշ :

Պու նագլիյէթ՝ զեյատէսիյլէ պէնիմ թէֆթիլ արղումու ույանտըրտը . վէ հէմէն օ՛ախշամ պու մէշհուր քիմնէյի կէօրմէյէ կիթտիմ , քի էլէ տէօնէճէք եօլումտան աղ ուղագ պիր մահալտէ թէմէքիւն էթմիշ իտի : (Ր) ալա վարտըղմտա՛ իշէրտէ օլանլարըն Փագըրըղը նէ՛ տէրէճէ օլտուղու՛ էպին տիշարըսընտան տա պէլիլ իտի : Իպին թալանը չօգ եէրինտէն տէլիք՝ փէնճէրկէլէրինն անճագ պիր գաշ թանէսինտէ ճամ՝ գալմը՛ գափուսու խարապ՝ վէ պիւթիւն պիւթիւնէ աչըղ ըրը : Իշէրի կիրտիմ՝ վէ աշաղը գաթըն էշեսար՝

աղաճտան պիր՝ իսբէմէ՛ գըրըզ պիր սան-  
տալիէ՛ վէ մէշէ աղաճընտան պիր սուֆրա-  
տան իպարէթ իտի . աղաճ իսբէմէնին իւ-  
ղէրինտէ պիրինի օթուրմուշ կէօրտիւմ ,  
քի սալթ օնուն կէօսթէրիշի ճէմի՛ եվին  
կէօսթէրիշնտէն չօգ զեյատէ ֆագըր Ը-  
տը : Կէօրմէյէ կիթտիյիմ քիմնէնին չագ-  
գընա կէվկէտէն ֆիքրիմճէ թասվիր էթ-  
տիյիմ ճիւլէն՝ պու շիմտի կէօրտիւյիւմէ  
եկրէյիմի սըզամատան՝ Տըֆիլ էտէմէտի :  
Պու սիննի օթուղ եաշնտա կիպի պիր  
ատէմ իտի . քի օնուն պէնկղի սօլուգ վէ  
պօզուգ՝ վէ գաֆասը էօլիւտէն աշըր իրի՛  
ճէմ՝ զայի՛ֆ ճէմ՝ պիշիմիղ աղալարընա ա-  
շիքեարէ փէք զլտտ կէօրիւնիւր իտի . օնուն  
պօյու՝ օն եաշնտա պիր չօճուգ պօյունտան  
չօգ զեյատէ տէյիլ իտի . իքի գօթուգ  
տէյնէյիյիլէ զօր զօրունա սիւրիւնիւրիւ-  
տի , վէ արգասընըն գամպուրու՝ նէֆէս ա-  
լըպ վէրմէսինէ քէնտինէ չայլը սըգլէթ վէ-  
րիրիտի : Պու զավալը քիմնէ՛ չօճուգլու-  
ղունտա լաղըմը կիպի պագըմըշ օլմտըղը  
իշիւն՝ պու ճիյէթէ տիւշ օլմուշուտու :  
Իչէրի կիրտիյիմ վագըթ օգույօրուտու .  
վէ պէնիմ մէրամըմ՝ օնա քէնտի ֆիքրի-  
մի անկլաթմաղտան էվվէլ՝ քէնտիմ օ-  
նուն ֆիքրիտի անկլամագ օլտուղունտան՝ օ-  
նա պիր վաղիֆէսիգ սիւրէթ իլէ եանաշ-

ալըմ , վէ տէտիմ . “ Ս ագթընըլ խայր  
օյսուն Պէտրոս , օ օգուտուղուն՝ նէ՛ քի-  
թապ տըր ” : Պաշընը դալտըրըպ՝ պիր  
պանա պագտը , վէ պիր ճագիմ աղըրըլ-  
ըլա էօյլէ պիր ճէվապ վէրտի քի՛ օ-  
նու կէօրտիւյիւմտէ ազլմա կէլմիշ օլան  
ֆիքրիմէ սըգլէթ վէրիւր ճիւլալարըմըն  
ճէփսինի տաղըթտը : “ Ի Ֆէնտիմիղ վէ  
Վուրթարճըմըլ Յիսուս Քրիստոսուն  
Եւնի Լ՛ Տարնը օգույօրում ” տէտի :  
Պէն տէտիմ . “ Չօգ տինտար քիմնէլէր-  
տէն իշիթմիշիմ քի , պու քիթապտա չօգ  
էյի շէյլէր վար : Պու սաճի՛ճ մի տիր ,  
պէլքի պանա տէյէ պիլերսին . քէնտիմի  
էփ էյի կիւնաճքեար պիլիօրում . վէ  
էյէր պու քիթապ պէնի՛ տէ իսլաճ էտէ  
պիլսէ , օնու պէ՛ն տէ օգուրուտում ” :  
Ղ՛էվապ վէրտի . “ Իյէր պու քիթապը  
եաղանլարա իլճամ էտէն Թուճ սէնին տէ  
գալպինի աչարսա , շիւպճէսիղ պու օգու-  
մա սանա եարայաճագ տըր . անճագ պու  
օլմատըգճա , ճի՛չ պիր ֆայտէ կէօրէմէղ-  
սին : “ Կէֆասնի աաէմ՝ Լ՛ Լուհն րո-  
հուանն շէյլէրնի գապուլ էտէմէղ . գէրու  
ոն պիլանիւրէր կէօրիւնիւր , վէ անկլամագ  
գապիւր տէյիլ տիր . շէն րոհուիճէ անկլա-  
շըլը ” : Ե Վրտի . իբ . 14 : Լաքին պէն  
սէօյլէտի յինին ֆիքրիտի անկլամայօրում

կիպի կէօս[թերերէք՝ տէտիմ՝ . “ Եւ սէն նաճըլ է[թտին քի , պու բուհանի շէյլէրի անկլայօրսուն . սէն պիր ալիմ՝ աստէմ օլմամալը սըն ” : ( Կ վագըթ ինճէ՛ պիր տիգգաթըլա եիւղիւմէ պագտը . էօյլէ կէօրիւնիւր իւտիւ քի , կէօղիւ՝ ճանըմըն տէրինլէրինի օգոււմաղա իս[թերիտի : Ելիհայէթ պանս տէտի . “ Եփէնտիմ , սէնի պէն [թանըմայօրսում՝ , [թէշըիֆինին տէ սէպէպինի պիլէ՛մէմ՝ . լաքին պունու էյի պիլիւրիմ՝ քի , պու քի[թապըն էմրինէ կէօրէ պէնտէքի օլան ումնուտուն սէպէպլէրինի սօրանլարըն հէիսինէ ճէվապ վէրմէյէ հագըր օլմալըյըմ՝ : ն ՊԵՄ . Գ . 15 : Ելլահա բէճամ՝ պու տուր քի , պու պօրճոււմն՝ հաղիմլէք վէ բայէթ իլէ էտա է[թմէյէ քէրէմինի պանա իհսան է[թսին : Եփէնտիմ , վիճուտիմին այգըրը շէքլինի կէօրիւօրսուն . անճագ ճանըմըն շէքլինի կէօրէ՛մէղ սին , քի օ՛ պունտան տօհա ֆէնս տրր . նէ՛ գատար կիւնահքիար օլտու դոււմն սէն պիլէ՛մէղսին ” : Պէն տէտիմ՝ . “ Սէն կիւնահքիար մըսըն . պու նի՛ճէ օլա պիլեր : Սէն ետրինտէն կիւճ պէլա գրմըլտանըյօրսուն : սէնին շու շիմտիքի հի յէթինտէ նէ՛ կիւնահ է[թմիշ օլա պիլերսին ” : “ Սահի՛հ տիր ” տէտի , “ Ելլահա՛ օ պիր աստէմլէր կիւճէնտիրտիյի [թարզըլա

պէն կիւճէնտիրէ՛մէմ՝ . անճագ տիւնետէ պուրունան էն ալապ մաիլուգլարըն պիրի պէն իմ : Չօգ վագըթ Ֆիքրիմէ էօյլէ գօմուշ ուտում քի , պէնիմ էօմրիւմիւ պէօյլէ զարուր էտէն պու իլլէ[թիմ իս[թէտիյիմ՝ գատար կիւնահ իլլէմէյէ պանա հագգ վէրիւր : Օանն էտէրիտիմ՝ քի , Ելլահա պու տէրէճէ՛ պէնիմ զիւլիւմիւմ՝ ճէ սէպէպսիղ ետրէ զարուր էօմրիւր կէշիւր[թտիյի քիմսէյէ՛ անրէթտէ ճէֆա վէ աղապ վէրմէղ : Պու աղը գուլլանարագ՝ էլիմտէն քիւֆիւրտէն վէ եէմինտէն պաղա՛ պիր կիւնահ իլլէմէք կէլմէղ իտիյինտէն՝ օլտում օլասըյա պունլարա տալարմ՝ : Պէտուուալար իճատ էտէր իտիմ , քի զանն էտէրիմ՝ քիմսէնին ֆիքրինտէն կէլմիշ տէյիլէր իտի . վէ պու գապահաթը քէնտինէ զապիւաթ էթմիշ պիլէ օլսան՝ օնլարը իշի[թտիյինտէ [թիւյլէրին [թիքէն [թիքէն օլուրուտու : Իսպալթ՝ Ելլահա շիւքիւր օլտուն , իւշ երլ գատար վար սըր քի , գօլթուգ տէյնէքլէրիմէ տայանըպ գափոււմուն էօնիւնտէ պիր կիւն կիւնէշէ չըգտըղըմա՛ միտէմէ պիր քէպքին սանճը կիրտի . հայգըրարագ ետրէ տիւշտիւմ՝ . զանն էթտիմ՝ քի էօյլէճէյիմ՝ . էօլիւմ հէյալը իպ[թիտատան ֆիքրիմէ հի՛չ պիր գօրգու կէ[թիրմէտի . սանա սէպէպինի՛ տէ տէտիմ՝ : Ելաքին



աղըր պիր աղ վազըթ ուղանընճա, ֆիւր-  
 րիմէ ախէր թարղ աղըրճա միւլհազա-  
 լար կէրտի: Վէնտիմ քէնտիմէ տէմէյէ  
 պաշատրմ: Պէն էօմրիւմտէ նէ՞ էյլիք  
 էթմիշ իմ: էյվա՛հ՛ Տի՛ջ: էյլէ իսէ՛  
 պէնտէ ճէննէթէ կիթմէք ումուտու նէր-  
 տէն օրույօր: Վապիլ տիր քի պու-  
 տիւննատաքի շէքտիյիմ պունճա ճէֆա-  
 լարտան սօնկրա՛ էթտիյիմ՝ քէօթիւլիք  
 իշիւն ճէհէննէմ՛ տէ կիտէյիմ: Օլ  
 վազըթ քէնտիմի վէք պիշարէ պուլ-  
 տում: զիրա օլ զէմանտէ քէնտի ա-  
 մէլէրիմտէն պաշգա գուրթուրուշ եօրու  
 պիլմէյօր ուտում՛: Պու արալըգ սէօ-  
 զիւնիւ քէատիմ, վէ օնա տէտիմ: “Եա  
 ճիւմէյէ Վատըր ԱլլաՏըն նազարընտա  
 օլմագ իշիւն էլիմիգտէն կէլէն ճէմի՛ խայըր  
 ա՛մէլէրի էթմէքտէն գուրթուրուշա պաշ-  
 գա նէ՞ եօրումուղ օլա պիլիւր՛: Պանա  
 ճէվապ վէրտի: “Աիլ պիր լէն նօսոն ա՛նէլէ-  
 րէ իլէ սաարգ օլմապ: զիրա կիւնտիւ պիւ-  
 լէր նօսոն ձապիլտալ իլէ օլուր: Առոմ՛ Գ:  
 20: Ալլահ . . . պիլիլ պիլիլ իշիւնիւնիւ  
 սաարգալտա օլմա ա՛նէլէր իլէ Գէյիլ,  
 իլա օնուն շէտի ձերհամէլիւնէ իւօրէ խելա  
 էլիլիլ, լիւրտար Գօղաշ էայգամաար՛ զէ  
 Ա՛պիլ Բուհ էլիլիլիլիլիլ ձապիլտալ իլէ, շի օ-  
 նոն խելա էրիլիլ իլիւնա՛ Վրիտարտան

ձապիլտալ իլէ իւլիլիլիլիլ ձապիլտալ իլէ Գէօ-  
 րիլ: Տի՛ր . Գ . 5, 6: Պունու տէտիրտէն  
 սօնկրա՛ տէֆա նագլիւնի էլէ արպ տէտի-  
 “Պու պիշարէ հալիմտէ տուա՛ էտէյիմ տէ-  
 յիւ քէնտիմի տէնտիմ: վէ օ վազըթ էթ-  
 տիյիմ տուա՛” օգուտուղուն նա իշիլթտի-  
 յին տուա՛լէրին Տի՛ջ պիրիսիւնէ ապա պէն-  
 զէմէգ: Իման տուա՛ւրյօր տէմէյէ ճէ-  
 սարէթ տէմէմ: լաքիւ Տէր նէ իտի իսէ,  
 Ալլահ տուա՛ւր իշիլթտի, վէ ճէվապընա՛  
 տա պէնիլայըգ կէօրտիւ: Պիրիլիմ կէլ-  
 տիյի գատարը՛ տուա՛մ շո՛ւ տուր: Եա  
 Ա՛ֆէնտիմ, պէն պիր Փազըր կիւնաճքեար  
 ըմ՝ միւտտէթի էօմրիւմտէ պիր խայըր  
 ամէլ էթմէմիշիմ: շիմտի տէ ճէհէննէմէ  
 կիտէրիմ տէյիւ էօլիւմտէն գօրգայօրում:  
 Այէր գատար իսէն՛ նա՛ Ա՛ֆէնտիմ, պէնի  
 գուրթար, սանա րէճա էտէրիմ: կէրէք  
 պիլմէմ՝ քի պու նա՛նըլ օլա պիլիւր: Պէրի  
 նէնիտէն թէճիւպէ էյլէ վէ Վաւիլթտէն  
 էյի օլուրում: զիրա օ՛ կիւնտէ սալթ նէտի  
 տէֆա տուա՛ էտէր իտի, պէն սէքիլ տէֆա՛  
 էտէյիմ: վէ օն իքի պաշ տա օգուրում:  
 Օլ վազըթ տուա՛ էթմէք տէյիւ՛ վալիտէ-  
 միւն տուա՛ քիլթապընը օգումասընը պէլ-  
 լիլիլիլ իտիմ՛: Օնա տէտիմ: “Այ  
 ճա՛զըգաթ օ՛ թարղ քիլթապըրտա նա-  
 զըլըշարտա էյի տուա՛լար վա՛րմը տըր՛:



նի տիւնեայա տիւշմուշ զանն էթտիմ : Պու Լլաճանի գան՝ ճանրմըն եարալարընը սաղայտը յօր կիպի տույայօրում սանտըմ : Օգէման թեվպէ էտէ պիլի յօր ուտում, ինանա պիլի յօր ուտում, Լլաճը սեվէ պիլի յօր ուտում. պին երլ էօմրիւմ օլսա՝ Վրիստոսուն աշգրնա Տէփսիսի պիրտէն ֆէաա էտէճէք իտիմ”:

Պէն տէտիմ. “Լգրլտան խարիճ շէյլէր սէօյլէ յօրսուն. եա Լլաճ օնլարը սանա նէ՛ իչիւն թանրթմըշ զանն էտէրօին. պու՝ Եէնի Լ՛ճտը օգուսաղա սարֆ էթտի յին զայրէթ վէ տիգգաթլարըն՝ պէտէլի՞ տէյիւ մի օլս”:

Պու ճէվապըմա թարիֆի միւշօիւ պիր Տիյէթ իլէ գարշըրգ վէրտի. “Լլաճ պիլէ իէլաա՝ էյլէպի, վէ մուգատ տէս տա՝ վէթ իլէ տա՝ վէթ էյլէտի. ամէլիմիգէ կէօրէ տէ իյ՝ իլա էնպիլին լագպիլի՝ նէ լէ Յիւսա՝ Վրիստոսոս էպէլէ վէլոն. դան պիլէ վէրիլէն ինայլէլինէ իէօրէ : ա՝ Տէ՛յ . ա՝ . 9 : “Վէ՛ն, պանա էօյլէ՛ մի ինանտըրմագ իսթէրսին քի, Լլաճ տիւնեա եարատըրմագտան իլէրի՝ սէնճիլէյին պիր պիչարէ մախուգ իլէ մէշղուլ օլմուշ իտի : Լ՛վվէթ, էլպէթթէ. էօյլէ օլմալսա, նէ՞ իչիւն տէյէճէք իտի քի՛ : Վիճէ քի պիգի տիւնեա գուրուլմագտան էվվէլ օնուելա սէչտի, քի քէնտի Տուղուրունա

մուճապպէթիլէ մուգատտէսլէր վէ գուսուրսուլ օլայըմ”:

Ե՛վէ . ա՝ . 4 : Օնա տէտիմ. “Օլ վագըթտան պէրի սէն Տիչ պիր կիւնաճա տիւշմէմիշ օլմալը սըն”:

“Լ՛յլաճ” տէտի, “Տէփիմիղ տէ շօգ շէյտէ խագա էտէրիղ : Յ՛ա՛լ . ա՝ . 2 : Լ՛յէր տէսէք քի կիւնաճըմըլ եօգ տուր, քէնտի քէնտիմիղի պտատըրըլ, վէ կէրէքըլք պիղտէ տէյիլ տիր”:

ա՝ Յ՛ա՛լ . ա՝ . 8 : Թէքրար տէտիմ. “Եա սէն շիմտի ճէճէնէմէ կիտէճէք գատար կիւնաճ իշլէյէ իտին, գապիլ քի սէնին Տիչ պիր շէյ պիլմէտէն սանա տաճա՝ խայրըլ օլուրուտու”:

Պունա ճէվապ վէրտի. “Շէման պունա գանմըլըմ քի, սիգտէ էյի ամէլ պաշլայան՝ Յիսուս Վրիստոսուն կիւնիւնէտէք թէքքիլ էտէճէք տիր : միլէլ . ա՝ . 6 : Պէնիմ գօյունկարըմ սեսիմի իշիտիրլէր, վէ պէն օնլարը թանրըրըմ, վէ պէնիմ արտըմ՝ ճա կէլիլլէր վէ պէն օնլարա էպէտի էօմիւր վէրիլիմ. վէ էպէտէն ալա դայոլ օլմայաճագլար, վէ օնլարը պէնիմ էլիմ տէն քիմսէ գալիմայաճագ սըր”:

Յ՛ա՛լ . ա՝ . 27, 28 : Լ՛յէր պիր քիմսէ կիւնաճ իշլէրսէ, Պապանըն եանընտա սատըգ Յիսուս Վրիստոս շիֆա՝աթճըմըլ վար, վէ օ կիւնաճըմըղա քէֆարէթ տիր. վէ

տէ յի՛լ եայնորդ պիղեմ կիւնաճըմը իչիւն՝  
 իլլա պիւթիւն տիւնեանընքիլէրինէ՛”։ Ի  
 Յով. Բ. 1, 2 : Օնա տէտիմ . “ Եւր  
 տէտիլքիլէրինի էյի՛ձէ անկլայա պիլըյոր-  
 սամ , շիմտի սէն փերվասըղ կիւնաճիլէ-  
 յէ պիլիւրսին . Յիսուս Քրիստոս սէնին  
 Գուրթարըճըն օլուուգտան սօնկրա , ամե-  
 լին նա՛սըլ օլուրսա հաճէթ տէյիլ ” :

( ) զէման օ՛ պիր ա՛ղիզ տարղընլըզ իլէ  
 սէսինի եիւքեյտիպ տէտի . “ Զա՛շա , պիլ  
 քի կիւնաճա էօլտիւբ , արթըզ օնտա նի՛ձէ  
 եաշայալըմ : Զու՛ն Քրիստոսուն մուճապպէթի պիղէ զօր էտէր .  
 վէ պէօյլէ գըյաս էտէրիղ քի , էյէր պի-  
 րի ճէփսի իչիւն էօլտիւ իւսէ , օլմուշ օլ-  
 տու քի ճէփսի էօլտիւլէր : վէ օ՛ ճէփսի-  
 նին ուղուրունա էօլտիւ , թաքիմ ար-  
 թըզ եաշայանլար քէնտիլէրի իչիւն եա-  
 շամայալար , իլլա քէնտիլէրի իչիւն էօլէն  
 ճէմ տիրիլէն իչիւն եաշասընլար ” : Բ  
 կորնթ. Ե. 14 , 15 : ( ) պէօյլէ սէօյլէր-  
 քէն կէօղէրինի պէնիմ իւղէրիմէ տիրիլ  
 իտի . վէ քէնտիմի զապթ էտէմէտի յիմտէն  
 կէօղէրիմէ կէլէն եաշը կէօրիւնձէ , “ Ե՛ճէ-  
 ֆէնտիմ սէն , տէտի , կէօրիւնտիպիւն կիպի  
 տէյիլսին . սանա ա՛նտ վէրիրիմ , քի՛մ  
 սին վէ նէ՛ր իչիւն պուրայա կէլմիշ սին՝  
 պանա սէօյլէ ” : ( ) նա տէտիմ . “ Ե՛

սէվկիւլիւ գարտաշըմ , կէրէ՛ք տիր . կէօ-  
 րիւնմէք իսթէտիյիմ ատէմլէրտէն տէյիլ  
 իմ . պէ՛ն տէ պիր Փագըր կիւնաճքեար  
 ըմ , քի Ե՛ղիզ Բուճ պանա՛ տա սանա  
 օլտուղու կիպի գըլաղուղ օլտու , ‘ Քի պիղ  
 տաճա կիւնաճքեարլար իքէն՝ պիղեմ՝ իչիւն  
 էօլէն Քրիստոսա՛ ( Զու՛ն . Ե. 8 ) իթիմատ  
 էտէյիմ : Պետրոսուն Ֆիքրի տալմըշ կէօ-  
 րիւնէրէք , պիրաղ սիւքիւթտէն սօնկրա  
 տէտի . “ Ե՛ աղ վէրմէք իչիւն պու գասա-  
 պայա կէլմիշ պիր վաղճըր իչիւն իչիթտիմ .  
 աճապ սիղ օ՛ մուսունուղ էֆէնտիմ ” :  
 ( ) նա տէտիմ . “ Ե՛վկէթ տօսթու՛մ՝ պէն  
 օյու՛մ , քի պու սապաճ սէնին Փագըր գօմ-  
 շուլարընա՛՝ կիւնաճըն իւճրէթի էօլլեմ  
 սիւր , ամմա Ելլաճըն պախշիշի Բապպը-  
 մըղ Յիսուս Քրիստոսա էպէտի էօմիւր  
 տիւր՝ ( Զու՛ն . Դ. 23 ) տէտիմ ” :

Պու արալըզ պագըշընը վէ ճարէքէթի-  
 նի ա՛յա ունութմամ . պանա տօղրու ա-  
 թըլմաղա քէնտինի պիր զօրլատը , պիր է-  
 լիմի իքի կէլյլէ դութտու , տիղ իւսթիւնէ  
 կէլտի , վէ կէօղէրինի կէօյէ գալտըրարագ՝  
 եիւքեք սէսիլէ տէտի . “ Ե՛ա Ելլաճըմ՝  
 շիւքիւրլէր օլուուն սանա քի , արղու՛մու  
 սալթ տօլտուրմագ տէյիլ՝ իլլա թաշըրարն  
 պիլէ : Սանա շօգ տէֆա տուա՛՝ էթմիշի-

տիմ բի , էօմրիւմիւն իշինտէ պիր տէՓա օլ-  
տուն սէնին գուլարընըն պիրի իլէ կէօրիւշ-  
մէք պանա իհսան էտէսին , վէ իշթէ Յի-  
տուս Վրիստոսուն խրղմէթճիլէրինին պիրի-  
նի շիմտի պանա կէօնտէրտին” : Մտէն պա-  
նա տէտի . “Մ՛ջ ա՛ղիլ էֆէնտիմ , սանա ըէ-  
ճա էտէրիմ , շու սէօյլէտի յին կիւզէլ սէօզ-  
լէրին իւզէրինէ վէրտի յին վազը պանա՛ տա  
թէքրարլա . զերա վազ տինկէմէյէ ճիւ  
անլա պախթըմ՝ օլմամըլ տըր” : Իմտի օ-  
նուն խաղընըր խօշ էթտիմ . վէ օլ կիւն  
պիր ազ վագթըն իշինտէ տույտուղում  
զէվք՝ խրղմէթիմին միւտտէթի օլան եիրմի  
ալթը սէնէնին զարֆընտա աույտուղում  
զէվքէրին էն թէմիլլ իտի . զերա կէօր-  
տիւմ բի , գարջմտա օթուրան՝ Մլաջըն  
Վեչամընը թարիֆ օլունմազ պիր Փէր-  
րաճիյէթ իլէ տինկէրիտի : Մ՛ճ նէ՛ իշին  
ճէմա՛յթ չօգրուղու իշինտէ չօգ վագըթ օ-  
նուն էմնալինի կէօրէ՛մէյիմ :

Սէօյլէմէսինի պիթիւրտիքտէն սօնկրա ,  
Պետրոս պանա տէտի . “Օ՛անն էտէրիմ է-  
ֆէնտիմ , սէնի պու կիւն պու դասապայա  
Մլաջըն մուգատտերի կէօնտէրտի . զերա  
պունու տա սանա տէմէք լաղըմ բի , պէ-  
նիմ եէնիտէն աօղտուղում կիւնտէն պերի  
ճէր կիւն Մլաջա ըէճա էտէրիմ բի , քէն-  
տի խատէմէսինտէն պիրինի պէնիմ Փագըր

գօմշուլարըմա նասիհաթ վէրմէք իշին  
կէօնտէրտին ք վէ շիւպէմ եօգ բի , մէմ-  
լէքէթիմիլտէ Մստուածաշունչ ամմէյէ  
մալիւմ օլտուղու իշին՝ պիր վազճը տա  
պուլունա պիլիլ . իմտի Մլաջ սէնի սէչ-  
միշ . վէ պունու պէօյլէ պիլտիքտէն սօնկ-  
րա , ա՛պա շիւպէմ եօգ բի , սէնին խրղ-  
մէթին իլէ Մլաջ օնլարա սրղին խրղմ-  
թիինիլտէն ճէր գապիլ օլան էյլէյի իհսան  
էտէճէք տիր” :

Իմտի պիր աղ վագըթ տաճա պիրլէքտէ  
տուրտուգտան սօնկրա , օնու Մլաջա ըս-  
մարայըլ՝ պէօյլէ պիր ճանա իշէր սէյիլէ  
ֆիքրիմ տալմըլ՝ մաճալիմէ տէօնտիւմ :  
Կէօրտիյիւմ էօյլէ պիր դաթ իտի բի , իւ-  
զէրինէ ճէր թիւրլիւ վիւճիւտ զայիֆիլ-  
յինի եիւքէնմիշ իտի , բի ապա թէրպի-  
յէ օլմամըլ օլուպ՝ քիմնտէն պիր իմտատ  
պուլմայարազ , սատէ Մստուածաշունչու  
օգունմաղըլ՝ քէնտի քէնտինէ ճանընը եիւք-  
սէլթմէյէ վէ թէմիլլէմէյէ վէ պու տիւ-  
նեատա իքէն տիւնեապիլէրին թանըմաթը-  
ղը մութըլուղա մալէք օլմաղա էրիշմիշ  
իտի : Մլաջ քէնտի Ինճիլինտէ պիլլէ նէ՛  
թէսէլի խաղնէլէրի վէրմիշ տիր , վէ պիլ  
պու գատար էյլէքէրին փունկարընտան  
ալմաղա իհմալ էտէրսէք՝ նէ՛ գատար քէօր  
օլմուշ օլուրուլ :

Պու նատիտէ Վրիսթիանը բասթ կելիպ կէօրիւշմէմիզի պիր գաչ տօսթանադլ էթտիմ . վէ օնուն տիւննապիճէ կէշիմիին զահմէթինի աղաթմադ զըմնընտա պիր չարէ պուլմաղա մուզաքերէ էթտիք : (Նա ճիւղի պիր իմտատ թէքիլֆ էթմէմիզտէ , գապուլ էթտիրիւնէէէ գատար աղ զահմէթ շէքմէտիք . զիրա պիղէ տէտիքի , մահալէմին քիլիսէսինտէն քէնտիլնէ վէրիլէն՝ կէշիմի քիլայէլէթ էտեր . մուլթադա էջլէ չօրուգ չօճուգ սահապր ֆագըրլար վարտըր քի՛ պէնտէն զիլատէ ագճէէ միւհթմաճ տըրլար . օնուն իսէ հաֆթատա ալտըղը փէք աղ պիր շէյ իտի :

(Նու կէօրմէյէ սըգճա կիտէրիտիք . սաֆ ու սալիհ սէօհպէթլէրի կէօյնիւմիւզիւննափար ըտը . օլ տէրտ ու ճէֆատէ օնուն սապըր վէ ֆէրրահլըղը պիղէ էյի պիր իպրէթ օրուրուտու : Լաքին աղ վագըրթ սօնկրա պիր կիւն վալիտէսինիննաւընտա իքիսի պիր նէրտէ իքէն Լստուածաշունչ օգուրուքան , պիրտէն պիրէ տէտի " Ա ալիտէմ " , քէնտիմտէ պիր ֆէնալըգ տուլայօրում . կարտըմ էյլէ շու էյրէթի մէրտիվէնտէն չըգայըմ . (զիրա քէնտիքիւչիւք օտասընա կիթմէյէ պաշգա մէրտիվէննեօղուտու .) ումարըմ քի , աղ վագըթտան փէտէրիմին էվինտէ օլաճաղըմ " : Գարըր օնու կէօթիւրտիւ , կաթա-

ղննա՛ դօտու , վէ գօրտիալ ալմաղա սէյրթտի , վէ զանն էտեր իտիքի , պու իլաճհէր իլէթէ շիֆա աըր : Պիր գաչ գօմշուլարըլա պերասպեր էվէ կէլտիլինտէ , կէօրտիւ քի՛ էվլատըր լագըրտըր էթմէյի պիթիրմիշ : Պիր գաչ տագիգէտէն սօնկրա՛ սըգլէթսիզ վէ հիչ պիր գօրգու նախօտ աճընմադ նիշանէսի կէօթէրմէյէրէք՝ պու տիւննալը թէրք էտիպ՝ օ պիր տիւննատա սատըղլարա մախսուս օլմուշ սա՛ատէթէ վէ Լֆէնտիմիգտէն օլան սէվինճէ մալըք օլմաղա կիթտի :

ԺԻ

ՔՐԻՍՏՈՒԱՆԸ ԸՆԸՆ ՍԱՀԻ Հ-  
ԼԻՅԻՆԵ ՊԻՐ ԵՆ ՀՈՒՏԻ-  
ՆԻՆ ԸԵՀԱՏԵԹԻ

Ե՛հ հուտի միւկերիս Գլազիոս Յովսէ-  
պոս՝ Վրիսթիան թարիխիսին 37 սէնէսին-  
տէ Երուսաղէմտէ տօղտու : Պունունքի-  
թապարընըն գըյմէթիսին՝ պու տէհիլէրին  
մէշհուր ալիսիէրիսին պիրի օլան Յով-  
սէսի Աքալիճէրին շէհաստէթիսիլէ թար-  
թա պիլիբիլ յքի տէր . “Տօղուլուղու ճէ-  
մի՝ միւկլիֆիլէրտէն զիյատէ սէվէն վէ  
չօգ աշգըլա արայան՝ Յովսէպոս տուր . վէ  
տէյի՛Լ սալթ Ե՛հ հուտիլէրին թէվարիսի  
հագգընտա՝ իլլա օնլարըն հիլ պիր միւնա-  
սիպէթլէրի օլմաղղը միլլէթլէրին թէվա-  
րիսի հագգընտա պիլէ՛ պիւթիւն Երունա-  
նի վէ՛ լաթին միւկլիֆիլէրտէն զիյատէ օնա  
ինանմագ էյի օլտուղունու սապիթ էթմէ-  
յէ գօրգմայրղ . զիրա սատագաթը վէ  
մալիւմաթընըն կէնիշլիսի հէր Եհերտէ  
գօլայճա թանըլըր” : (Ա լաբլլուր թասսիլէ  
քիթապընտան :)

Յովսէպոսուն մերամը՝ Վրիսթիանըղա  
թէսասհիւպ թարաֆ էթմէք իտի տէյիւ հի՛չ

պիր վէճհ իլէ շիւպհէ օլմաղ . զիրա Ե-  
լիւնճէյէտէք Ե՛հ հուտի գալտը . պիր թա-  
րաֆտան տա՝ Յովսափատ շէհրիսին գապի-  
թի իքէն՝ օնուն ալընտղը վագըթ Եհէսիբ  
տիւշտիւքտէն սօնկրա՝ Ա կապասիանոս վէ  
Տիտոս վէ Ղոմէտիանոս գըրալարըն հի-  
մայէսինտէ շօգ միւրիւվէթ պուլտուղու-  
նու պիլէն՝ Սօմալըլարըն պունու նէ՛ ա՛-  
զիմ իթիպարտա թութտուգլարընը էյի  
անկար :

Ըլմաթի պու քիմէնին Եաղտըղարըն-  
տան՝ Բստուսճաշուշուշու հագգ օլմաղ  
խուսուսուշուտա գապի իսպաթլար օլան պիր  
գաշ մաշալին թէրճիւմէսինի վէրէլիմ :

Յովսէպոսուն՝ Եհ հուտիլէրին էսի թարիխի նամ  
քիթապընտան իսթիլարաշար :

Խ . Առ ՔուՓանը հագգընտա :

Ճ՛էմի՝ միւկերիլէր՝ մութիբէթլէր  
պիլէ՛ թուֆան իչիւն վէ՛ Ղոյ նահապետին  
կէմիսի իչիւն սէյլէրլէր . վէ օնլարըն պի-  
րի՛ Բերոսոս Քաղգէացի տիր . օնուն ա-

սրբ քէնտի սէօզէրի պոճնլար տըր . “Տէր-  
 Լէր քի , Լըրմէնիսթանտա՝ Վիւրտիսթան  
 տաղլարընտա հալա կէմինին փարչալարը  
 կէօրիւնիւրէր : Ա է պաղըլարը օնտան  
 կէմինին գափլանտըղը զիֆթտէն փարչա-  
 ւար կէթիւրիւրէր , վէ օնլարը թըլըսըմ տէ-  
 յիւ գուլանըրլար ” : Փիււնիկեցիլէրին էս-  
 քի թարիխինի եազմը օլան Սըսըրը  
 շերոնիմոս վէ Սնաղէաս վէ տահա չօղու  
 տախի՝ օնուն հագգընա պէօյլէ սէօյլէրէր .  
 վէ Աիկողայոս Ղամասկացի թէվարիխի-  
 նին սէքսէն ալթընճը քիթապընտա պու-  
 նուն իչիւն շու քէլալարը եազար .  
 “ շալաստանըն Սինիադիս ալալէթին-  
 տէ Աարիս նամ պիր եիւքսէք տաղ վար  
 տըր : Տէրլէր քի թուֆան վազթընտա  
 օնտա չօգ առէմ գուրթուլուլար , վէ  
 պու տաղըն թէփէսինտէ պիր կէմի տուր-  
 աու , քի փարչալարընը չօգ երլ սազա-  
 մըլար տըր . վէ իչնտէ պիր առէմ գա-  
 փանմըլար : Վապիլ տիր քի պու քիմէ  
 Եէհուտիլէրէ նօսու վէրէն Սոփսէսին  
 սէօյլէտիյի օլա ” : (Վիլլաու իւ , Գլու 3) :

ք . թուֆանտան էվվէլ Էնտանըն սուլուն  
 էօփիւ :

“ Աոյ թուֆանտան սօնկրա իգպալ իլէ  
 իւչ եիւղ էլլի սէնէ եաշատը . վէ տօգուղ  
 եիւղ էլլի եաշընտա էօլտիւ : Ե իմտիքի  
 ինսանլարըն էօմրիւնիւն աղ սիւրմէսինին՝  
 վէ թուֆանտան էվվէլ օլան քիմսէլէրին ու-  
 ղուն էօմրիւնիւն մապէյնինտէ Տէր նէ գա-  
 տար ֆէրգ վարըսա՝ պունուն հագգընա  
 նագլ էթտիյիմ շէյ ինանըլմաղ վէ խիլաֆ  
 պիր սէօղ եէրինէ կէլմէսին : Աէրէք Եու-  
 նանիլէրին վէ կէրէք ախէր միլէթըլէրին  
 թարիխինի եազան ճէմի՝ միււրրիլէր տէ-  
 տիյիմէ շէհատէթ էտէրլէր : Օիրա Սը-  
 սըրըլարըն նագլինի եազան Սանթթոն՝  
 պիղէ Վէլտանիլէրին նագլինի պրագան  
 Իերոսոս՝ Սըրոս՝ Իստիէոս՝ Սըսըրը շե-  
 րոնիմոս վէ Փիււնիկեցիլէրին նագլինի եա-  
 ղանլար հէփսի պիլ իթթիֆազ պէօյլէ սէօյ-  
 լէրէր : Պունլարտան մատա շեսիոդոս՝  
 շեքաղէաս՝ Բոուսիլաս՝ շելանիկոս՝ Ե-  
 փորոս վէ Աիկողայոս նագլ էտէրլէր քի՝  
 էվվէլքի առէմէր պիր երլատէք եաշար-  
 ւար ըտը : ( իւ : 3 )



Դ. Ըշարտի՛ ետխօր Պարտար գու՛լէսի :

Մերիլայ տէտիբլէրի շտիր՝ պու գուլէյի վէ տիլէրին գարըշտորընը զեբր էտերէք պէջլէ տեր . “ (Օ) Լ վագըթ պիւթիւն ին սանյարըն եալընըզ պիր լիսանը օլուպ՝ էջլէ պիր եիւքսէք գուլէ եափտըլար քի՛ կէօյէտէք չըգաճագ կիպի կէօրիւնիւրիւտիւ . անճագ ալաճլար պունա գարըշ էջլէ պիր շէտիտ պօրա չըգարաըլար՝ քի՛ օլ գուլէ պունտան տէվթիտի , վէ եափանյարընա տախի անի ճափիտտէ թիւրլիւ տիլէր սէջլէթտիլէր . պունուն իչիւն պատ էլ զէման օլ մաճալտէ պինա օլունան շէճրէ Բարբիլոն իսփի վերիլտի” : Իստիէոս մուէլիֆ տախի Բարբիլոնուն մաճալի օլան Աէնաար օվաւընըն ճագգընա եազտորընտա՝ պունա մութապըզ սէջլէր . վէ օնուն սէօղէրի պունլար տըր . “ Պու պէջլիւք գարըշտարգտան խէլաս պուլան գուրպանճըլար՝ Պփոս Ենեալիոսուն ի պատէթիմէ մախ սուս ա՛ղիզ էշեալարը աըպ՝ Բարբիլոնուն Աէնաարընա կէտիլէր ” : (ա . 4 .) :

Դ. Յիսուս Քրիստոսուն հագգընա :

“ Հէման օլ վագըթտա Յիսուս տիւն եատա իտի , քի օ՛ օնու սա՛տէճէ պիր ա-

տէ՛մ սայմագ ճայիլ իսէ՛ ա՛գըլը պիր ա-տէ՛մ իտի . չիւն քի փէք չօգ ա՛ճայիպ իշլէրի վարրտը : (Օ) տօղըուլուղու՛ էջրէն մէքտէն խօշանան քիմնէլէրէ էջրէտիր իտի . վէ չօգ Եէճուտիլէրտէն մատա՝ չօգ փութիփէրէսթլէր օնա թապի՛ օլտուլար : Քրիստոս պո՛ւ իտի : Միլէթիմիղին պէօյիւրլէրի Պիղատոսուն ճուգուրունտա օնուն ճագգընա շիքեայէթ էթմէլէրիլէ՛ օ օնու խաչա՛ չըգարթար : (Ս) նու միւտտէթի է՛օմրիւնտէ սէվէն քիմնէլէր՝ օ էօլտիւքտէն սօնկրա տախի օնու պրագմաարլար : Իւչիւնճիւ կիւնիւ օնլարա սաղ վէ տիրիլմիշ կէօրիւտիւ , նասըլ քի ա՛ղիզ փէյլամպէրլէր պունու վէ տաճա չօգ միւ՛ճիւզաթլար էտէճէյինի իլէրտէն սէջլէմիշլէր իտի : Պունտան տըր քի պիղլիմճալա պու կիւն կէօրտիւյիմիւզ Քրիստիանլար իսիմէլէրին ալմըշար տըր ” : (ԺԲ . 3) :

Ե. Յովհաննէս Սիլվէն հագգընա :

“ Չօգ Եէճուտիլէր էջլէ զանն էթտիլէր քի՛ Հերովսէսին օրտուսունուն պո՛ւ պօղկունլուղու՛ Սկրտիչ տէնիլէն Յովճաննէս իչիւն՝ Ըլաճըն պիր զաղէպի իտի : Պու՛ չօգ սալիճ պիր քիմնէ իտի , քի Եէ-

հուտիլէրէ ֆայլելէ թի գապուլ էթմէյէ վէ  
 ատալէթ էթմէյէ վէ կիւնահ Տի'չ իշլէմէ-  
 մէյէ գանա'աթ էթմէյէրէք' թէն թե-  
 միզլիյինէ ճան թէմիզլիյինի' տախի պիր-  
 լէշտիրմէյիլէ' Ալլահա մապուլ օլտուգ-  
 տան սոնկրա' վաֆթիզ օլմագ էօյիւտ վէ-  
 բիրիտի : Պէօյլէճէ պունուն վազընր տիյնէ-  
 մէյէ չօգ ատէմ' արգասընտան կիթտիյի ի-  
 շիւն' շերովդէս պունուն ճէմա'աթըն իւ-  
 ղէրինէ օլան նուֆուզու իլէ պիր ֆէսատէ  
 պայիս օլուր տէյիւ գօրգտու . զերա հէր  
 քէս հէր վէճճ իլէ պունուն էմրինին իճրա-  
 սընա հազըր իտի . վէ օ' սոնկրա շարէսինի  
 պուլմանըն վագթըր կէշինճէյէտէք էհմալ  
 էթտիյինէ փիւշման օլմամագ իշիւն' պու  
 իտէվֆ էթտիյի ֆիթմէնին էօնիւնիւ ալմա-  
 սընը միւնասիպ կէօրտիւ : Պունուն իշիւն  
 օնու մէգրիւր Ս'աքէնա գալէսինէ մահ-  
 պուս կէօնտէրիպ' օնտա գաթլ էթտիրտի :  
 Եէհուտիլէր շերովդէսին օրտուսունուն  
 պօզիունունու' օնուն պէօյլէ լայրգսըզ հա-  
 րէքէթիսէ պիր ի'վազ ու ճէզա տէյիւ  
 Ալլահըն ատիլ շերա'աթընա վերտիլէր' :  
 (Ժը . 5 .)

Ե . Բապուլն գարընպաշը Յախվէնուն հադ-  
 գըն :

“Մնանոս փեստոսուն էօլտիւյիւ վագթը  
 քէնտինէ ֆուրսաթ սայըպ' Ալլինոսուն  
 տահա կէլմէմիշ օլտուզունտան արալըգ  
 պուլմազըլա , պիր մէճլիս գուրտու . վէ  
 Քրիստոս տէնիլէն Յիսուսուն գարտաշը  
 Յակովթոսու վէ պիր գաշընր տահա հուզու-  
 րա կէթիրիպ , պունլարտան' նօմօսա գարշը  
 տըրլար տէյիւ շիքէայէթ էթմէյիլէ' թաշ-  
 լայարագ էօլտիւրմէսինէ սիճիլ ալտը : Պու  
 իշ ճէմի' սալիհ վէ նօմօսու մուզուն ճըֆզընը  
 թահհիգէն սէվէնլէրին իֆրալթ չօգ կիւճ-  
 լէրինէ կիթտի : Ա է Ագրիպպաս փատի-  
 շահա կիզլիճէ խապէր կէօնտէրտիլէր , քի  
 Անանոսա' էթտիյինէ պիր էօզիւր պու  
 լամատըղըն իշիւն' պիր տախի պու միսիլի  
 իշէ գարըշմա տէյիւ էմր եօլլայա : Պաղը-  
 լարը տա վուգուա'թի հալի նագլ' վէ Ա-  
 նանոսուն օլ մէճլիսի քէնտինտէն իզլինտիզ  
 ճէմ' էթմէյէ նէ' գուտրէթի վէ նէ' իճասպը  
 օլտուզունու իֆատէ էթմէք իշիւն Ալլի-  
 նոսա գարշը կիթտիլէր , քի օլ կիւնլէրտէ  
 Խաքէնտէրիյէտէն չըգմըը տըր : Ալլինոս  
 տախի պունա գանըպ' թէհալվիւր վէ  
 էօրքէ իլէ թազիր եօլլու Անանոսա եագտը :

Ագրիպպա՝ Ալպինոսուն պու մերթէպէ տարբարողնը իշխտինճէ, Բնանոսու պաշ- քեաճինյիգտէն ա՛ղլ էթտի , քի պու ման- սուպու անճագ տէօրթ այ սիււմիւշ իտի . վէ օնուն եէրինէ Տանէոսուն օղլու Յե- սույու պաշքեաճին նասպ էթտի” : (Ի . 8 :

Ս՛ւլուկապար :

ն . Յովսէպոս՝ Աստուածաշունչտա պու- լունան չօգ ա՛ղիմ՝ վուգուա՛ թլարը՝ փութ- փէրէսթ միււէլիֆիէրին քէլալարը յլա թաս- տիգ էտեր :

Լ՛ջյէ օլունճա՝ Էին կտակարանտա զիբը օլունմուշ մի՛ւճիւզաթլարըն չօղու վէ փէք աշիքեարարը՝ Ա՛ղիւ Քիթապլարտան տիշարը թէվարիկէրին տէ շէճատէթի- յիլէ թաճգիգ օլունտուղու ինքեար օլուն- մաղ :

բ . Աստուածաշունչտա իլճամ՝ օլուն- մուշ մատտէրին չօղունու Յովսէպոս քէն- տի թէճէսսիւսլէրիյլէ վէ քէնտի մալիւմա՛ թի մախսուսէլէրիյլէ թաճգիգ էթմիշ մատտէլէր իլէ թաստիգ էտեր : Ա՛ է պուն- արը Յովսէպոստա՛ այնի Աստուածաշունչ- տա եաղըմիշ օլուուգլարը մինվալ իւզրէ թամամ էօյլէճէ ճալա վարըգտա վէ ճարէ- քէթտէ օլմուշ կիպի պուրլօրուղ : Օն-

տա՛ Քրիստոսուն յարութիւն արմասընըն աշիքեար շէճատէթի մէվճուտ տուր : Ա՛ է գարանլըղը այտընլըգտան էֆղալ թութմա- ղա գարար վէրէկլէրէ՛ մեղքիւր քէլամ Յովսէպոսուն օլուուղունու ինքեար էթ- մէքտէն պաշգա եօլ վէ չարէ գալմաղ :

“Պու Քրիստոս ուտու” թապիրի՛ Յով- սէպոսուն Յիսուսու ճագրգաթ Ս՛եսիա պէլլիլէմիշ իտիյինի կէօսթէրմէղ . անճագ օնու կէօսթէրիւր քի , օլ կիւնէրտէ Յիսուս՝ Քրիստոս իսմիյլէ Ճշնըր օլան պիք քիմսէ իտի . վէ պունլարը նագլ էտէնին Քրիս- թիան օլմամար պիղէ ա՛ճայիպ կէօրիւ- նիւր . անճագ ճայր՛Քքի պիղէմ՝ կէնլէսու միգտէ տիւննատէ պէօյլէ ուլղունսուղլուգ չօգ կէօրիւյօրուղ :

գ . Յովսէպոս վուգուա՛ թլարըն ճէր պիր սայըր սըրասընտան զիյատէ՛ Ա՛ղիւ Քիթապլարըն սաճիճ օլմասընա չօգ իս- պաթլար կէթիւրիւր :

Լ՛յէր վագթըմըզ վէ եերիսիզ օլայրըր , օնու տա կէօսթէրմէք մուգթաղն իտի քի՛ Յովսէպոսուն թէվարիկիւնտէ կէօրտիյիւ- միււղ քիմսէլէրին ախլէագը՝ Ա՛որ կտա- կարանտա օնլարըն ճագգրնա եաղըլան թէ- վարիկէրէ նէ գատար թէքմիլէն մուվա- ֆըրգ տըրլար : Էնրովէն էլէրիկնի Ռեթ- լէճէմ՝ չօճուգլարընըն գանընա՝ մը պու-

լաշարերը : Յովսէպոս նազլ էտէր քի ,  
 պո՛ւ փատիշահ քենտի գարըսընը վէ իւչ  
 էվլատընը տա էօլտիւրտիւ . վէ քենտիտի  
 էօլտիւյիւ վագըմտա՝ Եէհուտի միլէթի-  
 նին ճէմի՛ պաշլըճա քիմնէլէրինի էօլտիւր-  
 սիւնէր տէյիւ վասիէթմ էթտի :

Պունու օգույանլարտան մաթլու պուճուզ  
 տուր քի՛ զիյատէ տիգգաթ ըլա օնա պագ-  
 սընլար քի՛ Երուսաղէմ՝ շէհրինին խարապ  
 օյմասընըն վէ Եէհուտի ճէմա՛աթընըն  
 միլէթճէ երգըմտարըն ճագգընա Աֆէն-  
 տիմիզին փէյղամպէրլէքլէրի թէքմիլէն ա-  
 ճայիպ պիր թարզըլա իճրա օլմուշար  
 աըր : Մաֆ տէրուս իլէ տօղոուլուղու ճէր  
 արայան՝ Քրիստոսուն չօգ տէֆա վէ ա-  
 շիքեար սէօզիւ իլէ “տաճա պիր տէվը եա  
 սիլսիլէ կէմէղտէն էվլէլ՝ ճէյքէլ թէքմի-  
 լէն երգըլաճագ վէ Եէհուտի միլէթի խա-  
 րապ օլաճագ .” տէյիւ էվլէյտէն խապէր  
 վէրտիյինի՛ վէ պունուն ճէր պիր թիւրլու  
 ուֆագ ճալէթլէրինի՛ Փիրատէ Փիրատէ  
 սէօյլէյէմէսինի՛ պու Վուգուտաթ՝ թէվա-  
 րիլէրտէ զիքրի օլունան պէօյիւք ուգու-  
 պէթլէրին պիրի օլտուղունու ինքեար է-  
 տեմէլ : Պու ճիյպէթլի մատտէ իւզէրի-  
 նէ Յիսուս Քրիստոսուն սէօյլէտիյի քէ-  
 լամլարը թէքմիլ եազան , վէ պունա աշի-  
 քեար սուրէթիլէ պագարագ ախէր վագըմ-

լարտա՛ տա սէօյլէտիքլէրինի զիքր էտէն  
 սաթ իւչ մուսանիֆիմիլ վար . (Ս՝ ալլ .  
 իք ԳԼ . վէ իք . 37 , 38 : Ս՝ ալլ . ժք  
 ԳԼ . վէ Ղ՝ ալլ . ին ԳԼ . վէ ժթ , 41—44) :  
 Օանն էտէրիմ աղ ատէմ օլուր քի՛  
 Քրիսթիան օլմայարագ պիր Եէհուտի թէ-  
 վարիխճինին՝ պու ճէր թա՛պիրտէն իւս-  
 թիւն ճէյպէթլի ճէմի՛ պէլլարը պիլէ  
 նագլ էթտիյինի վէ Յիսուս Քրիստոսու  
 Ալաճա մախուս օլան էվլէլտէն պիլմէքլիյի  
 մէվճուտ օլտուղունու շիւպէճ գալտըմաղ  
 թարզըլա խապթմ էթմէսինի կէօրտիւքտէ՛  
 տէմէսին քի պո՛ւ ասըլ Ալաճըն ժուգատէ-  
 րի տիր , քի տիւնեայէ Աստուածաշունչուն  
 սաճիճլիյինէ պէօյլէ աշիքեար վէ միւշէր-  
 րէֆ շէհատէթմ վէրէճէք պիր քիթապ ինճա  
 էթտի :

Ալաճըն՝ Աստուածաշունչ քիթապլարտա  
 ինսանլարա պէյան էթտիյի պէօյիւք իլ-  
 ճամը պու տուր . “ Ինսանլար էլէն պէր  
 Գուրլուարըն վար Գուր , վէ պո՛ւ Գուր-  
 լուարըն՝ Յիսուս Քրիստոս Գուր ” :

Պա՛գ՝ շէհատէթմ ճա՛նկըսը աըր . պո՛ւ  
 տուր քի՛ Ալաճ պիլէ կպտի է՛օմրիւ վէր-  
 տի , վէ պու էօմրիւ՝ քենտի Օղտունտա  
 աըր . պու Օղտու քիմտէ իսէ՛ օնուն է՛մրիւ-  
 վար աըր . վէ Ալաճըն Օղտու քիմտէ եօ-  
 ղուսա՛ օնտա էօմրիւր տէ եօգ տուր : ա  
 Յովն . Ե . 11 , 12 :

Ե.Գ.

ՏԻՆՍԻՁ ՎՕԼՆԵՅԻՆ ԸԵ-  
ՎԱՏԵԹԻ

Իւչ պին սէնէ մուգատուէմ Լստուա-  
ծաշունչ տէմիշ տիր . “ Լսկաղոն՝ օնուն  
վատիսինին պագիյսի իլէ վերան Ետու ” :  
Երէ՛ . իւէ . 5 : “ Լսկաղոն՝ վերանէ օւ-  
ճագ ” : Առփոն . ք . 4 : “ Լսկաղոն սա-  
քին օլմայաճագ ” : Օւտ . թ . 5 : Պիղիմ  
կիւնիւմիւզաէ Լստուածաշունչ տիւշմանք  
տինսիզ Ա օլնէյ պու թագրիբի եազար .  
“ Լսկաղոնուն խալի վէրանէլէրինտէն . . .  
արգա արգայա չօգ վէրանէլէր . . . այա-  
լէթին գուտուրու պիւթիւն խալի տիր ” :

Իւչ պին սէնէտէն զիյատէ տիր քի՛  
Լստուածաշունչ տէմիշ տիր . “ Եղոմ մէմ-  
լէքէթինտէն կէէր քիմնէ օլմասրն ” :  
Օթուզ երլ եօգ տուր քի Ա օլնէյ կազ-  
միլ տրր . “ Պու մէմլէքէթի (Եղոմ մէմ-  
լէքէթինի) Տի՛չ պիր եօլճու նաղար վէ  
թէֆթիշ էթմէմիշ տիր ” :

Լստուածաշունչ էվիլինտէն սէօյլէր .  
“ Շէմի՛ պու շէ՛Տիրլէր էպէտի շէօլ օլաճագ-  
լար ” : Սօնկրա Ա օլնէյ կէլիր վէ պու-  
լուր քի՛ իւչ կիւնլիւք եօլ գատար մա-

Տյատէ օթուզ շէ՛Տիրտէն զիյատէ վար , քի  
Տէիսի խարապ վէ պիւթիւն պիւթիւնէ  
չէօլ օլմուշ :

Լստուածաշունչ տէմիշ տիր . “ Լիբա-  
նան էրլ աղաճլարընըն պագիսի էօյլէ գօ-  
լայ Տիսապա ալընաճագ , քի պիր չօճուգ պի-  
լէ կաղա պիլէճէք տիր ” : Ա օլնէյ տէ տէ-  
միշ տիր . “ Պու աղաճլարտան կէօղէ կէօ-  
րիւնիւր տէօրտ պէշ թանէտէն զիյատէ  
եօգ տուր ” :

Փէյղամպէր՝ “ Բարիլոնուն Տիսարը Տէր  
նէ գատար էնլի իսէ՛ թէքթիլէն եէրիլէ եէք-  
սան օլմատրգ եէրի գալմայաճագ տրր ” :  
տէր : Ա օլնէյ՝ “ Բարիլոնուն Տիսար տի-  
վարլէրի՛ նէրէտէ ” չաղըրըր :

ԵՒ

ՄՍՏՈՒՆԻՍԵՆՆԵՆՆԵՆ ՀԻՐ  
ԳԸՅՄԵԹՏԵՆ ԻՒՍ-  
ԹԻՒՆ ՏԻՒՐ

Մտուածաշունչուն հասանաթընա տէ-  
յիւ սաթ թէք թէք ատեմէր՝ իլա պիւ-  
թիւն միւլէթիւր պիւլէ իլհազ օլմուշարըտը :  
Քրիսթիանըղըն իլք ձէնքճիլէրի պու հէմ  
գալգան հէմ գըլըձ օլան քիթապը պէրա-  
պէր ալըպ՝ Ֆիւթիւհաթմ էտէրէք նէնիտէն  
ֆիւթիւհաթմ էթմէյէ կիտէրլէր իտի :  
Պու Սոլսէսին միւճիւլաթքեար տէյնէ-  
յինտէն աշաղը գաթմազ . օ տօգանտըղը  
կիպի՝ փութիէրէսթիլէրին փութիւնէրի  
նըգըլըրար , վէ փութիէրէսթիլէրին վէ  
պօշ շէյլէրէ ինանմագըղըն աղմ՝ պինա-  
լարը տէգըրիլէր , քի չօգ վաղթթման  
պէրի նաիրլըրը տուրուրլարըտը : Հիմ-  
տի պիւր փութիւնէտէ ձէմ՝ օլմուշ օլ-  
մատըղըմը՝ վէ աղաձ քիւթիւլէրինէ վէ  
թաշ փարչալարընա Մլաշ տէմէտիլմիղ՝  
վէ տինիմիղ վէ այնըմը ինսաֆըղըրգ-  
տան վէ շէհէթտէն վէ փիսիլքտէն իպա-  
րէթ օլմատըղը՝ վէ Սոլոք փութուն գուր-  
պանլարընտա վէ մէղպաշլարընտա վազը

օլտուղու կիպի էվապարըմըղը աթէշէ  
նագմատըղըմը՝ պու Մղնղ Քիթապըն  
պէրէքէթի արի : Պու հասանաթլար հէր  
նէ՝ տէրէձէ պէօյիւք շէյլէր իտէ՝ Մս-  
տուածաշունչուն ինսան ճինսինէ իհասն  
էթմտիլի նալընըղ պունլար տէյիլ տիր :  
( ) հէր նէրէյէ վարըրտա , պէրապէրին-  
ձէ օրայա պինլէրձէ օրնութիւնլար կէլիւր :  
( ) պիւր թաղըն ըրմագ կիպի տիր , քի  
պաղշէլէր իլնտէ լայպ օլուր իտէ տէ , քէն-  
տի կիթտիլի նալուքէնտի էթմտիլի էյիլք-  
լէրիլէ թմանըթաղըր : Հէր նէրէտէ  
քէնտի թէսիրինն նիւմիւնէսինի կէսթէ-  
րիւ վէ շէնիսինի վէրիթ սէ , օրատա գալնպ  
կէլէնլէր՝ փէրճիլքնարըղ վէ համարաթլըղ  
վէ գանաթմ օլուր . գապի՝ վէ ախլագի  
քէթիլիւլէրէր նա՝ բէտտ օլունուրլար ,  
նախտտ միլայիլիլէրլէր . վէ նալարա զիյ-  
նէթ վէրմէք վէ խայըրխաշլարըն կէսլիւ-  
նիւ Ֆէրրաշլաթմագ իլիւն քիլիսէլէր վէ  
խասթախանէլէր վէ սայքի հէր տիւրլիւ  
քէտէրտէն ճըֆիլ օլմագ իլիւն մահալէր  
նաիրլըր : Մտուածաշունչուն տիւնեա-  
վի խայրաթլարը պունլար օր . քի տին-  
սիղէր տախի էյէր ճիլէրիպի վէ նալան-  
սիղ սէօյլէմէյէ իսթէրլէրտէ , իգրար էթ-  
մէլի տիրլէր , քի Մտուածաշունչ՝ պէնի  
ատէմէ հէտիլէ օլունմուշ պիւր քէրէմ

տիր : Ա ազրթա նազարէն՝ կիւնէշին պե-  
 րապէրի տիր , հեմ օնուս պիր զայեթ միւ-  
 նասիպ էմասի տիր : Լստուածաշունչ  
 տախի կիւնէշ կիպի վարլոզա կէլտիտի  
 տազիգետէն պերու քէնտի միւնէվկէրլիտի  
 իլէ՛ տայմա պու սեֆիլ՝ վէ սիյաճ գարան-  
 լըգարլըա էօրթիւլիւշ տիւնեայա նուր  
 վէրիյօր : Իմտի պեյլէ՛ օ՛լու՛նճա՛ Լս-  
 տուածաշունչու պիղէ՛ այազարլըմըզա չը-  
 րաղը վէ իղիմիղէ ըըզ օլմագ իշիւն Ա է-  
 րէն՝ կիւնէշի եարատան քէնտիտի օլտուղու-  
 նա քի՛մ շիւպճէ էտէ պիլըր : Պու պեյլէ  
 պիր փու՛նկար տըր քի , օնտա պիւնէրճէ  
 զաթլար սուսուղու գլարընը տէֆ էթմիշ  
 իքէն , տայմա տօլու վէ թաշգըն գալըր .  
 վէ պու՛նու կէօրէնլէրին հանկըսը շիւպճէ  
 էտէ պիլըր քի , Լլլաճըն սաղ թաբաֆըն-  
 տան միւտէմ ագան էօմիւր չայրլըա պու-  
 նու՛ն կէրշի կէօրիւնմզ՝ լաքին թաճգիզ  
 պիր իլճագլըզ վար տըր :

Լսքի փու՛թիւրէսթլէրին մասալըա գա-  
 րըըզ հիքեայէլէրինտէ պիր այնա նագլ օ-  
 լու՛նուր , քի էյլէ պիր նատիր մախսուսի-  
 յէթլէրի վար ըտը քի , օնա մայլ.ք օլան  
 իշինէ պագտըղը զէման , հէր՛նէ կէօրմէյէ  
 սրղուլարտա խտի՛ վէ արղուլատըղը շէյ  
 Տէր՛նէ գատար ուզագտա խտի իսէ , օնու  
 կէօրէ պիլըրիտի . վէ կէօրմէյէ իսթէտիտի

զաթ՝ կէրէք իւթիւնտէ կէրէք ալթընտա  
 կէրէք պրտընտա վէ կէրէք էօնիւնտէ օլ-  
 սայրտը , օնու կէօրիւրիտի : Պիղիմ Լս-  
 տուածաշունչտա պու՛նու կիպի՛ լաքին պու  
 մասալ օլան այնատան չօգ գըյմէթլի  
 պիր այնայէ մայլ.ք իղ . քի օնու վաճիպի  
 օլան թարզ ըլա գուլլանտըղըմըզ թագ-  
 տիրտէ՛ օնու՛ն իշինտէ կէչմիշ՝ շիմտի հա-  
 զըր վէ կէլէճէք օլան շէյլէր վէ գուհու-  
 րաթլէր կէօրէ պիլըրիզ : Օնտա Լսպէտի  
 Վիքըին տօլաըզ տէվընի նազար էտիպ՝  
 ինսան կէօրիւ կէօրմէմիշ սալը քէնտի  
 եանըմազ էլիյէ շէքիլմիշ թէքմիլ թաս-  
 վիրինի կէօրէ պիլըրիզ : Օնտա՛ էպէտիլի-  
 յին է՛ն աերին մաճալլէրինէ տախիլ օլա-  
 րագ՝ օնու՛ն քէէտի պաշընա եայլընըզ վար  
 օլմասընը սէյր էտէ պիլըրիզ , քի օ՛ Եա-  
 րատըճըլըզ իշինէ հիմմէթ էթմէսինտէն ի-  
 լէրի խտի : Օնտա՛ քէնտի ա՛ղիւլիտիին  
 վէ ճէլալիինին թախտը օլան կէօյլէրի կէօ-  
 րիւրիւզ , քի քէնտի հուզուրու՛նու՛ն նու-  
 րու՛նա նազարէն գարանլըզ կէօրիւնիւր-  
 լէր : Մտա՛ էօրքէսինին շիտաթի զար-  
 պընտան սըչըայան տալկա միասլիաթէշտէն  
 պաշգա պիր եէրտէն տաճա ըըզ ալմազ ,  
 քի ընկսիզ վէ հիյպէթլի օլուպ՝ ա՛սըլ  
 գարանլըզ պիղիմ կէօրիւլիւզէ կէօրիւ-  
 նիւր էթմէքտէն պաշգա պիր շէյէ եարա-

մող հարգ շէրա՛ւ թընըն՝ հափիսխանէսի  
 օյնն ճէհէննէմի սէյր էտերիղ : Պունտա՛  
 պիղիմ՝ թէմէքիւն օլտուղումնուղ տիւնեա-  
 նըն սողմասընր տախի կէօրիւս՝ տիւնեայր  
 պէշի յինտէ կիպի կարատըճըսընըն ա՛ղիղ  
 էի ալթընտա չօճուգըուգտան պէօյիւյէ-  
 րէք պիւլիւղէ էրմէսինի սէյր էտէ պիլի-  
 րիղ . վէ պարնըղը կէօրիւրիւղ քի , օ-  
 նուն էմրի իյէ վարըղա կէիւպ գըյորդ  
 սուլարտան իպարէթ օյնն տիւնեայր աշիւ-  
 քնար էտէր . վէ սուլար ծնոճն սէօղիւ իյէ  
 գապթ օլուա՛յ ատալար վէ գարալար մէյտա-  
 նա չըգարլար . վէ շիմոէքի կիպի նէշէր-  
 միշ վէ միյլէտար տէյիլէր , իլա Վրա-  
 պիսթանըն գումալ չէօլէրի կիպի գու-  
 րու վէ չըվագ տըրլար : Ա է նինէ աղ-  
 զընը աչար . վէ տիւնեա պահար վէ եաղ  
 վէ կիւղ մէվսիմէրինն էնվայի կիւղէլ-  
 լնքէրիյիէ գէնկին կէօրիւնիւր . լաքին  
 տահա հէր թարափտա սուլուգ վար .  
 պէօճէքէրին կըճըրթըսը պիլիէ իշիտիւկ .  
 ճէմի՛ քնախնաթտա էօլիւմ սուլուղու  
 վար իքէն՝ պիր կէօղ աշու պափամատա՛  
 հէր օրմանտան հիսապար պէսէր չըգմաղա  
 պաշար , վէ սէյրճի թաճիւպտէ գայըպ՝  
 պաղը ալթընա սերիլիշ նէշիլէքէրին  
 իւսթիւնտէն կէօղիւնիւ եօգարը գալորը-  
 տըղընտա՛ հալայը վէ թօիրաղը վէ տէնի-

զի կէօրիւր քի , պին թիւրիւ սուրէթտէ  
 օյնաշըր հայիսալար ըլա տօլմուշ : Սու-  
 տա՛ պիղիմ՝ ճինսիպիզին պաշլանկըճընը վէ  
 չօճուգըուղուտա տախի կէօրէ պիլիւրիղ .  
 վէ օլ պիղիմ՝ տախի աղալարը օլտուղու-  
 մուղ իքիյէ թագսիմ՝ օլունան ա՛ղիմ՝ ըր-  
 մաղըն եօլունու պաշընատէք իլէյէ պիլի-  
 րիղ . քի օնուն պիր գըսըմը տօլաշըգ ա-  
 գարադ կիտէր քէնտի փուսարընա պաթար  
 գայպ օլուր . օ պիր գըսըմը խըղ ըլա օ պիր  
 թարափա ագար , վէ տիպիղ պիր տէնիւղ  
 գօյունա տէօքիւլիւր : Պու այնատա տիւ-  
 նեայր պարուղ զարգ էտէն պէտուոյ վէ պե-  
 լա սէլէրինն զահրէ կէլտիյի պաշը՛ տա  
 կէօրիւրիւղ . օնտա Վլաշըն մուգատա-  
 րինն ճէլիլ րէսինի իլէյէ պիլիւրիղ .  
 քի տիւնեատաքի գուհուրալթարըն պու-  
 լաթարընըն իշինտէն ելտըրըմ կիպի  
 չափուգըուղու իյէ փարլար , վէ տայիմա  
 տիւնեայր փերուշան էտէն տիւրիւ տիւր-  
 լիւ թագսիրաթ վէ ֆէսատ վէ ճէնք վէ  
 սաքըլմա գարըղըգըղարընըն արասընտա  
 փարլայըպ ըլըգ վէրէրէք վէրտիյի նիղամա  
 վէ թէրթիպէ հէյրան օլուրուղ . քի Վս-  
 տուածաշունչա վուգուֆ օլամայան պիր  
 քիմնէ պու վուգուաթիւրտէն պիր խայըրը  
 շէյ իճրա օլունածաղընը ագը քէսմէկ ,  
 իլա հէփսինի սըրասըղ վէ րէսիմիղ



րասթ կէլէ վուգու պուլուր զուհուրաթ  
զանն էտէր : Ըստուածաշունչտա՝ քէնտի-  
միցէ կէջնիւմիւզիւն իսթէտիյի կիպի պիր  
հիյէթ եախօտ պիր շէքիւ վէրիպ՝ պէյէն-  
տիյիմիզ նազարկեահտան քէնտիմիզի տէ  
սէյր էտէպիլիրիզ : Օնտա ճէննէթէ  
կէօթիւրէն վէ ճէհէննէմ՝ չուգուրունա ա-  
թան եօլարը իզէյէ պիլիրիզ, վէ հան-  
կը եօլտա եիւրիւտիւյիւմիւզիւ՝ էվիէլ նէ՝  
իտիյիմիզի շիմտի նէ՝ օլտուղումուզու վէ  
սօնկրա նէ՝ օլաճաղըմըղը թահզիզ էտէ  
պիլիրիզ : Ա՛ է պունուն ճիւմէսինտէն  
զիյատէ՝ օնտա քէնտի քէնտինի խարապ  
էթմիշ ինսանրն թէճտիտի իչիւն գուրու-  
լան աճայիպ թէրթիպի քէշֆ էտէ պի-  
լիրիզ, քի օնու մէլայիքէր պիլէ կէօր-  
մէյէ արգուլարլար, քի պու օլմայընճա՝  
Ըլլահը վէ քէնտիմիզի թանրմամը՝ պիզի  
ումուտսուզուգ չուգուրունա տիւշիւր-  
մէտէն պաշգա պիր շէյ էտէմէզէր :

ԹՎԻՄԸՍ՝

